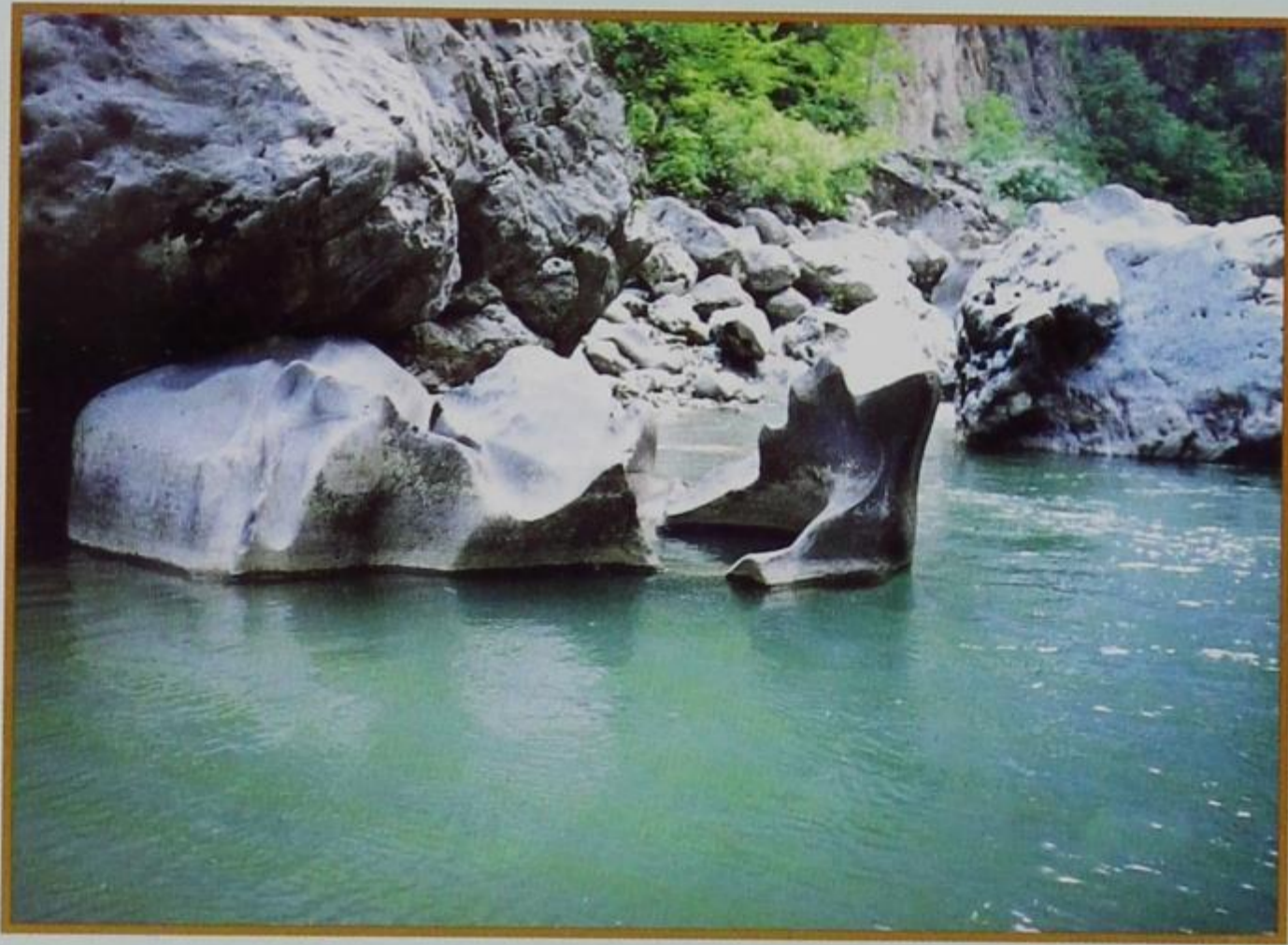
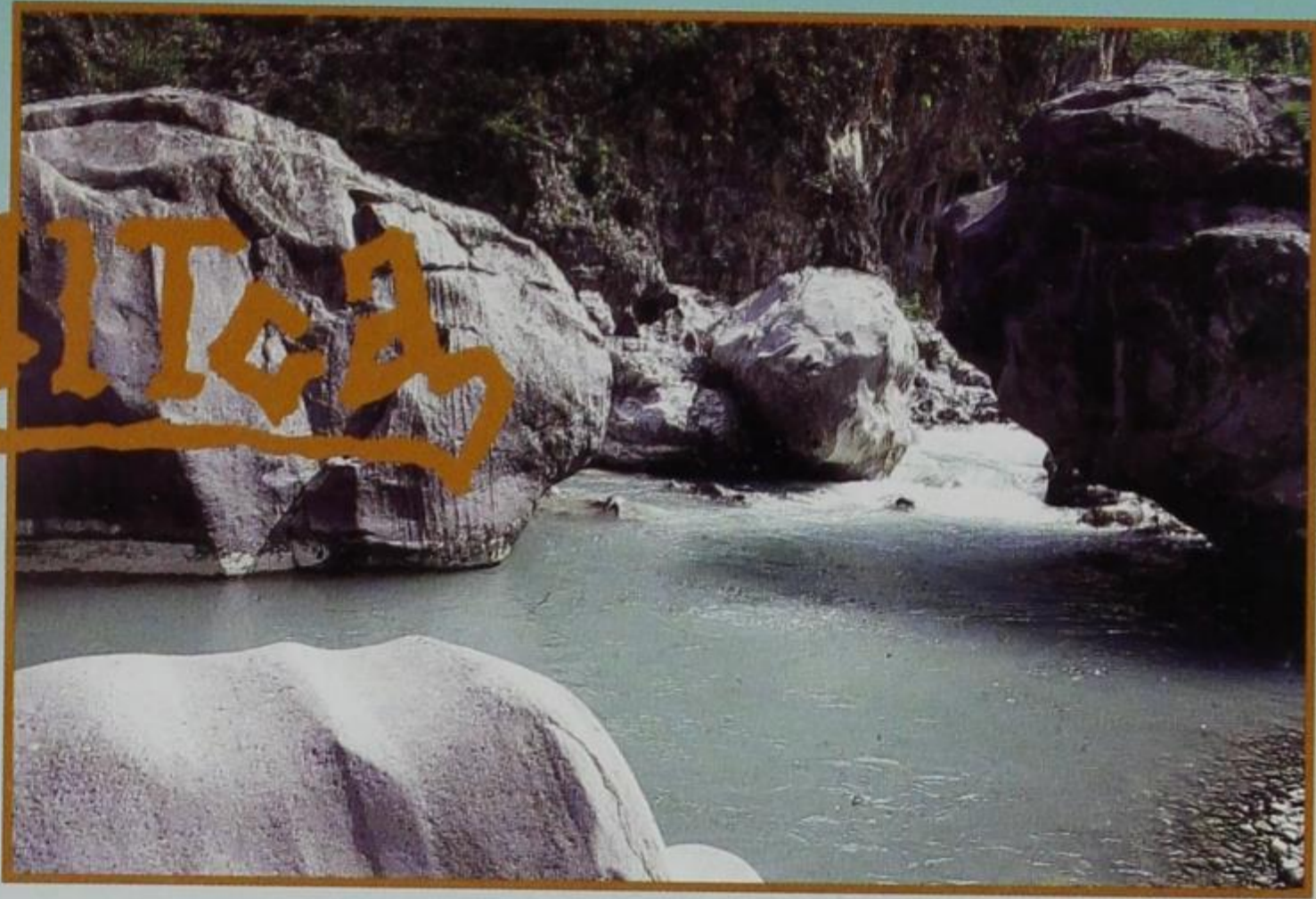

99. Ιούλιος - Αύγουστος 2001

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

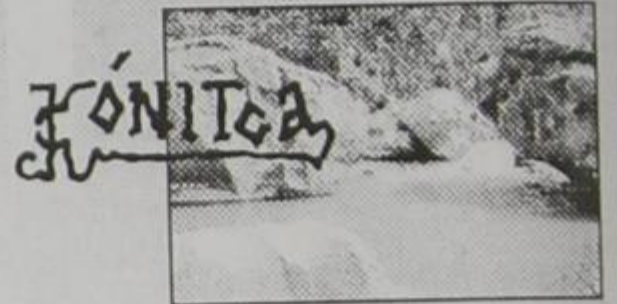
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 99 ΔΡΧ. 300
ΚΟΝΙΤΣΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Οι ισχυροί και οι ανίσχυροι, Ν. Ρεμπέλη	201
Επικοινωνιακό καθεστώς Κόνιτσας, Ι. Λυμπερόπουλου	205
Το καλοκαίρι κάποτε, Π. Λαζαρόπουλου	211
Για την ιστορία, Γ. Οικονόμου	215
Ήθη και Έθιμα Ζέρμας, Ι. Τσάγκα	217
Στο χωριό Μπελογιάννης, Π. Μακαρίου	221
Τραγούδι της προσφυγιάς, Θ. Πορφύρη	224
Ανέκδοτα Παλιοσελίου, Η. Παπαζήση	225
Καλοκαίρι, Ειρήνης Κίτσιου	227
Εκδηλώσεις, Σ.Τ.	229
Εκδηλώσεις στον Πύργο, Ε. Γαλάνη	232
Εκδηλώσεις Συνδ. Βούρμπιανης	233
Αντιπροσωπεία Δήμου Φιλοθέης στη Μολυβδοσκέπαστη, Ι. Δάφνη	235
Το πανηγύρι στη Μολυβδοσκέπαστη, Ι. Δάφνη	238
Να ενισχυθούν οι εκδηλώσεις, Θ. Πορφύρη	240
Από την Αναγνωστοπούλειο, Β. Χαβέλα	241
Ένα ταξίδι στην πατρική γη, Μ. Παπιστεργίου	243
Ευθυμογράφημα, Θ. Πορφύρη	244
Κέντρο Υγείας Κόνιτσας, Λ. Εζνεπίδη	245
Μια έκθεση, Σ. Οικονόμου	246
Το βιβλίο, Σ.Τ.	247
Ποίημα, Β.Π.	252
Ειδήσεις - Κοινωνικά	253
Εν Μαζιώ, Π. Μπελθικιώτη	257
Νεκρολογίες	260

Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

99. Ιούλιος - Αύγουστος 2001

Φωτ. εξωφ. "Λιθόγλυπτα στα Φαράγγια
του Αώου" Σ.Τ.

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

**Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464**

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Οι ισχυροί και οι ανίσχυροι (Ἔστι Δίκης οφθαλμός, ος τα πάνθ' ορά).

ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΓΡ. ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Ολοι οι άνθρωποι, ιδιαίτερα όμως οι πολιτικοί, οι στρατιωτικοί και όσοι εν γένει κυβερνούν και ασκούν εξουσία, πολλά χρήσιμα διδάγματα μπορούν να αντλήσουν, πλείστα όσα διαχρονικά μηνύματα να πάρουν και πολύ να ωφεληθούν, αν μελετήσουν προσεκτικά την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου (431-404 π.Χ.), που έγραψε ο ονομαστός εκείνος ιστορικός της αρχαιότητας και βαθυστόχαστος πολιτικός φιλόσοφος Θουκυδίδης, ο οποίος, φροντίζοντας πάντοτε με αμεροληψία και καθαρή σκέψη ν' ανεύρει την πραγματική αλήθεια, δεν αποδίδει τα αίτια των πολεμικών συγκρούσεων και γεγονότων στους θεούς, όπως ο Ηρόδοτος, αλλά στο συμφέρον και τα ολέθρια πάθη των ανθρώπων, οι οποίοι αδίσταχτα και χωρίς κανένα ηθικό φραγμό και περιορισμό, αγωνίζονται ν' αποκτήσουν πλούτο, δύναμη και δόξα.

Θα παραθέσω δύο μόνο περιστατικά του Πελοπ/κού πολέμου, στα οποία πρωτοστάτησαν η Σπάρτη στο ένα και η Αθήνα στο άλλο, οι δύο αυτές μεγάλες και ισχυρές πόλεις της αρχαίας Ελλάδας, οι οποίες στη δίνη του πολέμου, που θολώνει το νου των ανθρώπων, περιέπεσαν σε πολλά σφάλματα και αμαρτήματα. Θα αναφέρω τα γεγονότα όσο πιο σύντομα μπορώ:

Την Άνοιξη του 431 π.Χ. ένοπλοι Θηβαίοι μπήκαν "περί πρώτον ύπνον" στην Πλάταια της Βοιωτίας, για να την υποτάξουν και να την αποσπάσουν από τη συμμαχία των Αθηνών.

Οι Πλαταιείς, αφού συνήλθαν από τον πρώτο φόβο, επετέθησαν τα ξημερώματα και τους έδιωξαν από την πόλη τους. Αργότερα οι σύμμαχοι των Θηβαίων Λακεδαιμόνιοι εξεστράτευσαν εναντίον των Πλαταιών, και τότε οι Πλαταιείς υπενθύμισαν στον βασιλιά των Λακεδαιμονίων Αρχίδαμο ότι η πόλη τους το 479 π.Χ. πολέμησε εκεί κοντά στο πλευρό των Λακεδαιμονίων και Αθηναίων εναντίον των Περσών και εξ αιτίας αυτού ο Πausanίας ο Λακεδαιμόνιος έδωσε το προνόμιο στους Πλαταιείς να κυβερνώνται αυτόνομοι και κανένας να μην εκστρατεύσει εναντίον τους.

Σκληρή όμως ήταν η απάντηση του Αρχίδαμου, ο οποίος με αυθάδεια και αναίδεια τους πρότεινε να παραδώσουν σ' αυτούς την πόλη και να φύγουν.

Οι Πλαταιείς αρνήθηκαν, οι Λακεδαιμόνιοι πολιορκήσαν την πόλη, την οποία τελικά κατέλαβαν. Σε λίγες μέρες ήρθαν πέντε δικαστές από τη Σπάρτη, οι οποίοι έθεσαν ωμά στους Πλαταιείς το ερώτημα: "Ει τι Λακεδαιμονίους και τους συμμάχους εν τω πολέμω τω καθεστώςτι αγαθόν τι ειργασμένοι εισί" (Θουκ. 3, 52), αν δηλ. έχουν κάνει κά-

ποιο καλό στους Λακεδαιμονίου, και τους συμμάχους των στον παρόντα πόλεμο. Η απάντηση δεν ικανοποίησε τους νικητές, οι οποίοι κατέστρεψαν την πόλη, σκότωσαν περισσότερους από 200 Πλαταιείς και πήραν δούλες τις γυναίκες.

Έρχομαι τώρα στο περιστατικό με τη νήσο Μήλο, την οποία οι Αθηναίοι ήθελαν να κάνουν σύμμαχό τους, (416 π.Χ.). Τον διάλογο, μεταξύ Αθηναίων και Μηλίων διεξοδικά εξιστορεί ο Θουκυδίδης (Ε, 85 κ.εξ.). Θα παραθέσω σε ελεύθερη απόδοση λίγα αποσπάσματα, ενδεικτικά της υπερφίαλης συμπεριφοράς των Αθηναίων:

“Τί κακό κάναμε; είπαν οι Μήλιοι. Αν μας επιθεθείτε, αυτό δεν είναι άδικο και παράνομο;”. Οι Αθηναίοι απάντησαν: “Η δικαιοσύνη και τα νομικά επιχειρήματα έχουν αξία, όταν αυτοί που τα επικαλούνται διαθέτουν ίση δύναμη.

Οι ισχυροί αποσπούν με τη δύναμη που έχουν ό,τι μπορούν και οι ανίσχυροι υποχωρούν και παραχωρούν όσα τους ζητούν”.

“Καλά, λένε οι Μήλιοι, αλλά δεν σκεφτήκαμε ποτέ, πως καταργώντας τη δικαιοσύνη δεν θα μπορέσετε μελλοντικά να την επικαλεστείτε, αν κάποτε νικηθείτε;”.

“Αυτό αφορά εμάς, είπαν οι Αθηναίοι και είναι δικός μας λογαριασμός. Προέχει τώρα για σας να αποφασίσετε τι θα κάνετε”.

Και οι Μήλιοι είπαν: “Δεν δέχεσθε να είμαστε φίλοι σας, αντί εχθροί σας, να ζούμε ειρηνικά και να μείνουμε ουδέτεροι;”.

“Η φιλία σας λίγο μας ενδιαφέρει, απάντησαν οι Αθηναίοι. Θα ήταν ένδειξη αδυναμίας εκ μέρους μας να είμαστε φίλοι σας. Τουναντίον, η έχθρα σας δείχνει τη δύναμη μας σ’ εκείνους που εξουσιάζομε”.

“Αλλά ξέρουμε όλοι, είπαν οι Μήλιοι, ότι ο πόλεμος παίρνει πολλές φορές ανέλπιστες τροπές και μεταβολές και δεν νικά πάντοτε αυτός που έχει περισσότερες στρατιωτικές δυνάμεις. Γι’ αυτό, συνεχίζουν οι Μήλιοι, αν υποχωρήσομε, καμιά ελπίδα σωτηρίας δεν έχουμε, ενώ, αν πολεμήσομε, υπάρχει ακόμα ελπίδα να σωθούμε”.

“Κάτι τέτοιες ελπίδες, είπαν οι Αθηναίοι, καταστρέφουν πάντοτε τους ανίσχυρους. Το καλό που σας θέλουμε, φανείτε λογικοί...”.

Και οι Μήλιοι αποφάσισαν να μη φανούν λογικοί. Οι Αθηναίοι κυρίευσαν το νησί, σκότωσαν όλους τους ενήλικους και τα γυναικόπαιδα πήραν το δρόμο της σκλαβιάς. Οι ισχυροί Αθηναίοι συνήθισαν πια να είναι υπερόπτες, σκληροί και απάνθρωποι.

Αυτή ήταν η τύχη των Πλαταιών και της Μήλου, που θέλησαν να προβάλουν αντίσταση στους Λακεδαιμονίους και Αθηναίους, που μιλούσαν από θέσεως ισχύος. Τους είχε μεθύσει, ιδιαίτερα τους Αθηναίους, η αλαζονεία και το πάθος να άρχουν και να κυβερνούν. Αλλά η υπεροψία προηγείται της πώσεως και τελικά οι Αθηναίοι νικήθηκαν από τους Σπαρτιάτες στους Αιγός Ποταμούς (404 π.Χ.) και έληξε έτσι ο Πελοπ/κός πόλεμος εις βάρος των Αθηναίων.

Τί κι αν οι Πλαταιείς, στη μαύρη απελπισία τους, υπενθύμισαν στους Λακεδαιμονίους τη συμβολή τους στους πολέμους κατά των Περσών; Τί κι αν τους είπαν ότι οι Θηβαίοι, όταν οι Πέρσες με τον Ξέρξη (480 π.Χ.) κατέβαιναν προς την Αθήνα, συνεμάχησαν μαζί τους και πολέμησαν στη μάχη των Πλαταιών (479 π.Χ.) στο πλευρό των Περσών εναντίον των άλλων Ελλήνων; Ισχυρά τα επιχειρήματα των Πλαταιέων, αλλ' ούτε καν συγκίνησαν τους Λακεδαιμονίους, οι οποίοι επανέλαβαν και πάλι το ερώτημα, αν δηλ. έκαναν κάποιο καλό στον πόλεμο σ' αυτούς. Τί καλό να είχαν κάνει, αφού δέχτηκαν επίθεση από τους Θηβαίους κι ήταν σύμμαχοι των Αθηναίων; Φαίνεται καθαρά πως οι Λακεδαιμόνιοι με το γελοίο ερώτημα ζητούσαν μια αφορμή να τους εξοντώσουν. Και τους κατέστρεψαν, αφού δεν υπολογίστηκαν οι αγώνες των κατά των Περσών.

Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Έτσι κάπως και η Ελλάδα, πρόθυμη πάντοτε σε θυσίες και αυτοθυσίες, δεν μπόρεσε να πάρει ό,τι της ανήκει μετά τη λήξη του Β' Παγκόσμιου πολέμου. Οι ισχυροί της Γης λησμονούν γρήγορα τα πάντα και αποβλέπουν στο συμφέρον τους και μόνο. Είναι η μοίρα των ανίσχυρων κρατών να δέχονται ανέλπιστα ραπίσματα από τους ισχυρούς.

Από την άλλη πλευρά οι Μήλιοι υπενθύμισαν στους Αθηναίους ότι η δικαιοσύνη πρέπει να διέπει και να ρυθμίζει τις σχέσεις ανθρώπων και λαών.

Και οι Αθηναίοι, γελώντας, φαντάζομαι, τους απάντησαν: "Για ποιά δικαιο-

σύνη μιλάτε; Το δίκαιο συμπορεύεται με τους ισχυρούς, που πρέπει να το επιβάλλουν, όπως-όπως, σ' εκείνους που δεν συμμορφώνονται". Έτσι, για να ισχύει πάντοτε η σοφή γνώμη του Γάλλου Pascal: "Οι άνθρωποι, επειδή δεν μπόρεσαν να καταστήσουν το δίκαιο ισχυρό, κατέστησαν δικαίους τους ισχυρούς". Αυτό τα λέει όλα και συγκαλύπτει, φαινομενικά βέβαια, όλες τις παράνομες και εγκληματικές πράξεις των, όπου Γης, ισχυρών.

Πρόσφατο παράδειγμα η Γιουγκοσλαβία, που βομβαρδίστηκε ανηλεώς από τους Αμερικανούς, με τη συναίνεση, φυσικά, των ηγετών των κρατών της Ευρώπης, που ανήκουν στο ΝΑΤΟ!

Αμφιβάλλω, αν ένας Τσώρτσιλ, ένας Ντεγκώλ, ένας Κων. Καραμανλής, θα συμφωνούσαν σ' αυτό το ανοσιούργημα.

Αλλά σήμερα η Ευρώπη δεν έχει, δυστυχώς πολιτικούς του μετρίματος και αναστήματος των παραπάνω αναφερθέντων. Αντίθετα, αφθονούν οι πολιτικάντηδες, οι ανεπαρκείς, ηγέτες, οι οποίοι, ως άβουλα όντα, ανοήτως δρώντα και χασκογελώντα, παρασύρονται σε απερίσκεπτες ενέργειες και πειθαρχούν στις παράλογες αξιώσεις του ισχυρού Πλανητάρχη!

Και σα να μην έφταναν αυτά, οι πέραν του Ατλαντικού ισχυροί, έπεισαν τους Σέρβους να παραπέμψουν το Μιλόσεβιτς στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης. Και το πέτυχαν αυτό με τις γνωστές υποσχέσεις οικονομικής βοήθειας, για να ανοικοδομήσουν οι Σέρβοι όσα εκείνοι κατέστρεψαν! Εκβιασμός ανεπί-

τρεπος.

Δεν σκέφτονται όμως ότι πρέπει να παραπεμφθούν στη Χάγη και όσοι, αγαθοί δι' ευήθειαν, πρωτοστάτησαν στο βομβαρδισμό της Σερβίας. Ρώτησαν ποτέ οι ισχυροί Αμερικανοί και Ευρωπαίοι να μάθουν την τύχη εκατοντάδων Κυπρίων, που απήγαγαν οι Τούρκοι; Α, όχι! Η Τουρκία δεν πρέπει να ενοχληθεί. Η Τουρκία, κατ' αυτούς, καλώς έπραξε και πράττει. Η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θάνατοι φυλακισμένων από απεργία πείνας κ.λ. κ.λ. αφήνουν τους ισχυρους της γης ασυγκίνητους και αδιάφορους.

Η Τουρκία είναι το χαϊδεμένο παιδί της Αμερικής και τούτο γιατί εκμεταλλεύεται τη γεωγραφική της θέση και εξακολουθεί να παριστάνει σε Ευρωπαίους και Αμερικανούς το Βελή Γκέκα της περιοχής.

Αλλά “άνω σχώμεν τας καρδίας”. Ας σταματήσει κάποτε ο βραχνάς του πολέμου. Αρκετά δοκιμάστηκαν τα σύγχρονα ολέθρια όπλα στο Κόσοβο, στον Περσικό κόλπο, στο Βιετνάμ και παλαιότερα (1945) η ατομική βόμβα στη Χιροσίμα. Έλεος πια, γιατί “έστι Δίκης (=θείας δικαιοσύνης) οφθαλμός, ος τα πάνθ' ορά”.

Εδώ και λίγο καιρό άρχισαν πολεμικές συγκρούσεις μεταξύ Αλβανών εξ-

τρεμιστών ανταρτών και της πρ. Γ. Δημ. της Μακεδονίας, η οποία, με τα πενιχρά πολεμικά μέσα που διαθέτει, αδυνατεί να επιβληθεί.

Οι Αμερικανοί δεν θέλουν να παρέμβουν στην κρίση, ενώ επενέβησαν πρόσφατα με τους φοβερούς βομβαρδισμούς!. Και τρέχουν τώρα οι αξιωματούχοι του ΝΑΤΟ να συμμαζέψουν τα ασυμμάζευτα και να προλάβουν μια γενικότερη σύρραξη στον ευαίσθητο χώρο των Βαλκανίων.

Θα αρκούσε όμως μιά αυστηρή προειδοποίηση, ένα τελεσίγραφο από την Αμερική και όλα θα έληγαν.

Κι αφού αυτό δεν γίνεται, τουλάχιστο επί του παρόντος, οι Ουτσεκάδες όλο και αποθρασύνονται.

Προβλέπω πως αργότερα θα θελήσουν να εξαλείψουν κάθε ελληνικό στοιχείο στη Β. Ήπειρο, που τους στέκεται καρφί στο μάτι, και μελλοντικά θα εγείρουν αξιώσεις (ήδη κάτι άρχισαν να ψιθυρίζουν) στα ελληνικά εδάφη της Τσαμουριάς. Δηλαδή, εκεί που μας χρωστάνε πάνε να μας πάρουν και το βόδι, όπως λέει η λαϊκή παροιμία.

Και τότε οι ισχυροί της Γης θα μας πουν: “Κοιπάξτε να λύσετε τις όποιες διαφορές σας με ειρηνικά πολιτικά μέσα και με το... διάλογο”.

Βάζω στοίχημα, έτσι θα μας πουν!...

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

1. “ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ της ελληνικής Χερσονήσου” υπό Β.Δ. Ζώτου Μολοσσού, Ιππότου, Περιηγητού κλπ. εκ Δρόβιανης της εν Ηπείρω Μολοσσίδος, “ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ, ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ, 1878” α) Στο τμήμα Ἡπειρος (σελ. 24) αναφέρει “Οδοί αμαξιοί με τινες επισκευάς” 1, 2, 3, 4. Από αγίους Σαράντα, δια Δελβίνου, Αργυροκάστρου, Δελβινακίου και Βοστίνης ώρ. 34. 5) Από Αυλώνος, δια Τεπελένης, Κλεισούρας, Πρεμετής, Κονίτσας και Ιωαννίνων ώρ. 43” (ο ημιπελής αμαξιός δρόμος που άρχισε να γίνεται επί Αλή Πασά), β) Από Άρτης μέχρι Κονίτσας δια των Ιωαννίνων ώραι 28 (σελ. 45) Ιωάννινα 16 ώραι από Άρτα, η οδός αμαξιπή. Λυκόστομο 2 ώρ. από Ιωάννινα, Γέφυρα, Χάνιον και χωρίον μαζί καλούμενον Πετσάλη. Σουδενά 2 ώρας από Λυκόστομον (κώμη 300 οίκων λιθίνων και πατρίς του Δούκα, του Λαζαρά και πολλών άλλων επισήμων ελλήνων. Έχει δυό μοναστήρια α) Σερβάρη 2 ώρ. από Σουδενά (κώμη 1000 ψ. επί ξηρού βράχου με ψυχρότατα ύδατα. Η οδός επί της υπωρείας αμαξιπή. Έχει και μονήν) Αρτσίστα 2 ώρας από Σερβάρη (κώμη 1200 ψ. Εις τους πρόποδας του Πανεσιίου, τερπνή και υγεινή), Βωϊδομάτι 11/2 ώρα από Αρτσίσταν (κώμη 250 οίκων λιθίμων και 4 μονών και πολλούς υδρομυλους παρά την πηγίν του Αώου, όστις έλαβεν το όνομα ποτάμι Βοϊδομάτι... (Προφανώς μιλάει για Λπονιάβιστα). Γορίσα 1 ώρα από Βοϊδομάτη (με 70 οικίας). Αλεποχώρι 1/2 ώρ, από Γορίσα (με 30 οικίας). Η οδός διέρχεται προ του χωρίου μικράν γεφυράν του Αώου Λιακτοβούνι 1/2 ώραν από γέφυραν του Αώου, (έχει 15 οικίας ελληνοτούρκων γεωργών), η οδός ομαλή. Κονιτσα 1/2 ώραν από Λιακτοβούνι. (Σημειώνω εδώ ότι ο συγγραφέας πρέπει να πέρασε σε περίοδο που είχε παρασυρθεί η νέα πέτρινη (1871) και εχρησιμοποιείτο πρόχειρη γέφυρα στον Αώο κοντά στο Αλεποχώρι).

γ) “Φουλβιανή όδός από Απολλωνίας μέχρι Αμβρακίας δια των Ιωαννίνων ώρα 63. (σελ. 50) Απολλωνία μέχρις Ιωαννίνων δια της Πρεμετής ώρας 40 (ώρα ανωτέρω από Αυλώνος δρομολόγιον, μέχρις Ιωαννίνων).

δ) “Από τας εκβολάς του Αώου μέχρι των πηγών αυτού”, ήτοι από παλαιάς Άρτης μέχρι του Χανίου Τσιάν-Κουρταρά, επί του Μετσόβου δια των δύο οχθών του Αώου και των Κάστρων του Πύρρου και των στενών του Αώου ώραι 60-62 σελ. 86 Πόρος (επί των εκβολών του Αώου). Σβερνέτσι. Παλαιά Άρτα, Αυλώνα, Πένκεβα, Καρβουνάρα, Χάνι και Φρούριον Κούδεσι, Χάνι και φρούριον του Λουνέτσι, Χάνι του Δούκαη 11 ώρα από Αυλώνα Μεμαλή χωρίον, Τεπελένι 14 ώρες από Αυλώνα, Λιουζάτι, Δραγότη, Μεσγοράνη, Γέφυρα Αώου και Χάνι Κλεισούρας, Ξυλογέφυρα του ποταμίου Κλειδούρας, Κρυονέρι Λιόκνιτσα, Πατσιομύτη Πρεμετή (23 ώρες από Αυλώνα) Γέφυρα Αώου μονότοξος λιθίνη, Γέφυρα Πέτρας, Τσιάτσοβα χείμαρος των χωρίων, Σμίξι του Σαραντάπο-

ρου και Αώου, Γέφυρα Μέρσενας (Μέρτζανης) μονότοξος Γοιθική Ρωμαϊκής εποχής (η οδός ευκόλως γίνεται αμαξιπή) Μεσογέφυρα (“υπό των Βυζαντινών κτισθείσα είναι το ήμισυ μέχρι των πηγών του Αώου, δια το μέσον κατέχουσα εκλήθη Μεσογέφυρα”.. Ερείπια Πασσαρώνος (Πωγωνιανή σώζεται η Μολυβδοσκεπάστος μονή της Παναγίας)... Οστανίτσα. (Σημειούται: “Η Κόνιτσα 3 ώρες από Μεσογέφυρα, η οδός ευθεία και ομαλή επί των οχθών της Βοιώσης) Αλνζώτ-Τσιφλίκ (η οδός από Οστανίτσα συναντά την από Κονίτσης (προφανώς στο Μπουραζάνι) Μαυροβούνιο Ερείπια Βελλάς, Καλιμπάκι Χάνι Νεγάδες, Χάνι Ασφάκας, Λυκόστομον, Μύλοι Μπιστούνι, Νέον Χάνι, Ιωάννινα (3 ωρ.) από γέφυρα, 5 από Νεγάδες, 13 από Μεσογέφυρα, 21 από Πρεμετής.

ε) “Από Κονίτσης μέχρι Πρεσδρένης δια της μεθορίου γραμμής της Μακεδονίας”. (Σελ. 118) Μπούζε (Μπούσι προφανώς), Κουτσούφλιανη 1 ώρα. Η οδός διέρχεται τον Σαραντάπορον και αφήνει δεξιόθεν το χωριό Κούκεσι, με 25 οίκους, αριστερόθεν το χωριόν Σαραντάπορον, με 40 οίκους, ελληνική Πέτρα Μελίσσι, με 20 οίκους και βαίνει εις Λιασκοβίτη Βαρμάσση, Βρενέζη, Πορόβα, Ερσέκα (απέχει δε 1 ώρα η κώμη Στάρια με 300 οίκους Τουρκαλβ. η πρωτεύουσα των αγρίων Κολωνών, απόκεντρος και απρόσιτος εις ξένους περιηγητάς. Από Παρόβα ως Κιάρη επληρώσαμε χαράτσι 300 γρόσια, δύο Κολονιαρίδων και μας απέρασαν αλήστευτους και σώους”. Σελινίτσα, Ελμάς, Γέφυρα Δούπα λιθινή μονότοξος, σύνορα Κολωνίας Κορυτσάς. Η οδός εν τη Κολωνία είναι ομαλή, διέρχεται την κοιλάδα κατά μήκος εις 6 ώρας, πλάτος έχει 3, έχει γην ευφορωτάτην αλλ’ ακαλλιέργητον, διότι οι κάτοικοι ζώσιν από το ληστρικόν επάγγελμα... Κιάρη, Φιόκη, Χάνι Μπέλλα-Βόδα, Ξυλογέφυρο, Διβόρανη, Κορυτσά κλπ.

στ) “Από Δυρράχιον έως Μέσσοβον (σελ. 132) Βερατίου, Κλεισούρας, Πρεμετής, Μεσσονεφύρων, Βελλάς, και Ιωαννίνων” ωρ. 67.

Δυρράχιον-Καβάγια-Βρύσις του Νταρσίου, Βεράτιον πόλις με 4000 κτίρια λίθινα και 2.000-22.000 ψυχές, ων το ήμισυ χριστ. ορθόδοξοι, “Τόσκιδες ευγενείς και σπουδαίοι, αγροίκοι μεντα ήθη και τους τρόπους του νέου πολιτισμού, αγέρωχοι όμως και υπερήφανοι, γελώσι ολίγον και ερευνώσι πολύ και πολλά υποπεύονται, κρύπτωσι τας γυναίκας των ως οι Τούρκοι”.. Γορίτσα προάστιο του Βερατίου, Κλεισούρα, Πρεμετή 5 ώρες από Κλεισούρα, Μεσογέφυρα Ιωάννινα.

ζ) “Από Βιπωλίων μέχρι Στάριας έδρας της Κολωνίας” (σελ. 305) Βιπώλια - Άνω Σελίτσα (Ανασελίτσα) 19 ώρες. Η οδός εξέρχεται εις Βαιϊπέζι ένθα μία χωρίζεται δια Χρούπιστα, η δ’ άλλη ακολουθεί την πηγίν του ρύακος Καραμούζη και φθάνει εις τον λαιμό του Βοΐου, μεταξύ Βουσόταρη και Σμόλκας και ανέρχεται εις Σαμαρίνα, 4 ώρες από Άνω Σελίτσα. Από κει εις Βούρμπιανη 1 ώρα από Σαμαρίνα. Πυρσόγενη ή Χρυσόγενη 1 ώρα από Βούρμπιανη - Σαουνάδες (Χιονάδες) προφανώς 1 ώρα από Πυρσόγενη - Τούρνοβο 1 ώρα από Σαουνάδες - Πορόβα, 1 ώρα από Τούρνοβο και Στάρια 2 ώρες από Παρόβα.

στ) “από Βιπωλίων μέχρι Πρεβέζης και Άρτης” σελ. 306.

Από Βιπώλια πάμε στη Σαμαρίνα (μέσω Άνω Σελίτσας που είναι “κώμη ορεινή με 500 οικίας φρουρίων, είδος, κτίρια των καλών κτιστών της επαρχίας Σελίτσης, ευπόρων και ευγενών Ελλήνων, πατρίδος του Υπουργού Δραγούμη, είναι κέντρον διαφόρων οδών

Ηπείρου και Μακεδονίας”.

Ακολουθεί η Παλιό Σελίτσα 2 ώρες από Σαμαρίνα. Γρίβανη 1 ώρα από Παλιοσελίτσα, Κόνιτσα 3 ώρες από Γρίβανη, 6 από Σαμαρίνα, Ιωάννινα 12 ώρες από Κόνιτσα, 18 από Σαμαρίνα. Πρέβεζα και Άρτα, 12 ώρες από Ιωάννινα 24 από Κόνιτσα.

Σύγχρονο με το βιβλίο του Β. Δ. Ζώτου Μολοσσού (1878) είναι και το βιβλίο του Αντωνίου Μηλαράκη “ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, κατά τον EMILE ISAMBERT, Εν Αθήναις, Βιβλιοπωλείον Σ.Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ 1878”.

Στο παρακάτω ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ και στη σελίδα 255, καταχωρείται διαδρομή “ΕΞ ΙΩ-ANNINΩΝ ΕΙΣ ΒΕΡΑΤΙΟΝ δια Μιτζικελίου, Κονίτσης και Πρεμετής”. Αναγράφει τους Σταθμούς από όπου περνάει χαρακτηρίζοντάς τους ως “κατά βούλησιν εις Φραγκάδες, Αρτσιίσταν, Καραμουράτι Πρεμέτι, Κλεισούραν. “Και προσθέτει ότι “εν τη παρούση οδώ η αρχαιολογία ελλείπει παντελώς, αι πληροφορίαί των περιηγητών είναι ατελείς ή πεπλανημένοι”.

Η διαδρομή ξεκινάει “εξ Ιωαννίνων δια πλοίου, διαπερά τις την λίμνην προς Β. της νησίδος προσορμιζόμενος ου μακράν της πηγής Μιλιόρας. Είτα αναβαίνω την φάραγαν την άγουσαν εις την Μονήν του Αγίου Γεωργίου, φθάνει επί (2 ώρ. και 30) των επί του Μιτσικελίου οροπεδίων, κατεβαίνει είτα εις (1 ωρ) την κ. Λιγγιάδες Ενταύθα εισέρχεται τις εις μία των πλουσιωτέρων επαρχιών της Ηπείρου, το Ζαγόρι. Από Λιγγιάδες αυθημερόν δια των κ. Δριανόβου και Αγ. Ηλίου, φθάνει τις εις 3 ωρ. Λιασκοβέτσι και εντεύθεν εις (1 ωρ.) φραγκάδες. Φθάνει εις (3 ωρ.) Δοβράν Εκ Δοβράς εις Σουδενά, η οδός διέρχεται επί τινα χρόνον οροπέδιον επίμηκες” μέχρις (2 ωρ.) Απάνω Σουδενών εκτισμένων επί μεγαλοπρεπούς τοποθεσίας “Εκ Σουδενών έρχεται τις εις (3 ωρ) την κ. Αρτσιίσταν. Μετά την Αρτσιίστα η οδός εισχωρεί αμέσως εις την βαθείαν και στενήν κοιλάδα του Βοϊδομάτη. Διερχόμεθα τον Βοϊδομάτη επί γεφύρας εκεί ένθα εισέρχεται εις την πεδιάδα της Κόνιτσας. Τέλος αφού διέλθωμεν τον Αών μικρόν υπέρ την συμβολήν αυτού μετά του Βοϊδομάτι επί ικανώς επικινδύνου γέφυρας, (προφανώς η αναφερομένη γέφυρα βρίσκεται κοντά στο Αλεποχώρι προχείρως κατασκευασθείσα) φθάνομεν εις (3 ωρ) κωμόπολιν. Κόνιτσαν”.

“Εκ Κονίτσης οδός άγουσα προς βορρά φέρει διά του Λιασκοβέτσι (Λεσκοβίκι) εις την επαρχίαν Κορωνίαν χώραν αγρίαν παραπλησίαν προς το οροπέδιον Κουρβελέσι, ης οι κάτοικοι προ πολλού χρόνου ασκούσι το ληστρικόν επάγγελμα... Οι κάτοικοι είναι Τουρκαλβανοί ποιμένες ή μισθοφόροι στρατιώται. Δια της επαρχίας ταύτης διέρχεται η εμπορική οδός μεταξύ Ιωαννίνων και Οχρίδος. Διέρχονται ωσαύτως οι πορευόμενοι εις Μακεδονίαν και Κωνσταντινούπολιν όταν η χιών κλείσει τας διόδους του Μετσόβου”. Η οδός μετά την Κόνιτσαν παρακολουθεί τη δεξιά κοίτη της Βιόσας, αφήνει δε μακράν εν αριστερά την Οσανίτσαν και τα ερείπια της Πωγωνιανής, διέρχεται έπειτα τον Σαραντάπορον παρά την συμβολήν αυτού μετά της Βιόσσης, έπειτα διαπερώσα εις την αριστεράν όχθην φθάνει εις (4 ωρ. 30) την επαρχίαν Καραμουράτι.

Στο αμέσως επόμενο βιβλίο “ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ” υπό του πάρα τω Υπουργείω Στρατιωτικών ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, Εν Αθήναις εκ του Εθνικού Τυπογραφείου, 1880”, έχουμε μια πληρέστερη περιγραφή της διαδρομής από Ιω-

αννίνων εις Καλυβάκι (Γκαλπάκι ώρ. 63/4).

Γέφυρα Λυκοστόμου, Χάνι Δοβράς, Χάνι Καλυβάκι. “Η μεταξύ Ιωαννίνων και Κονίτσης άγουσα οδός μέχρι του Χανίου Καλυβάκι είναι αμαξιτή”. Μπισδουνόπουλο-Μεγάλο Μπεσδούνι - Λυκοστόμιο-Χάνι Λυκοστομίου-Βράγια-Χάνι Ασφάκας ή Καινούριο - Βρύση του Πασσά - Χάνι Καλυβάκη ή Γκαλπάκι - Λιακλάδωσις οδού μία προς Δελβινάκι - Δέλβινο αμαξιτή, η άλλη προς Β, διερχομένη μεταξύ των χωρίων Μαυροβούνι προς Δυσμάς και Μεσοβούνι προς Ανατολάς, φθάνει εις το χωρίον Αληζώτ-Τσεφλίκι και εκείθεν δια του χωρίου Οστανίτσα διέρχεται επί κατωφερούς εδάφους την επί του ποταμού Βοϊούσης γέφυραν και μετά μικρόν την επί του Σαρανταπόρου γέφυραν (Αι δύο αύται γέφυραι καλούνται Μεσογέφυρα προφανώς η ημιπελής αμαξιτή οδός για την οποία κάναμε λόγο προηγούμενα “Η τρίτη κυρίας οδός, ολίγον ταυτιζομένη κατ’ αρχάς μετά της δευτέρας, αποσπάται μικρόν τι απωτέρω του χανίου Καλυβάκι διευθυνομένη Β.Α και διερχομένη δια του χωρίου Μεσοβούνι, της επί του Βοϊδομάτη γεφύρας και της προς της Κονίτσης γέφυρας της Κονίτσης λήγει εις Κόνιτσαν, Από Ιωαννίνων 14 ώραι .

Τέλος στο βιβλίο “ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ του Νικολάου Σχινά, εν Αθήνας 1886 (τη εντολή του επί των Στρατιωτικών Υπουργού (σελ. 223) αναφέρεται μία άλλη διαδρομή για να φτάσει κανένας στην Κόνιτσα: “Ημιονική οδός από Καστορίας προς το διαμέρισμα (Καζά) Κολώνιας και προς Κόνιτσαν, δια Γκορούσας και Βουρβουσκού”.

Καστοριά-Ζελιγκόσι (ωρ. 3) Λούδοβο (3 ωρ.) Ψώχαρι (11/2 ωρ.) - Μπρέστιανη Ζαμπουρδένι (Χάνι) - Όρος Γκορούσα, όπου Πύργος προς στάθμευσιν στρατιωτών- “Κατωφερής και δύσβατος οδός φέρει εις κοιλάδα ήτις σχηματίζεται υπό του δεξιόθεν υψουμένου συνηρεφούς όρους Αρίνας και του αριστερόθεν Μπρέζας (θυμίζει το λατινικό Πρεζίδια άρματα και δι ης ρέει το ποτάμιον Βησάνσκον ή Μιροσλάβιτσα το οποίο τας πηγάς του έχει εκ του όρους Αρίνα παρά την Νικολίτσαν, ης όπισθεν κείνται τα χριστιανικά χωρία Δένσκον και Λούπουσκον) - Σλάτινα - Βουρβουσκό (1.400 κάτοικοι Χριστιανοί, κρήναι και χάνια) Ζιέρμα - Κάνσκου, Ομώνυμος Γέφυρα (“Εως την θέσιν ταύτην η οδός διαχωρίζεται, και η μεν πρώτη προς αριστ. δια στενής λίαν δυσβάτου κοιλάδος φέρει εις το διαμέρισμα Κολώνιας (η οδός αυτή το θέρος μόνον, ένεκεν των εν χειμώνι χιόνων, διαβαίνεται), η δε προς δεξιά ακολουθούσα κατά το πλείστον την ρευματίαν του από των δυτικών κλιτύων του όρους Σμόλικα πηγάζοντος ποταμού της Κονίτσης και μετά τρεις ώρας διερχομένη δια του χωρίου Πυρσόγιαννη, μετά 2 δ’ έτι ώρας του χωρίου Μόλιτσα, φέρει εις τρεις από του τελευταίου ώρας εις Κόνιτσαν (σύνολον 18 ώρας).

Από όλα τα ανωτέρω γίνεται φανερό πόσο προβληματική ήταν με τους ανώμαλους ημιονικούς αυτούς δρόμους μόνον τις μεγάλες σχετικώς αποστάσεις και τους μόνιμα ενεδρεύοντες κινδύνους, η επικοινωνία της Κόνιτσας και των χωριών της με τον άλλο κόσμο, και ιδιαίτερα με την Ήπειρο (κυρίως τα Γιάννινα), τη Μακεδονία και την προς τα Βορειοδυτικά Αλβανία. Θα μπορούσε να ειπεί κανένας ότι ο μόνος δρόμος (σχεδόν επίπεδος) που περνούσε δίπλα στον ποταμό Αώο και οδηγούσε προς Πρεμέτη-Κλεισούρα-εκβολές Αώου τον οποίο αποπειράθηκε να επισκευάσει ο Αλή Πασάς ήταν ευκολοδιάβατος και είχε προοπτικές ανάπτυξης. Αλλά κι αυτός μετά την αποκοπή της περιοχής αυ-

τής κατά τη διαμόρφωση του Αλβανικού κράτους, κάθηκε. Έτσι η Κόνιτσα, όσο τα μεταφορικά μέσα παράμεναν στο επίπεδο των ζώων-μουλάρια, άλογα κλπ. παράμεινε απομονωμένη ή δυσπρόσιπη. Μόνον τα πρώτα χρόνια της Οθωμανικής κατάκτησης φάνηκε πως η Κόνιτσα θα μπορούσε να γίνει ένας μεγάλος σταθμός διάβασης από Ήπειρο στη Μακεδονία και Κεντρική ή Βόρεια Αλβανία, αν κατασκευάζονταν η άνευτη διάβαση προς τη Μακεδονία, με το ξαναφτιάξιμο της Ρωμαϊκής Βασιλικής Στράτας, μέσω Φούρκας-Σαμαρίνας ή την εξασφάλιση του δρόμου μέσω Λεσκοβικίου-Κολωνίας-Κορπισάς, με τον οποίο μάλιστα θα εξασφαλιζόνταν και η επικοινωνία Ηπείρου με την Κεντρική και Βόρειο Αλβανία. Όπως όμως είδαμε ύστερα από 100-150 χρόνια (17ος αιώνας) η Οθωμανική Αυτοκρατορία έπεσε σε παρακμή, στην οποία τα μεγάλα έργα σταμάτησαν αλλά και η περιοχή της Κολωνίας-Γκορούσα-Βόϊο μέχρι Σμόλικα σχεδόν ποτέ δε σταμάτησε να κυριαρχείται από ληστές, πλατσικολόγους, και πάσης μορφής επικίνδυνους εγκληματίες.

“Όταν κατάκτησαν τη Βαλκανική χερσόνησο, οι Τούρκοι παραχώρησαν τοπική αυτονομία σ’ ωρισμένες κοινότητες βοσκών που ανάλαβαν να προστατεύσουν τα ορεινά περάσματα από τους ληστές για να μπορούν να περνούν οι ταξιδιώτες. Όμως οι φύλακες των περασμάτων εκμεταλλεύονταν καμιά φορά τα ειδικά τους προνόμια και έκαναν και οι ίδιοι ληστείες” (Βλ. TRAIAN STOIANOVICH: “Ο κατακτητής ορθόδοξος Βαλκάνιος Έμπορος” στο Οικον. Δομή των Βαλκαν. χωρών) σελ. 310.

Οι προθέσεις των Τούρκων για τη χρησιμοποίηση της Κόνιτσας ως σταθμού πάνω σε δρόμο διάβασης από Ήπειρο στην Μακεδονία φάνηκαν με την κατασκευή εκεί του Ιμαρέτ, που γίνονταν κατά κανόνα σε πόλεις που βρίσκονταν πάνω σε μεγάλους δρόμους. Εξ άλλου οι Τούρκοι φρόντιζαν πάντα να διατηρούν σε καλή κατάσταση τους παλιούς ρωμαϊκούς δρόμους. Ο κυριώτερος απ’ αυτούς ήταν η Εγνατία οδός, που πέρναγε από Θεσσαλονίκη - Μοναστήρι και Αχρίδα για να καταλήξει στα λιμάνια της Αλβανίας. Κατακτώντας την Ήπειρο οι Τούρκοι ήθελαν να την συνδέσουν μ’ αυτή την επικοινωνιακή αρτηρία που αποτελούσε για τους βασικό άξονα στρατιωτικών επιτήρησης των κατακτητών τους. Κι όπως βλέπουμε μέσα σ’ όλους σχεδόν τους Δρομοδείχτες, ο συντομότερος δρόμος που συνέδεε τα Γιάννινα με το Μοναστήρι (Βιτώλια πόλη, προοριζόμενη από τους Οθωμανούς για Εμπορικό και διοικητικό κέντρο, μεγάλης σημασίας για την Βαλκανική Χερσόνησο) ήταν αυτός που πέρναγε από την Κόνιτσα. Κι αυτόν οι πρώτοι Τούρκοι της κατάκτησης είχαν συλλάβει ως σκέψη να βελτιώσουν και να αξιοποιήσουν, μεγάλο σχέδιο που τελικά δεν υλοποιήθηκε. Και η Κόνιτσα παράμεινε κατά κάποιον τρόπο απομονωμένη, όπως είπαμε στην αρχή και απλησίαστη.

Και αυτή η απομόνωση ίσως να αποτέλεσε τον κυριώτερο παράγοντα καθυστέρησης της ανάπτυξης της στον οικονομικό, πολιτιστικό και κοινωνικό τομέα ανάπτυξης η οποία θα μπορούσε να επτευχθεί σε μια περιοχή ανοιχτή και επισκέψιμη, στα πολύ δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ

Εξαγωγών έτος 1915-16.

Αριθ. 11

Ελληνική Εξαγωγή
Βουκουλαίνης.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

Ο μακρὸς Κοινοβούλιος Ε. Τριμυθίου
ἐν Βουκουλαίνης Πόλιν, τῆς 15 ἡμέρας
καλοῦντος διανοῦσας ἄλλα τὰ ἐν τῇ κοινῇ
τάξει διασπομένη μαθήματα καὶ δημοσίαι
τάς κατὰ τὸν Τόπον προσημείνας ἰσχυροῦς
ὑποστάς ἀνομιεῖται διὰ τοῦ βαδμοῦ τῶν κατὰ (8 δελτ)
διαφορῶν δὲ ἐπιβίβασιν ἡσομολατῆν.

Ἐν Βουκουλαίνῃ τῆς 15^{ης} Ιουνίου 1916

Ὁ Διευθύνων

Εὐφρ. Κ. Τριμυθίου.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΚΑΠΟΤΕ...

Λαν όμορφες κοπέλες που σέρνουν το χορό, η κάθε μια με τη δική της χάρη, οι τέσσερις εποχές, κόρες του αγέραστου χρόνου, και μόλις τελειώσει το τραγούδι αλλάζουν η μία με την άλλη σειρά και πάλι απ' την αρχή, χωρίς ανάσα και σταματημό. Κι αυτός ο χορός κανείς δεν ξέρει πότε ξεκίνησε κι από τότε συνεχίζεται, με τον ίδιο πάντα ρυθμό και τίποτε δεν μπορεί να τον σταματήσει. Ο άνθρωπος, πεπερασμένο ον, τον ακολουθεί για ένα διάστημα κι ύστερα χάνεται μέσα στη δίνη του.

Τούτες οι κόρες του χρόνου έχει η κάθε μια της χρώμα και χάρη ξέχωρη. Η άνοιξη φαντάζει απέραντο πολύχρωμο χαλί, κεντημένο μ' όλα του κόσμου τα χρώματα. Μιλάει για την ομορφιά της ζωής και φέρνει γλυκά σκιρτήματα στις καρδιές. Συμβολίζει την ίδια τη ζωή, που ύστερα από το λήθαργο και το θάνατο πετιέται ολοζώντανη.

Το φθινόπωρο προετοιμάζει την αλλαγή που ακολουθεί τη βαριεστημάρα και ξοδεύει με την αναζήτηση, και τη χάραξη του καινούργιου κύκλου, που θα διαδεχτεί αυτόν που τελειώνει. Είναι δεμένο με την μελαγχολία και με το φυλλορόισμά του, θυμίζει τις χαμένες ελπίδες.

Ο Χειμώνας έρχεται κρύος μουντός και βαρύς, σαν πένθος που πλακώνει την καρδιά και την κάνει να σφίγγεται. Η μανία του δεν έχει όρια. Στο ξέσπασμά της σκεπάζει τη γη με ένα απέρα-

ντο κάτασπρο σεντόνι, που κόβει την ανάσα της, λες και ετοιμάζει την κηδεία της. Με τα πολλά καμώματά του ταλαιπωρεί τον άνθρωπο και δοκιμάζει την αντοχή του. Κι ίσως, άθελά του γίνεται ο πρώτος του δάσκαλος, που του μαθαίνει την άμυνα. Εκεί μέσα στη σαστιμάρα του, ο άνθρωπος κατασιρώνει σχέδια και ξεκινάει κανούριες μάχες για να κρατηθεί στη ζωή. Είναι βλέπεις, ο πρώτος του σκοπός κι η βασική του ανάγκη, που μοιράζεται σε άλλες πολλές, μικρές και μεγάλες.

Το καλοκαίρι είναι η χρυσή εποχή. Μεστώνει και χρυσώνει τα στάχυα δίνει σ' όλους τους καρπούς την ωριμότητα. Είναι η εποχή της σοδειάς, η ώρα που ο αγρότης ξαργυρώνει τους κόπους μιας ολόκληρης χρονιάς και μετράει την προκοπή του. Είναι ακόμα, ο καιρός της ξεγνοισιάς και της ανεμελιάς, ο άνθρωπος σκέπτεται λιγότερο, χαίρεται τη ζωή, το ρίχνει στα γλέντια και στα πανηγύρια. Ξεφεύγει απ' τη ρουτίνα της άχαρης ζωής, που τον θέλει μετρημένο και πειθαρχημένο.

Ευλογημένο το καλοκαίρι, βολικό για τους ταπεινούς. Μαλακώνει τη φτώχεια και τη μизέρια με τους πλούσιους καρπούς και τη λίγη διαίτα. Ένα γλυκόχυμο καρπούζι και δροσερό με μπόλικη ντοματοσαλάτα, κολοκυθάκια φρέσκα, φασολάκια, πατάτες και μελιτζάνες δίνουν νόστιμες λύσεις στο καλοκαιριάτικο τραπέζι κι οι γεύσεις πλουτίζονται με γλυκά και μυρωδάτα φρούτα.

Μακριές οι μέρες, καμωμένες θαρρείς κι είναι να μετρούν τις ανάγκες του, να του δίνουν καιρό να τις προλαβαίνει. Χαρούμενη μα δύσκολη τούτη η πολυμέτωπη μάχη της σοδειάς. Παίζονται κόποι και μόχθοι μιας χρονιάς κι αλίμονο αν δεν την κερδίσεις.

Μοιάζει με το γάλα που αν δεν προσέξεις τη βράση του, φουσκώνει και χύνεται. Μοιάζει με γυναίκα που κουράστηκε να κυνηγάς κι ήρθ' η ώρα να σου παραδοθεί, να την κατακτήσεις. Και τότε πρέπει να βιαστείς για να τη σιγουρέψεις. Έτσι είναι κι η σοδειά, βιαστική. Αν δεν την μαζέψεις στην ώρα της, χάνεται μέσα απ' τα χέρια σου.

Μεγάλα και τα καλοκαιριάτικα μεσημέρια. Εκεί στο μάκρος τους θα περισσέψουν μερικές στιγμές, για λίγη ξεκούραση. Στο θέρο, κάπου εκεί στο καταμεσήμερο, στο δροσερό καταφύγιο της σκιάς, κι εκεί στο "μπελώνιασμα" του καπνού, που νιώθεις βαριά τα βλέφαρά σου, θα γείρεις το ταλαιπωρημένο κορμί κι ο ύπνος θά'ρθει λυτρωτικός να φυσήσει ζωογόνα πνοή στα κουρασμένα σου μέλη. Πόσο, στ' αλήθεια, γλυκός και ευχάριστος είναι αυτός ο κλεμμένος μεσημεριάτικος ύπνος! Με τίποτε δεν τον αλλάζεις. Ούτε με πουπουλένια στρώματα και μεταξωτά σεντόνια. Επισκέπτης κι αυτός του ανθρώπου, έχει πάρει απ' τις παραξενιές του. Δεν του αρέσουν οι προετοιμασίες κι οι υποδοχές. Έρχεται μόνος του, σαν τον ακάλεστο μουσαφίρη και δεν σου δίνει γι' αυτό λιγότερη χαρά.

Κι έρχονται οι νύχτες με σειρήνας λαλιά, πλανεύτρες, γεμάτες θέλητρα, σου

στέλνουν το κάλεσμα να δοκιμάσεις τη γεύση τους. Κι ο άνθρωπος, αιώνια παιδί, ανακαλύπτει τη φύση, δεύτερη τώρα φορά, ντυμένη τη νυχτερινή φορεσιά της. Τυχεροί όσοι περάσουν τη νύχτα στο ύπαιθρο. Λεύτερος και περιηγητής ο νους θα τρέξει στα ξωτικά και τις νεραίδες, θα τις νιώσει γύρω του ν' ακροπατούν αλαφροϊσκιωτες, να χορεύουν ανάερες κι ύστερα να χάνονται σαν πνοή του αγέρα. Θα ταξιδέψει στο άπειρο, θα δει τον ουρανό σαν απέραντο θόλο, σπηλωμένο στις κορφές των βουνών, κεντημένο από χέρια αόρατα, σε χίλιες μορφές και σχήματα.

Θα παρακολουθήσει το ταξίδι των αστεριών, που κάποτε θυμίζουν απρόσεχτα κι άτακτα παιδιά, καθώς ξεκόβουν απ' την τροχιά τους και σαν φλεγόμενα βέλη κυλούν και χάνονται στα βάθη του ορίζοντα. Στιγμές για τις νιες που παραφυλάνε να κάμουν την ευχή τους γι' αυτό που ονειρεύονται, γι' αυτό που ποθεί η καρδιά τους. Για τι άλλο; για το παλικάρι που θά'ρθει καβαλάρης ή πεζός να ζητήσει το χέρι τους.

Από αυτή την ονειροφαντασία δε λείπουν κι οι ήχοι, απαραίτητο συμπλήρωμα σ' ένα αρμονικό σύνολο. Έχει κι η νύχτα τον κόσμο της που την ημέρα λουφάζει στις κρύπτες του και βγαίνει στο σεργιάνι μόλις απλώσει τα μαύρα πέπλα της. Όλα τα πλάσματα πρέπει να ζήσουν και να διαιωνίσουν την παρουσία τους σ' αυτόν τον πλανήτη. Πρέπει να εξασφαλίσουν τη διατροφή τους κι άλλα διαλέγουν την μέρα κι άλλα τη νύχτα, ανάλογα με τη διάπλάσή τους. Άλλα ευκολότερα κι άλλα δύσκολα και

διακινδυνεύεις την ίδια τους την ύπαρξη.

Τον κόσμο της νύχτας δεν τον βλέπεις· πολλές φορές τον ανακαλύπτεις από τους ήχους του. Συσίρματα, τριξίματα σκουξίματα, φωνούλες αδύνατες που πνίγονται, στριγγλιές, γαυγίσματα και υλάκες, όλα μαζί ανακατεύονται κι από τους τόνους και τη χροιά τους καταλαβαίνεις για τους φορείς και αυτά που συμβαίνουν με την κατάληξή τους.

Την εικόνα συμπληρώνει ο μακρινός απόηχος των κουδουνιών, τα χουγιάσματα των πιστικών κι ο ήχος της φλογέρας, γλυκός, παραπονιαρικός, νοσταλγικός που φέρνει πάνω στις φτερούγες του το βραδινό αεράκι που κατεβαίνει δροσερό σε ριπές απ' τα διάσελα.

Κι εκεί, σαν μωρό στην κούνια σου, θα κλείσεις τα μάτια, μεθυσμένος από τούτο το θείο νανούρισμα και θα παραδοθείς στην αγκαλιά του Μορφέα.

Στιγμές ειδυλλιακές, κρυμμένες στα βάθη της μνήμης. Στιγμές που σφράγισαν τη ζωή μας στο πρώτο ξεκίνημα μένουν εκεί βαθιά χαραγμένες, σαν τις παλιές φωτογραφίες, που ξεθώριασαν και κιπρίνισαν απ' το βάρος του χρόνου. Στιγμές, αλίμονο, που χάθηκαν και κηδεύτηκαν, μαζί με την εποχή τους. Σήμερα οι κάτοικοι της υπαίθρου λιγότεψαν κι οι μηχανές ήρθαν να καταστρέψουν τα χέρια τους, αλαφρώνοντας, όμως και τους κόπους τους. Το χάραμα κι η πούλια δεν βρίσκουν πια ανθρώπους στο δρόμο τους. Για το σπάρι δε χρειάζεται να δώσουν μάχες με τα σάκχα και τις καλαμιές. Έρχεται συσκευα-

σμένο στις αποθήκες τους. Το βελανίδι δε μαζεύεται πιά έμεινε στα αζήτητα. Μένει μόνος κι απαιτητικός ο καπνός μα κι εδώ οι ταλαιπωρίες έπεσαν στο ελάχιστο. Το μπελώνιασμα το πήραν κι αυτό οι μηχανές, που νίκησαν και τα ζώα στην άνιση αναμέτρηση μαζί τους κι έπαψαν έτσι να τους βαραίνει η φροντίδα τους. Σήμερα αυτή η ζωή πέρασε για πάντα στο μουσείο της μνήμης. Δε θα τη βρεις παρά μόνο στις λαογραφικές σελίδες κάποιου ρομαντικού κι αθεράπευτα νοσταλγού συγγραφέα.

Όμως, σαν κάπως να βιαστήκαμε κι αφήσαμε έξω απ' τη σειρά τα δειλινά. Το τσάκισμα της μέρας που ο ήλιος γέρνει στη δύση του. Οι άντρες παίρνουν το δρόμο για τα μαγαζιά, τα μόνα που περισσεύουν στο χωριό. Εκεί ο μαγαζάτορας θα σερβίρει, ό,τι τραβάει η όρεξη της πελατείας του: καφεδάκι, πρώτο στη σειρά, γκαζόζες, ούζο για τους μερακλήδες και λουκούμι για τους νιούς τους αξέβγαλτους. Κι οι χωριανοί πίνοντας, ρουφώντας και καπνίζοντας θα πουν για τη μέρα που διάβηκε, για τις δουλειές και τα βασανά τους. Θα μάθουν για τα νέα του τόπου, θα διαβάσουν την εφημερίδα τους οι φανατικοί "νεολόγοι" και γύρω κι άλλοι θ' ακούουν με προσοχή κι ύστερα θα κάμουν τα σχόλιά τους.

Τούτη είναι η ώρα της ανεμελιάς. Τα βάσανα, οι πίκρες κι οι καημοί καρτερούν, κλεισμένα πίσω από την πόρτα του σπιτιού. Κι ο άνθρωπος της υπαίθρου, ξέγνοιαστος, ζει τις μικρές του χαρές, που γεμίζουν τη ζωή του κι αλλάζουν το χρώμα της. Σαν σουρουπώνει

για τα καλά θα πάρει το δρόμο της επιστροφής. Η ανακωχή με τη βιοπάλη τελειώνει εδώ...

Τα Σαββατόβραδα, όμως, δεν έχουν να βιαστούν καθώς την Κυριακή οι δουλειές αργούν. Θα σπρώξουν παραπέρα την νύχτα και θα μακρύνουν το χάραμα και την αυγή.

Έχουν κι ένα λόγο παραπάνω να τρέξουν στα μαγαζιά τούτη την ώρα. Είναι το ζεστό, το λαχταριστό κοκορέτσι που τους καρτερεί, να ξεροθυμίσουν σαν τις γκαστρωμένες γυναίκες και κάνει το ουζάκι πιο γευστικό. Κάπου εκεί θα σημάνει η καμπάνα του εσπερινού και με

γλυκόηχους κυματισμούς θα γεμίσει τον αέρα η σκέψη του ταπεινού, λεύτερη, θα ταξιδέψει μαζί τους. Θα πετάξει παν' απ' τα γήινα, θα σκορπίσει στο άπειρο ν' ανταμώσει το μεγάλο Δημιουργό. Και τότε θα στοχαστεί πόσο όμορφη είναι η ζωή κι ας έχει λίγες και μικρές χαρές και πόσο αξίζει ο κόσμος του, φτιαγμένος με τόση σοφία, που δεν χορταίνεις να τον θαυμάζεις. Πάνω σ' αυτή την έκσταση θ' ανέβει απ' την καρδιά και θα φτάσει στα χείλη του το δοξαστικό: "Ως εμεγαλύνθη....".

Πάνος Λαζαρόπουλος

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσας, πλήρως ανακατασκευασμένο και εκσυγχρονισμένο.
Εμβαδόν κυρίου 380 τετρ. μέτρα.
Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.
Συντελεστής δομήσεως 0.80.
Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα προπόγεια.
Μηνιαίο μίσθωμα 421.000 δραχ.
Πληροφορίες:
Τηλ. 01-7517136, 01-7525301

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 105 64

τηλ.: 3242626
τηλ. - Fax: 3244988
κιν.: 094-676109

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΓ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

Για την ιστορία

Η μακροτέρα αντιδικία των αιώνων:

Η διαμάχη για τα σύνορα μεταξύ Λεσινίτσας και Κόνιτσας.

Αναφέρεται ότι η διαμάχη αυτή ήταν προ του 1722. Έτσι οι Λεσινιτσιώτες το 1744 δια του ενοικιαστού των κτημάτων της Βασιλομήτορος (Βαλιδέ Σουλτάνας) απέσπασαν αυτοκρατορικό διάταγμα (Φιρμάνι). Ενοικιαστής των κτημάτων της Βαλιδέ Σουλτάνας - Βασιλομήτορος ήταν ο Λεσινιτσιώτης Νικόλαος Καρβέλης το επίθετο αυτό ήταν στο Βρυσοχώρι μέχρι το 1943. Σχετικά και ο Λαμπρίδης στα Ζαγοριακά και ο Κ. Κρυστάλλης στην πραγματεία του "οι Βλάχοι της Πίνδου" Ο Κρυστάλλης μάλιστα λαθεμένα τον γράφει Καραβέλης. Έστω. Πέρασαν έτσι χρόνια σχετικής ειρήνης για τα σύνορα μεταξύ Κόνιτσας και Λεσινίτσας.

Το 1797 νέα απαίτηση της Κόνιτσας διεκδικώντας σύνορα όχι στον Καρβούνη λάκκο, αλλά ως και το Σιάδι Μύγας. Τότε έγινε Ιεροδικείο επί τόπου με κατάληξη να μένουν σύνορα στου Καρβούνη το λάκκο. Είναι ο λάκκος με νερό προτού πάμε στο Μοναστήρι από την Κόνιτσα που έρχεται από τον λάκκο Νταμπάλιστα κ.τ.λ. Και πάλι σχετική ειρήνη έως το 1811. Δεύτερη προσφυγή - αίτηση της Κόνιτσας - διεκδίκηση ως το Σιάδι μύγας (σήμερινή τοπωνυμία). Οπότε συνεκροτήθη και πάλι Ιεροδικείο, όπως η απόφασή του που επισυνάπεται. Και αυτή η απόφαση του Ιεροδικείου υ-

πέρ της Λεσινίτσας. Το 1814 μπουγιουρδί του Αλή Πασά υπέρ της Λεσινίτσας.

1820 Μπουγιουρδί του Αλή Πασιά όπου οι Λεσινιτσιώτες έδιωξαν τα παληκάρια του Ισμαήλ Μπέν από Μοναστήρι Στόμιο.

1818 ένα μπουγιουρδί του Ιζέτ μπέν προς τον Λαυρέντιον καλόγηρον του Μοναστηρίου Στόμιου.

1821 ένα μπουγιουρδί του Ισμαήλ πασιά από Τέλοβον δια να χαλασθεί η στρατά της σκάλας.

1820 ένα μπουγιουρδί του Αλή Πασιά προς τους καλογέρους του Στόμιου να τραθήξουν χέρι από το Μοναστήρι ότι είναι των Λεσινιτσιωτών.

Σώζεται το πρωτότυπον αυτού του πίνακος περιεχομένων όπως θα λέγαμε σήμερα.

Το 1914 ο καλόγηρος του Μοναστηριού προσφεύγει με προσωρινά μέτρα διεκδικώντας τα παλιά.

Όχι η Κόνιτσα. Γιατί έβαλαν τον καλόγηρο; έστω! Απόφαση προσωρινών μέτρων του Ειρηνοδικείου της Κόνιτσας υπέρ της Κόνιτσας.

Οι Λεσινιτσιώτες τότε αγανακτισμένοι άρπαξαν τους "γκράδες" τα όπλα. Μια ομάδα με επικεφαλής τον Αποστόλη Νούτσο μονίμως στο καλογερικό μη τυχόν περάσουν οι Κονιτσιώτες και κάμουν χρήση της απόφασης των προσωρινών μέτρων. Ανακοπή η Λεσινίτσα στο πρωτοδικείο. Απόφαση υπέρ της Λεσινίτσας. Έφεση ο Καλόγηρος του

Μοναστηριού στο εφετείο Κερκύρας. Οπότε απόφαση τελεσίδικη για λόγους τυπικούς υπέρ της Λεσινίτσας: απόφαση πρωτοδικείου. Αριθ. 11. 20-11-1919 του εφετείου.

Αριθ. 38/12-6-1921.

Η Λεσινίτσα το Βρυσοχώρι, δυστυχώς δεν έκαμε χρήση και δεν κατάλαβε όλα τα μέρη όπως οι παραπάνω αποφάσεις: δηλαδή όλα τα μέρη τα πέραν του ρέματος Καρβούνη και το Μοναστήρι Στόμιο. Ως προς το Μοναστήρι πολύ καλά; Οι Κονιτσιώτες τόφκιασαν πραγματικό "Μοναστήρι" ωραιότατο. Εμείς ζήτημα να το καταφέρναμε. Έχουμε δικό μας Μοναστήρι της Αγίας Τριάδος και 11 (ένδεκα) εκκλησίες με πολύ λιγότερη "δυναμική" από την Κόνιτσα. Και τέλος με τον υπ' αριθμό 3/1963 του Διοικητι-

κού δικαστηρίου της Νομαρχίας Ιωαννίνων ορίσθησαν τα Διοικητικά όρια του Βρυσοχωρίου και της Κόνιτσας εις λάκκον Δέσης, που έρχεται από την Δρακόλιμνη, περίπου, χωρίς ποτέ να παίρνει νερό από αυτήν.

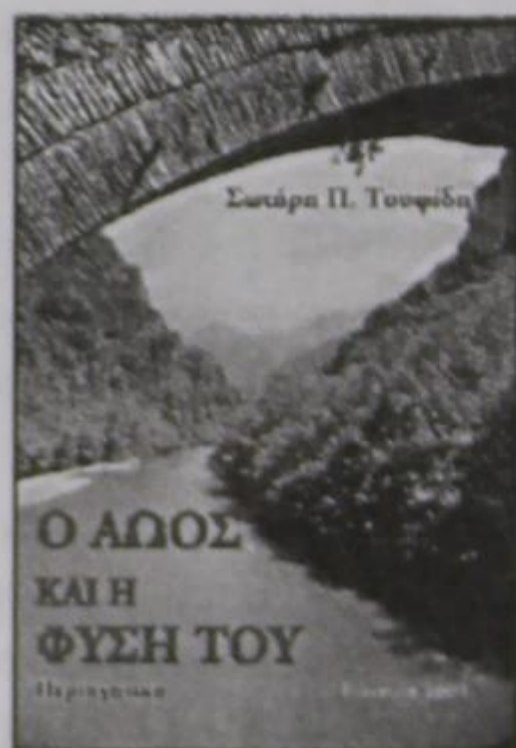
Έτσι τελείωσε η μακροτέρα αντιδικία των αιώνων η διαμάχη για τα σύνορα μεταξύ Κόνιτσας- Βρυσοχωρίου που βάσταξε ούτε λίγο, ούτε πολύ, από το 1722, πρώτη απόφαση υπέρ της Λεσινίτσα-Βρυσοχωρίου μέχρι το 1963, ήτοι χρόνια 241.

(Διακόσια σαράντα ένα) κουράγιο που το είχαν

όλα αυτά για την ιστορία

ΓΙΩΡΓΗΣ Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Μόλις κυκλοφόρησε το μοναδικό βιβλίο για τον Αώο και την φύση του, με 65 έγχρωμες και ασπρόμαυρες φωτογραφίες με περιγραφές και ιστορικά στοιχεία.

Διάρθεση:

Βιβλιοπωλείο «ΔΩΔΩΝΗ», Μιχ. Αγγέλου 27

Ιωάννινα, Τηλ. (0651) 34283

Βιβλιοπωλείο «ΔΩΔΩΝΗ», Ασκληπιού 3, Αθήνα

Δ/ση συγγραφέα: Κόνιτσα 441 00

Τηλ. (0655) 22464, 22212

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ ΛΑΟΓΡΦΑΦΙΚΑ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΕΘΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΣΤΗ ΖΕΡΜΑ (ΠΛΑΓΙΑ) ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
(ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟ 25 Δεκεμβρίου - 6 Ιανουαρίου)

ΙΩΑΝΝΗ Β. ΤΣΑΓΚΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Καλλικάντζαροι

Σύμφωνα με τα αναφερθέντα από τους αφηγητές στη Ζέρμα ήταν διαδεδομένη η πίστη ότι το Δωδεκαήμερο που τα νερά είναι αβάπιστα εμφανίζονται οι Καλλικάντζαροι και πειράζουν τους ανθρώπους. Παρουσιάζονται να τους ενοχλούν στις ασχολίες τους. Πρβλ. το περιστατικό του Παπαθανάση με το κοκορέτσι και τον Καλλικάντζαρο που προαναφέρθηκε από τον Αριστείδη Παπαθανασίου. Οι Ζερματινοί φαντάζονται τους Καλλικάντζαρους να φοβίζουν τους ανθρώπους, να δημιουργούν θορύβους, να μπαίνουν στα σπίτια από τις καμινάδες, να

τρώνε βατράχια, να έχουν τραγίσια μορφή και να είναι μαύροι, τριχωτοί, κοντοί ή ψηλοί, αχτένιστοι, καμπούρηδες και μαλλιαροί. Διαδεδομένη ήταν η πίστη στους Ζερματινούς ότι οι Καλλικάντζαροι τριγυρνούσαν όλο το Δωδεκαήμερο στους δρόμους και έμπαιναν στα σπίτια γι' αυτό προσπαθούσαν να τους αποτρέψουν με το να τοποθετούν ξύλα κερασιάς στο τζάκι. Ακόμα προσπαθούσαν να τους διώξουν βγαίνοντας έξω τα μεσάνυχτα (12 η ώρα) με αναμμένα δαδιά στην αυλή και τα έριχναν σε τρεις μεριές μαζί με τηγανίτες για να αποτρέψουν τους καλλικάντζαρους. Η φωτιά ήταν το κύριο μέσο να κρατηθούν οι Καλλικάντζαροι μακριά από τα σπίτια τους και πίστευαν ότι είχε τη δύναμη να διώχνουν τα δαιμόνια.

Η παραμονή των Φώτων, η «Πρωταγίαση», ήταν ο φόβος και ο τρόμος των καλλικαντζάρων. Με το πρώτο Μεγάλο Αγιασμό πέφτει το σύνθημα της φυγής. Φοβούνται την αγιαστούρα και το σταυρό του Παπά και εξαφανίζονται:

«Στις πέντε του Γενάρη φεύγουν οι καλλικαντζάροι».

Χριστόψωμα-κουλούρες

Τα χριστόψωμα στη Ζέρμα ήταν κουλούρες διάφορες και ψωμιά στα ταψιά στολισμένα με διάφορα στολίδια από ζυμάρι κυρίως σταυρού κ.λ.π. Τα περισσότερα σπίτια στη Ζέρμα ζύμωναν αυτές τις μέρες "ρουφτένιο", ενώ απαραίτητο καθήκον των νοικοκυράδων που είχαν και την ευθύνη της παρασκευής των ψωμιών ήταν το ζύωμα της κουλούρας για τους νιόπαντρους (ένα χρόνο στεφανωμένους) και τις νυφάδες. Το "ρουφτένιο" ήταν βασικό και απαραίτητο στοιχείο του χριστου-γεννιάτι-

κου ζερματινού τραπεζιού και ήταν «μπουγάτσες» ειδικά στολισμένες. Το “ρουφτένιο” ψωμί που σε μερικά σπίτια παρασκευάζεται τις μεγάλες γιορτές ακόμα και σήμερα στη Ζέρμα με μυστικότητα είναι ψωμί ειδικής παρασκευής με προζύμι που “πιάνεται” με κοπανισμένα ρεβύθια. Συνήθως στην επιφάνεια των ψωμιών χαράσσεται ο σταυρός και άλλα στολίδια με ζυμάρι. Την παραμονή παρασκευάζονταν και μια κουλούρα σε σχήμα 8 που την έλεγαν «ζυγό»-«βοδοκουλούρα» που την έδιναν στα βόδια με αλάτι και αγίασμα την ημέρα των Φώτων. Τα βόδια βοηθούσαν τους χωρικούς να οργώσουν τα χωράφια τους από τα οποία έπαιρναν το ψωμί της χρονιάς κι έπρεπε να προφυλαχθούν από αρρώστιες.

Βασιλόπιτα

Η βασιλόπιτα του σπιτιού ήταν «μπουρέκι» ειδικά παρασκευασμένο με “πέτουρα” (=φύλλα) με αυγά και τυρί. Ανάμεσα στα φύλλα έμπαιναν 2 τσάρκοι(=μαντριά) από λεπτά κλαριά δέντρου κατασκευασμένα και το νόμισμα “ασημένιο” ή “χρυσό” παλαιότερα. Η βασιλόπιτα κόβονταν μετά την Εκκλησία από τον αρχηγό της οικογένειας. Το έθιμο αυτό έχει τις ρίζες του στην αγροτοποικιμική ζωή και κοινωνία όπου το ψωμί και τα σπηρά αποτελούσαν τη στοιχειώδη και βασική τροφή του λαού μας. Αυτό δείχνουν οι όροι: α) σίτος με τον οποίο δηλώνονται όλοι οι καρποί των δημητριακών (σπηρά) β) σπία-σπία και αντιθ. α-σπία δηλώνονται όλες οι τροφές που λαμβάνομαι γ) σπίζω-ομαι και σπεύω που σημαίνουν τρώγω, τρέφω. Το κόψιμο της βασιλόππας είχε κάποια ιεροπρέπεια και τα κομμάτια μοιράζονταν με τη σειρά στους παρευρισκομένους.

Το νόμισμα της βασιλόππας θεωρείτο αντιβασκάνιο. Με το ζύμωμα και το ψήσιμο του με τη πίττα το νόμισμα αποκτά γονιμική δύναμη για τα κτήματα και ο σταυρός του θεϊκή δύναμη για τα γεννήματα, τα κτήματα, ενώ υποκρύπτει τη θεϊκή προστασία για έμψυχα και άψυχα¹³.

Η άλλη βασιλόπιτα που προορίζονταν για τα αιγοπρόβατα και θα την κυλούσαν στο μαντρί ήταν μπουγάτσα ταψιού και έφερε διάφορα στολίδια, που είχαν σχέση με τα ζώα. Είχε σημασία για τους κτηνοτρόφους, αν έπεφτε δεξιά ή αριστερά. Αν έπεφτε δεξιά έλεγαν ότι το «βιό» θα πάει καλά τη νέα χρονιά, αν όχι δε θα πήγαινε καλά.

Πρωτοχρονιάτικα Κάλαντα

Την παραμονή Πρωτοχρονιάς οι παρέες των παιδιών αλλά και ενηλίκων γύριζαν από σπίτι σε σπίτι και έλεγαν τα Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς. Στα Κάλαντα αυτά ο Άγιος Βασίλειος δεν είναι ο παχουλός και ροδομάγουλος, κοκκινοφορεμένος ασπρογένης που γλιστράει νύχτα από τις καμινάδες να φέρει δώρα στα παιδιά, αλλά ο ασκητής, πατήρ και διδάσκαλος γεμάτος γνώση, αγάπη και δύναμη Άγιος ολοζώντανος που έκανε τις νοικοκυρές να στρώσουν το τραπέζι γι’Αυτόν να του δώσουν το κομμάτι της βασιλό-

13. Πρβλ. Μ.Μηλίγκου-Μαρκαντώνη Εορταστικά άρτοι στο :Ερευνητικοί Παλμοί Αρ. Φ.53/10/1996. σ. 5.

ππας και να τους μάθει γράμματα¹⁴. Οι παρέες μεταμφιέζονταν και τους αποκαλούσαν «Μπουμπασαραίους». Σύμφωνα δε με την αφήγηση του Αριστείδη Παπαθανασίου έχουμε στη Ζέρμα την αναβίωση των Ραγκατσαρίων την ημέρα της Πρωτοχρονιάς. Πρόκειται ως γνωστόν για παλαιότατο έθιμο που σύμφωνα με τις μαρτυρίες επιβιώνει στη Μακεδονία και στη Θεσσαλία¹⁵. Οι Μπουμπασαραίοι Ζερματινοί μεταμφιέζονταν σε άγρια ζώα αρκούδα ή λύκο και περιφερόμενοι, μετά τη Θεία Λειτουργία και τη Δοξολογία για το νέο έτος στα σπίτια προέβαιναν σε διάφορα νούμερα μεταξύ τους. Έκαναν π.χ. τον άρρωστο με το γιατρό, τη νύφη που ασπάζονταν την πεθερά και τον πεθερό, την «αρκούδα» με τον αρκουδιάρη προσπαθώντας, έτσι να αποσπάσουν φιλοδωρήματα, χρήματα ή και φαγώσιμα.

Η πρώτη μέρα του χρόνου ανανεώνει την ελπίδα του κάθε ανθρώπου για ένα καινούργιο, αλλιώςτικο ξεκίνημα για μια καινούργια ζωή και όλοι πιστεύουν σ'ένα καλό τέλος αν έχουν μια καλή αρχή. Γι'αυτό και σ'όλη την Ελλάδα και στη Ζέρμα φρόντιζαν για το καλό ποδαρικό για την καλή χρονιά. Εξέταζαν ποιος θα είναι αυτός πρώτος στο σπίτι την Πρωτοχρονιά. Έπρεπε να είναι παιδί που να ζουν οι γονείς και να'ναι πρωτοστεφάνωτοι. Παλαιότερα όποιος έμπαινε στο σπίτι πρώτος έπρεπε να κρατά ένα ρόδι και μια πέτρα και έλεγε ευχές. Πατούσε το ρόδι¹⁶ στην είσοδο του σπιτιού και άφηνε την πέτρα σ'αυτήν και κατόπιν του επιτρέπετο η είσοδος. Από την παραμονή της Πρωτοχρονιάς τοποθετούσαν σκόρδο στην πόρτα για να μην πάρει το σπίτι από μάτι και εξέταζαν ποιος θα μπει πρώτος σ'αυτό. Ακόμη την Πρωτοχρονιά έπαιρναν από την κεντρική βρύση χωριού άκρπο νερό για να προφυλάξουν τα γεννήματα (στάρι) από το δαυλό, αλλά και όλα τα ζωντανά του σπιτιού.

Φώτα

Για τα Φώτα οι Ζερματινοί προετοιμάζονταν από την προηγούμενη με αυστηρή νηστεία για να μπορέσουν να πιουν «αγίασμα». Παλαιότερα των Φώτων υπήρχε το έθιμο του αγυρμού των παιδιών που γυρνούσαν από σπίτι σε σπίτι και έλεγαν τα κάλαντα, όπου υπήρχε και η συνήθεια την παραμονή να γυρίζει ο ιερέας όλα τα σπίτια του χωριού και να αγιάζει.

16. Το ρόδι επενδυμένο λόγω της μορφής του με συνειρμική και συμβολική σημασία χρησιμοποιείται σ'όλες τις διαβατήριες-μεταβατικές-οριακές-χρονικές στιγμές της ζωής του ανθρώπου. Είναι φρούτο με πολλαπλές συμβολικές ιδιότητες και από την αρχαιότητα χρησιμοποιείται με μια πολυμερή σκοπιμότητα και συγχρόνως με αντιθετικές ιδιότητες ως σύμβολο του γάμου, της γονιμότητας, του έρωτα, της αφθονίας κ.λ.π. Σκοπός της χρήσεως του ροδιού είναι η αποτροπή, ο εξευμενισμός ή κατευνασμός πιθανών κινδύνων από ένα φανταστικό-μαγικό-υπερβατικό κόσμο δαιμονικών υπερφυσικών δυνάμεων (γιατί όχι και από ανθρώπινη επιβουλή) που θεωρείται υπεύθυνος για όσα καλά ή 1 δυσμενή συμβαίνουν κατά τις κρίσιμες οριακές ώρες. Μέχρι το 1960 τόσο το ρόδι όσο και τα υπόλοιπα φρούτα ανήκαν στην κατηγορία των υπερπολυτελών ειδών. Έτσι, τα ρόδια, «για ώρα ανάγκης» τα αποθήκευαν στο χαγιάτι μαζί με τα κρεμμύδια και τα σκόρδα. Πρβλ. και βλ. Μ.Μηλίγκου-Μαρκαντώνη, Παράδοση-Διατροφή, ό.π, σ. 348 και ιδίας Παραδοσιακά πρωτογενή διατροφικά είδη (φρούτα-καρπός-μέλι) στο: Ερευρηκοί Παλμοί Αρ. Φυλ. 28 Σεπ. 1994, σ. 4.

Τη μέρα των Φώτων ο αγιασμός των νερών γίνονταν στην κεντρική βρύση του χωριού με τη συμμετοχή όλων των Ζερματινών. Οι φορητές εικόνες μάλιστα έβγαιναν σε δημοπρασία και τα χρήματα τα διέθεταν για κοινωφελείς σκοπούς.

Πίστευαν ότι το νερό με την κατάδυση του Σταυρού είχε καθαρτική, αποτρεπτική και θεραπευτική δύναμη γι' αυτό.

α) Ράντιζαν το βρυσάχυρο που το πήγαιναν γι' αυτό το σκοπό στην Εκκλησία και κατόπιν το έδεναν στα οπωροφόρα δένδρα που είχαν, πιστεύοντας έτσι ότι θα καρπίσουν περισσότερο και δε θα «πιάσουν αρρώστιες».

β) Ράντιζαν τη «βοδοκουλούρα»-«ζυγό» και την έδιναν στα βόδια με αλάτι.

γ) Ράντιζαν όλα τα σπαρτά και τους κήπους.

δ) Φύλαγαν τον αγιασμό όλο τον χρόνο και όταν πονούσαν π.χ. στ' αυτιά έριχναν αγίασμα για να θεραπευθούν.

Από τη λεπτομερή αυτή περιγραφή και ανάλυση των ηθών, εθίμων και δοξασιών προκύπτει ότι το 12ήμερο ο λαός μας συνταίριαξε χριστιανικές και ειδωλολατρικές συνήθειες που σκοπό έχουν:

i) Να χαρούν οι άνθρωποι τη μετάβαση από το χειμώνα στην άνοιξη, από το σκοτάδι στο φως και στη βλάστηση, ανάσταση

ii) Να εξασφαλίσουν την ευτυχία, τη χαρά, την ευδαιμονία και το καλό για το νέο χρόνο.

iii) Να τονώσουν το θρησκευτικό και οικογενειακό αίσθημα με το χριστιανικό αλλά και λαογραφικό τελετουργικό των μεγάλων αυτών εορτών, των Χριστουγέννων, τ' Αν-Βασιλείου και των Φώτων.

Αυτά τα ήθη και τα έθιμα αποτελούν ακόμα μέχρι σήμερα τους φρουρούς των ελληνικών παραδόσεων, τη διαχρονική συνέχεια του Γένους μας, τη διάσωση της Κονιτσιώτικης πατρογονικής υποθήκης και κληρονομιάς, η διατήρηση και μετάδοση των οποίων δεν είναι απλή έκφραση νοσταλγίας για τον παλιό καλό καιρό, μα και αγάπης για τη γενέτειρά μας, το χωριό μας και την κωμόπολη της Κόνιτσας που τόσα μας πρόσφερε στα κρίσιμα εφηβικά, μαθητικά μας χρόνια.

Για την έννοια του λαού και τα χαρακτηριστικά των λαογραφικών φαινομένων, όπως και για τη διαφοροποίηση Λαογραφίας και Εθνολογίας βλ. Μ. Γ. Μερακλή, Κοινωνική Συγκρότηση Ελληνική λαογραφία Α' Τόμος Αθήνα 1984, σ. 9 και εξής όπως και σελ. 117. Ιδίου Λαογραφικά στο Παιδ. Ψυχ. Εγκυκλ. Λεξικό 5ος τόμος Αθήνα 1990, σ. 2852 και για τη σχέση Λαογραφίας και Παιδαγωγικής του Ιω. Μαρκαντώνη Λαογραφικά, Παιδαγωγική στο ίδιο σ. 2853 όπως ακόμη Αλ. Αλεξιάδη, Η ελληνική και διεθνής επιστημονική ονοματοθεσία της λαογραφίας Αθήνα 1988 και Γ. Σπυριδάκη, Ελληνική Λαογραφία εν Αθήναις 1975 και ιδίου Οδηγία προς συλλογήν λαογραφικής ύλης. Επετηρίδα του Λαογραφικού Αρχείου Τομ. 13 και 14 (1960 - 1961) και Ανατ.Εν Αθήναις 1962.

Μ.Γ Μερακλή, Λαός και Λαϊκός πολιτισμός στο: Λαογραφικά ζητήματα Αθήνα 1989, σ. 26 Ευαγγ. Ντάτση, Ο «λαός» της Λαογραφίας. Το ιδεολογικό περιεχόμενο στο: «Ο Πολίτης», 1990, σ. 50 Βασ. Νησιάκου Παραδοσιακές κοινωνικές δομές Αθήνα 1993, εισαγωγή σ. 9 - 14.

Στο χωριό Μπελογιάννης 1954-1986

Ζούσαμε πάντα με τη νοσταλγία του γυρισμού στην πατρίδα μας.

Το 1948, 4 του Απριλίου, ακολούθησα κι εγώ τη μεγάλη φάλαγγα των παιδιών που με την απόφαση της τότε Προσωρινής Κυβέρνησης του Δ.Σ.Ε. βγήκαμε απ' τα σύνορα της χώρας μας για να σωθούμε απ' τον εμφύλιο σπαραγμό. Φεύγοντας απ' την κόλαση του πολέμου βρεθήκαμε σ' έναν άλλο κόσμο που μας περίμενε με ανοιχτές αγκαλιές γεμάτος στοργή, αγάπη και απεριγράπτη φιλοξενία. Ύστερα από 8 μήνες που μείναμε στη Σκόδρα της Αλβανίας φύγαμε για άλλες Σοσιαλιστικές χώρες κι εγώ βρέθηκα στη Λ. Δημ. της Ουγγαρίας. - Μέχρι το 1954 που παντρεύτηκα και πήγαμε στο χωριό "Ν. Μπελογιάννης" δούλεψα σα δασκάλα στους Παιδ. Σταθμούς, αφού κάθε καλοκαίρι παρακολουθούσαμε εκπαιδευτικά φροντιστήρια όλοι οι δάσκαλοι από Έλληνες και Ούγγρους καθηγητές.

- Μια ώρα με το τραίνο τότε, απ' τη Βουδαπέστη κι εκεί σ' έναν απέραντο κάμπο, ποτισμένο απ' τον ιδρώτα των αγροτών που τους εκμεταλλεύονταν σκληρά οι κουλάκοι χάριζαν το πεντανόστιμο σταρένιο ψωμί και το φημισμένο κρασί "ΤΟΚΑΪ". Τώρα όμως βρίσκονταν όλη η γη στο κράτος μοιρασμένη σε όλους ίδια. Δημιουργήθηκαν τα κολχόζ, κρατικά εργοστάσια με μεγάλη βιομηχανία κι έτσι ούτε ένας ζητιάνος απ' τα 3 εκατ. ούτε ένας άνεργος. Γι' αυτό χωρίς πολλά συμ-

βόλαια και δισταγμούς η κυβέρνηση του Ράκοσι έδωσε απλόχερα στους Έλληνες Πολ. Πρόσφυγες ένα μέρος να χτίσουμε και χτίσαμε το Ελλην. χωριό που φέρνει το όνομα του "Ν. Μπελογιάννη". Ουγγαρέζοι κι Έλληνες πρωτομάστορες, εργάτες εθελοντές και μέσα απ' τα σχολεία κατεβαίναμε με τα λεωφορεία κι όλοι οι Πολ. πρόσφυγες.

Όλοι δούλεψαν με ζήλο παίρνοντας έπαινο κι ήμασταν ενθουσιασμένοι και περήφανοι, γι' αυτό, αν και κουρασμένοι, τραγουδούσαμε επαναστατικά τραγούδια. Το 1950 ήταν κι όλας έτοιμο. Ένα χωριό με σχέδιο πόλης, ένα χωριό Ελλην. υποδειγματικό, σύγχρονο και πολιτισμένο με 400 σπίτια όπου στεγάστηκαν 400 οικογένειες. Στο κέντρο, το μεγαλύτερο σπίτι με τα κομματικά γραφεία, βιβλιοθήκη, αίθουσα νεολαίας κ.λ.π. Εκτός από τη μεγάλη λέσχη του χωριού όπου δίνονταν οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, δίπλα ήταν η μεγάλη Εστία για τα ορφανά παιδιά και γέρους οι οποίοι περνούσαν την ώρα τους στην αίθουσα του γηροκομείου. Πιο πέρα το κτίριο με τα γραφεία του Δημοτικού Συμβουλίου και πιο κάτω το δικάσιο Δημ. Σχολείο με όλες τις ανέσεις, Ούγγρους και Έλληνες Δασκάλους, νηπιαγωγείο και βρεφικό σταθμό με ξεχωριστή κουζίνα. Ένα σούπερ-μάρκετ, ζαχαροπλαστείο, μανάβικο, φούρνο, μετά μας φέρναν το ψωμί από την πόλη. Στο πανύψηλο υδραγωγείο στάθηκε το πε-

ντάγωνο αστέρι-σύμβολο της Λ.Δ. της Ουγγαρίας. Στα διαλείμματα τα παιδιά παίζοντας ξέγνοιαστα σκορπούσαν το γέλιο και τη χαρά.

- Στις αρχές δυσκολευτήκαμε λίγο στα σπίτια βρήκαμε φυσικά όλα τα απαραίτητα που χρειάζεται μια οικογένεια, κρεβάτια, θερμάστρες με τα κάρβουνα και μετά με το πετρέλαιο, μαγειρικά σκεύη, και από ένα στρέμμα χωράφι.

Σιγά - σιγά αρχίσαμε να προσανατολιζόμαστε στο Ουγγρικό περιβάλλον, φτιάχναμε κήπους μεγαλώναμε ζώα, γουρουνάκια, κουνέλια, κότες. Στο κέντρο του χωριού το 1955 δημιουργήθηκε ο βιομηχανικός συναπερισμός, ένα μεγάλο ραφείο ειδικά για αναπήρους του Δ.Σ.Ε. και μωρομάνες. Οι νέοι πήγαιναν στη Βουδαπέστη στα εργοστάσια με το τραίνο και άλλοι στο Ελλην. Κολχόζ που είχε το όνομα "Ειρήνη" και έβγαινε στην άμιλλα πάντα πρωτοπόρο, γιατί άντρες και γυναίκες δούλευαν σκληρά με τον ίδιο παλμό και θέληση. Ο Γιώργος Χριστόπουλος 30 χρόνια σωφέρ βραβεύτηκε με 1ο κρατικό βραβείο συγκοινωνίας.

Ο Διαλαλής Τριαντάφυλλος, υπεύθυνος στον τεράσιο λαχανόκηπο με τις γυναίκες που δούλευαν ακούραστα σαν τις μέλισσες. Ο Αντρέας Τσούμαρης κτηνίατρος, ο Νίκος Νικολάου, ο Γοϊλσον, ο Φωλίνας, ο Κορδούμπαλης, η Σοφία, ο Σινάπης Παν. με το πανέμορφο σκύλο του φύλακα κάθε βράδυ. Με τον ίδιο ρυθμό δούλευαν όλοι και στο βιομηχανικό Συναπερισμό. Βούϊζαν οι ηλεκτρικές μηχανές ξεπερνώντας τα όρια της νόρμας. Πρώτες στην άμιλλα η Χριστίνα Σουρλατζή, η Ευτυχία, η Σοφία και άλλες. Αξιέπαινοι για τη δου-

λειά τους ήταν ο Ραφαήλ και ο Γαλατούδης που με άσχημες καιρικές συνθήκες έπρεπε να φέρουν το ύφασμα από μακρινές πόλεις με το αυτοκίνητο. Αξέχαστοι θα μας μείνουν οι τεχνίτες Μπαρμπαλάμπρος, Βιολέτσκας, Σκούρτης, Έντρες ο κόπτης και άλλοι καλοί τεχνίτες και μηχανικοί, Κωστόπουλος Β. Ίμπρες.

- Σε κείνο λοιπόν το χωριό το πλιόλουστο, πότε βροχερό και πότε παγωμένο και χιονισμένο, ένα παράθυρο τη νύχτα έσβηνε πάντα τελευταίο. Κομματικός Γραμματέας ο Κώστας Χαντζιάς με τους στενούς του συνεργάτες Μιχάλη Μπιζάκη, Μήτσιο Πλιάκα, Γιώργο Λάζο, Μενέλαο, πρόεδρο του χωριού και άλλοι. Πάντα σε συνεργασία με τους διευθυντές των άλλων ιδρυμάτων και καταστημάτων συζητούσαν Ούγγροι και Έλληνες μαζί τα προβλήματα που απασχολούσαν όλο το χωριό: κοινοτικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά. Το πρώτο το βασικό απ' τις πρώτες μέρες ήταν το ιατρείο που ποτέ δεν μας έλλειψε ο γιατρός και η νοσοκόμα. Συγκοινωνία είχαμε δυο φορές την ημέρα για το Στάλινβάρους.

- Γιορτάζαμε πάντα τις Εθνικές και τις Θρησκευτικές γιορτές και τα Σαββατοκύριακα χορεύαμε στην πλατεία όπου είναι η προτομή του Ήρωα Νίκου Μπελογιάννη. Τα Χριστούγεννα σφάζαμε τα γουρούνια που φτάναν τα 200 κιλά και μοσχοβολούσε ο τόπος απ' τους μεζέδες, καταναλώνοντας άφθονη μπύρα. Το Πάσχα ψήναμε αρνιά και βάφαμε κόκκινα αυγά. Η ευχή ήταν πάντα μία: "Καλή πατρίδα". Ο νους μας ήταν πάντα στους δικούς μας ανθρώπους.

- Στις 20 Αυγούστου, γιορτή του Συ-

ντάγματος, έρχονταν στο χωριό μας οι Πολ. Πρόσφυγες από τις άλλες κοινότητες και ο καθένας έδινε το καλλύτερο πρόγραμμα, χορεύαμε μέχρι το πρωί. Η Ελλην. λεβεντιά ξεφάντωνε με τη μουσική του Θεοδωράκη χορεύοντας το συρτάκι και το λενομόμε (σλάβικος χορός) και γινόταν χαμός.

- Με την καθοδήγηση του Κ.Κ.Ε. και του Ουγγρικού Κομ. Εργασίας και κάτω από την προστασία τους δουλεύαμε πάντα με συνείδηση σαν τα μυρμήγκια.

Δίνοντας το καλό παράδειγμα στους φίλους μας Ούγγρους που μας εκτιμούσαν. Η καλή τους συμπεριφορά απέναντί μας η δωρεάν περίθαλψη στα νοσοκομεία και η αγάπη τους δεν περιγράφεται.

- Τα χρόνια περνούσαν. Η δικιά μου γενιά δημιούργησε καινούργιες οικογένειες. Τα παιδιά μας τελειώνοντας το διάξιο σχολείο σκόρπιζαν στις διάφορες πόλεις. Άλλα στα πανεπιστήμια και άλλα σε διάφορες τεχνικές σχολές, στα επαγγέλματα που διάλεγαν. Παίρνοντας το πυχίο διορίζονταν αμέσως στη δουλειά, ούτε μία μέρα άνεργοι.

Δεν είχαμε κανένα πρόβλημα. Τη λέξη άγχος εγώ εδώ στην Ελλάδα την άκουσα. Η ζωή μας κυλούσε αρμονικά, κι όμως νιώθαμε ξένοι, ζούσαμε με την ελπίδα του γυρισμού. Όταν εγκατασταθήκαμε στο χωριό, μεταξύ μας δεν γνωριζόμασταν. Ήμασταν απ' όλες τις περιοχές της Ελλάδος. Επειδή όμως ήμασταν χτυπημένοι με τον ίδιο βούρδουλα του πολέμου, νιώθαμε τον ίδιο πόνο, τον ίδιο καημό της ξενιτιάς, κι ενωθήκαμε σαν αδέρφια.

Κλαίγαμε και γελούσαμε όλοι μαζί. Λαχταρούσαμε και νοσταλγούσαμε να γυρίσουμε πίσω στα δικά μας σπίτια, στον τόπο μας. Κι ύστερα από 32 χρόνια άνοιξαν επιτέλους τα σύνορα που ήταν για μας κλεισμένα και απογορευμένα, λες και ήμασταν εγκληματίες. Αντίθετα ήμασταν τα αθώα θύματα του εμφυλίου και μάλιστα πολύ τραυματισμένα, από μάνες και αδέρφια χωρισμένα και απ' τον πόλεμο πληγωμένα. Και κάποτε μας χτύπησε την πόρτα ο επαναπατρισμός. Γυρίσαμε στην αγαπημένη μας πατρίδα με την προϋπόθεση να μεταφέρουμε την πείρα μας και στα δικά μας εδώ χωριά, αλλά τα βρήκαμε τα πράγματα τελείως διαφορετικά και προπαντός ερειπωμένα με σπίτια γκρεμισμένα κι άλλα με σκουριασμένες κλειδωνιές μανταλωμένα - οι εξηντάρηδες και οι εβδομηντάρηδες που γύριζαν τώρα το 1980, παππούδες με εγγονάκια ήταν τότε στον εμφύλιο πόλεμο τα 20άρικα και τα 25άρικα παληκαράκια που πάλεψαν με αυταπάρνηση, στα βουνά του Γράμμου του Σμόλικα και της Μουργκάνας δίνοντας ένα κομμάτι απ' το σώμα τους, πότισαν τους κάμπους με το αίμα τους για μια πραγματική Λευτεριά. Δυστυχώς εδώ δεν άντεξαν και απ' τα πρώτα χρόνια οι περισσότεροι έφυγαν απ' τη ζωή. Όλοι τμήσαμε το όνομα που δώσαμε στο χωριό μας Ν. Μπελογιάννη. Έτσι δούλευε όλος ο Ουγγρ. λαός κι έχτισε μια πανέμορφη χώρα σε όλο της το μεγαλείο.

Την ευχαριστούμε και θα την ευγνωμονούμε για πάντα, για όλα όσα έκαναν για μας τους Πολ. Πρόσφυγες

Πελαγία Μακαρίου-Χαντζιά

Τραγούδι της προσφυγιάς στην Ξενιτιά

(Τραγουδιέται όπως το τραγούδι "
εις τον αφρό εις τον αφρό της θάλασσας").

Εμείς εδώ, εμείς εδώ δεν ήρθαμε
μόνον να τρα, μονόν να τραγουδούμε
μον' ήρθαμε να μάθουμε
και να οικοδομούμε.

Και την Πατρί και την Πατρίδα τη γλυκειά
εμείς δεν τη, εμείς δεν την ξεχνούμε
θέλουμε να γυρίσουμε
γιατί την αγαπούμε.

Ρεφραίν

Πατρίδα μου σε αγαπώ
κοντά σου θέλω να βρεθώ.

Όπου βρεθώ, όπου σταθώ
πάντα εσένα νοσταλγώ

(Κλείσιμο)

Υγεία σας, υγεία σας αφήνουμε
αδέρφια γειά, αδέρφια γειά χαρά σας
σε όλους σας ευχόμαστε δυνάμεις στη δουλειά σας
Και να ξανά και να ξανανταμώσουμε όλοι μαζί
όλοι μαζί και πάλι

Αλλά να ανταμώσουμε σ' ελληνικό ακρογιάλι (δισ)

Πατρίδα μου σε αγαπώ
κοντά σου θέλω να βρεθώ.

Όπου βρεθώ, όπου σταθώ
πάντα εσένα νοσταλγώ.

ΟΞΥΑ

Θανάσης Πορφύρης

Απ' τα ανέκδοτα του Βαλαιοσελλίου

✦ του Ηλία Ε. Παζήση

Ένα καλοκαίρι των χρόνων της τουρκοκρατίας, ενοικιάστες στις θερινές βοσκές του γεπονικού χωριού “Γκρτσμπάν” (Ελεύθερο) ήσαν κτηνοτρόφοι Αλβανοί Λιάπηδες.

Άνθρωποι σκληροί, βάρβαροι, άρπαγες, πάνοπλοι, ο φόβος και ο τρόμος της περιοχής.

Απ' τις πρώτες ημέρες της εγκατάστασής τους, το Παλαιοσελλί δοκίμασε την ποιότητά τους. Καθημερινά παραβίαζαν τα σύνορα και αυθαίρετα έβοσκαν τα ποιμνιά τους στις ελάχιστες, τότε, θερινές βοσκές του. Οι κάτοικοι του Παλαιοσελλίου με πίκρα και θλίψη παρακολουθούσαν τις αυθαιρεσίες των Λιάπηδων κτηνοτρόφων, δεν διαμαρτύρονταν όμως γιατί φοβόνταν εκδίκηση.

Μια μέρα Αυγουστιάτικη το κακό παράγινε. Δυο Αλβανικά κοπάδια αδέσποτα βοσκούσαν πάνω απ' το χωριό στην τοπωνυμία “Φίου”. Οι κάτοικοι δεν μπορούσαν πια να συγκρατηθούν. Ομάδα νεαρών με αρχηγό τον Γιάννη Μπεκιάρη πήγε και οδήγησε τα Αλβανικά κοπάδια, μέσα στο χωριό.

Η περιμαντρωμένη περιοχή του Αγίου Νικολάου, έγινε κατάλευκη. Σε λίγο έφθασαν οι Λιάπηδες άγριοι, απειλητικοί, απαιτητικοί, οπλισμένοι για να πάρουν τα πρόβατά τους. Οι κάτοικοι αρνήθηκαν, ζήτησαν αποζημίωση και μετά θα τα παραλάβουν. Τότε ένας Αλβανός πρόβαλε το όπλο του για να φοβίσει τους κατοίκους. Εκείνοι όμως στάθηκαν αλύγιστοι, ο δε Γιάννης Μπεκιάρης

αστραπιαία βρέθηκε στον απέναντι τοίχο. Έδειχνε τα οπίσθιά του τα χτυπούσε φωνάζοντας: “Χτυπάτε ρε κερατάδες, πρόβατα δεν παίρνετε, αν δεν πληρώσετε”.

Τότε ένας Αλβανός ετοιμάσθηκε να πυροβολήσει, τον σταμάτησε όμως ο τότε Μουχτάρης λέγοντάς του: “τα χρήματα που ζητάν τα παιδιά τα θέλουν για την Εκκλησία, το Βακούφι, γιατί τα μέρη που βοσκούσαν τα πρόβατά τους είναι βακούφικα”. Με τη λέξη βακούφι, οι Αλβανοί κάπως καταπράυναν, δέχθηκαν διάλογο, πλήρωσαν στο βακούφι μια τούρκικη λίρα, πήραν τα πρόβατά τους έφυγαν και δεν παραβίασαν άλλοτε τα σύνορα.

Όταν οι κάτοικοι του Παλαιοσελλίου αποφάσισαν να χτίσουν τ' “Αμελικό” ο κάτοικος του χωριού Γεώργιος Γκιουλέκας απουσίαζε σε ταξίδι. Γύρισε όταν κτιζόταν το κτίριο και ρώτησε τι σκοπό έχει η ανέγερσή του. Πήρε την απάντηση ότι κτίζουμε Αμελικό για να διαμένουν τα διάφορα διερχόμενα τουρκικά αποσπάσματα. Τότε ο Γκιουλέκας θυμωμένος φώναξε: “Εμείς περιμένουμε Ρωμείο και σεις κτίζετε Αμελικό για τους Αγάδες; Ντροπή σας”.

Δυστυχώς κακός άνεμος έφερε τα λόγια στον Αστυνομικό Σταθμό (Καρακόλι) των Πάδων, συνέλαβαν τον δύστυχο Γκιουλέκα και δεμένο τον πήγαν στην Κόνιτσα. Εκεί τον περίμεναν πολλά. Η επέμβαση όμως του Αζά Μπαπέτ Κόνιτσας,

Ιωάννου Λούπα που κατάγονταν απ' το Παλαιοσέλλι τον έσωσε.

Ο Γκιουλέκας γύρισε στο χωριό με το όνειρο πάντοτε της Λευτεριάς που δεν άργησε και πολύ να έρθει.

- Εκλογές έγιναν για να εκλέξουν οι κάτοικοι κάθε χωριού τον Μουχτάρη τους, δηλαδή τον Πρόεδρο τους. Εκείνη την περίοδο στο Παλαιοσέλλι ήταν δύο υποψήφιοι Μουχτάρηδες, ο Παύλος Στυλιανού Ζησάκης και ο Κωνσταντίνος Παναγιώτου Τσιώτης ή Τσένης.

Τότε μερικοί ψηφοφόροι του Ζησάκη, επειδή δεν ήταν βέβαιοι για την εκλογική νίκη εμπχανεύθησαν το εξής:

Μάζεψαν μερικές ηλικιωμένες ροζιάρικες γυναίκες και τις πήγαν στην Κόνιτσα. Εκεί τις δασκάλεψαν να παρουσιασθούν στο Καϊμακάμη (υποδιοικητή) και επί λέξει να του πουν “Θέλουμε στο Παλαιοσέλλι τον Παύλο Μουχτάρη, ή τον Παύλο Μουχτάρη, ή τόπο για να ζήσουμε”.

Οι γυναίκες όμως δεν ήξεραν καλά τα Ελληνικά, λησμόνησαν τη φράση “να ζήσουμε” και στον Καϊμακάμη την είπαν βλαχιστί “να μπανάσανε”, ήτοι “θέλουμε στο Παλαιοσέλλι τον Παύλο Μουχτάρη, ή τον Παύλο Μουχτάρη ή τόπο να Μπανάσανε”.

- Τον Οκτώβριο μήνα του έτους 1912, άρχισε ο Ελληνοτουρκικός (Βαλκανικός) πόλεμος, και η Τουρκία για την προστασία της, κήρυξε τον Στρατιωτικό Νόμο σ' όλη την επικράτειά της.

Απαγόρευε αυστηρά κάθε κυκλοφορία μετά τη Δύση του ηλίου και όποιος δεν υπάκουε επιμωρείτο σκληρά.

Ο κάτοικος του χωριού Νικόλαος Μαλάμος ή Γιάγκος μαραγκός στο επάγγελμα, κάποια μέρα του Οκτωβρίου εκείνου εργάζετο σε σπίτι της ανατολικής συνοικίας και γύριζε στο σπίτι του που βρίσκονταν στη δυτική συνοικία, ώρα απαγορευμένη, σούρουπο. Απροσδόκητα στο προαύλιο του ναού της Αγίας Παρασκευής, συνάντησε τουρκική περίπολο, τον σταμάτησαν, του ζήτησαν εξηγήσεις και τελικά τον έδειραν παραδειγματικά.

Τον Δεκέμβριο του ιδίου έτους 1912 επαναστατικές απελευθερωτικές ομάδες, εγκατέστησαν το αρχηγείο τους στο Παλαιοσέλλι.

Η χαρά των κατοίκων δεν ομολογείται, ο ενθουσιασμός ακράτητος, η Ελληνική σημαία ανέμιζε περήφανη, πλέκτριζε, ρίγη συγκίνησης δημιουργούσε.

Στο ναό της Αγίας Παρασκευής εψάλη Δοξολογία. Το πλήθος που προσήλθε αμέτρητο. Μετά τη Δοξολογία όλο αυτό το πλήθος συγκεντρώθηκε στο προαύλιο του Ναού της Αγίας Παρασκευής. Ζητοκραύγαζε, τραγουδούσε του Ρήγα πολεμικά άσματα, χόρευε, όλα δονούσαν την περιοχή.

Τότε ο δαρθείς από τους Τούρκους Νικόλαος Μαλάμος ή Γιάνγκος βίαια έβγαλε το κόκκινο φέσι απ' το κεφάλι του, το δάγκωσε με θυμό, το πέταγε κάτω και με μανία το ποδοπατούσε λέγοντας: “Εδώ με δείρατε Παλιότουρκοι, εδώ και εγώ θα σας εκδικηθώ” και εξακολουθούσε με μανία να ποδοπατά το φέσι.

Σε λίγο το προαύλιο του ναού κοκκίνισε απ' τα φέσια που πετούσαν, όσοι φορούσαν τέτοια.

Καλοκαίρι

Χ Ρ Ο Ν Ο Γ Ρ Α Φ Η Μ Α

Το φυσικό επακόλουθο μιας εμφανούς ανοίξεως, είναι οπωσδήποτε ένα εμφανέστατο καλοκαίρι και μάλιστα επί του προκειμένου υπερθερμασμένο.

Επειδή γνωρίζω, αγαπητοί μου φίλοι, ότι κατά βάσιν είστε αντιρρησίες, όλο το χειμώνα φορώντας τα παλτά σας σίγουρα θα σκεφτόσαστε το καλοκαίρι. Ευτυχώς που η τηλεόραση σας συγκρατεί από τυχόν παρεκτροπές, εξ αιτίας αυτής, της ανυπομονησία σας. Η τηλεόραση σας κάνει να αισθάνεσθε “διεθνείς” και “παντός καιρού”.

Ξέρω ότι σας φροντίζει σαν να “ναιμανούλα” σας, να μην σκέφτεστε πολύ, να μην χαλάει η ζαχαρένια σας. Αυτή αποφασίζει για σας, κατά κάποιο τρόπο σας δίνει πρωτοβουλίες και οντότητα περισσότερο και από τον ίδιο σας τον εαυτό.

Παρ’ όλα αυτά το καλοκαίρι έρχεται τελικά πολύ γρήγορα, ώσπου να πεις “κίμινο” και καλύτερα είναι να μην φιλοσοφήσουμε επ’ αυτού!

Φυσικά ως άνθρωποι συστηματικοί έχετε καταγράψει στην αντζέντα σας, κατά σειρά προτεραιότητας, όλα αυτά που πρόβαλαν προκλητικά μέσα από τα ομιχλώδη και ανταριασμένα χειμωνιάτικα όνειρά σας, ζητώντας σας απαιτητικά να τα πραγματοποιήσετε, όταν θάναί γεστός ο καιρός και παχιές οι μύγες!

Αυτό θυμίζει εκείνον τον τυπολάτρη γερμανό που φεύγοντας από το Βερολίνο, έγραψε στο σημειωματάριό του: “Περνώντας από τη Νυρεμβέργη μην ξεχάσω να παντρευτώ”!. Έδινε τόση ση-

μασία στο σύστημά του που η φρίκη της μέλλουσας πράξης του δεν τον άγγιζε καθόλου!

Οπωσδήποτε έχετε μελετήσει πολύ σχολαστικά τις εντυπώσεις σας τις μελλοντικές και έχετε μάλιστα αξιολογήσει και τις μελλοντικές σας ευχαριστήσεις.

Δηλαδή είστε ακατάλληλοι να υποδεχτείτε τα πραγματικά γεγονότα.

Διότι κύριοι τι απ’ όλα αυτά θα πραγματοποιήσετε, και ποιά απ’ όλα αυτά θα απολαύσετε έτσι όπως σχεδιάσατε και ονειρευτήκατε:

Εκδρομές στα ορεινά και στο δάσος; οι φωτιές караδοκούν. Κι αν παγιδευτείτε σε μια τέτοια πυρκαγιά ποιός θα σας γλυτώσει από αυτή την κακοτυχία!

Όσο για τις θάλασσες, τα μπουρίνα ξεσηκώνονται όποτε τους καπνίσει, και να, κάτι κύματα “Χαβάν 5-0” μόνον ο Μάργκαρετ λείπει. Σε ρουφάει το κύμα στη φρικτή του αγκαλιά, παίρνει φόρα και σε εκσφενδονίζει στην ακτή ή σε κανένα βράχο με δύναμη. Καλά είναι, αφού πας προς τα έξω αλλά δεν σε αφήνει εκεί. Το ξαναεπαλαναλαμβάνει και εκεί που νομίζεις ότι είσαι θαλασσόλυκος αποδεικνύεται “παλικάρι της φακής”. Δεν φανταζόσαστε ότι θα πνιγείτε αλλά σας προειδοποιώ ότι η θάλασσα έχει σασπένς.

Σας απομένουν όμως πολλά και άλλα και μάλιστα ωραιότερα. Ο ωραίος σας ανθόκηπος και λαχανόκηπος στο χωριό, καφές κάτω απ’ την κληματαριά και τάβλι, ίσως και κανένα βιβλίο. Καλοκαιριάτικα μπά, από τις πρώτες σελίδες

βαριέστε; Είναι και οι παρέες, οι συναντήσεις μετά από χρόνια. Ετοιμάζεστε για το φοβερό ραντεβού, ότι θα εκπλαγούν ευχάριστα οι παλιοί σας φίλοι και θα τους ξεφύγει μάλιστα κάποιο επιφώνημα θαυμασμού για το ατομό σας αλλά πού τέτοιο πράγμα. Είστε “κεραυνός εν αίθρια”, “μσόκαιρους” που λέμε και στα χωριά μας. Τι εντύπωση μπορεί να κάνει ένας τάτοιος τύπος! “Α πως άσπρισες καλε;” “Τί έχει αλλάξει στα δόντια σου;” “Πρέπει να κάνεις διάπα”. Όλα αυτά συμπεριλαμβάνονται σε κάτι απλό, “Πας κατά διαόλου”. Αλλά ευτυχώς, μετά τον κατακλυσμό, εμφανίζεται το ουράνιο τόξο, οι ικανότητες σας επί τάπητος. Τα κεράσματα, οι κολακίες, οι υποκρισίες, τα γελακια, όλα αυτά φτιάχνουν μια ανιαρή αλλά ωραία ατμόσφαιρα. Μια ωραία εικόνα εν τέλει. Αν δέν υπήρχαν κι αυτά φαντάζεστε τι θα ταν ο κόσμος, ένας απέραντος κυνισμός.

Νομίζετε ότι εσείς που έχετε κατά νου τα πανηγύρια μας, που είναι και πολλά, μου ξεφύγατε! Λυπάμαι που θα σας απογοητεύσω. Γιατί τι είναι ένα πανηγύρι στο χωριό; Μια ιδέα είναι. Σκοτώνεστε στις προετοιμασίες κι εκείνη η μέρα περνάει σαν αστραπή. Μετά την εκκλησία, που κάπως ημερεύετε ως άνθρωποι, αρχίζει σιγά σιγά ο χορός και τα φαγοπότια. Στην αρχή όλα βαίνουν καλώς. Καμαρώνετε τον κάθε χωριανό που σέρνει το χορό και ξέρετε απ’ έξω κι ανακατωτά τις φιγούρες του, και πόσα καθίσματα κάνει. Κι αυτός ο κακομοίρης, σαν κι εσάς, το πανηγύρι περίμενε να χαρεί, ομοιοπαθής!

Αλλά μην ανησυχείτε, όταν θάρθει η σειρά σας να σύρετε το χορό θα σας καμαρώνει και θα μετράει κι αυτός, τις δικές σας φιγούρες και τα καθίσματα.

Μα όλο το χειμώνα στην Αθήνα δεν μπορέσατε να μάθετε μια φιγούρα της προκοπής με λίγη πρωτοτυπία;

Καταλάβατε, από κει κι ύστερα αρχίζει η ανία, πίνετε από όλα, ό,τι σας κερνάνε και τα ξημερώματα σαν σακκί γεμάτο πατάτες, πέφτετε στο κρεβάτι με τη φωτεινή ελπίδα του πρωΐνου πικρού καφέ κάτω από την κληματαριά.

Είναι βέβαια και οι καλοκαιρινές εκδηλώσεις και τα διάφορα φεστιβάλ. Πάτε σε πολλές σίγουρα, υπάρχει ελεύθερος χρόνος. Αντί να τεμπελιάζετε που ήταν το κρυφό σας όνειρο όλο το χειμώνα, αποφασίσατε να καλλιεργηθείτε, τουλάχιστον θα προσπαθείσετε παρά τις όποιες δυσκολίες. Το κακό σε όλα αυτά έρχεται μετά. Είναι οι κριτικές! Αχ αυτές οι κριτικές τόσοι κόποι πάνε στράφι σε δύο μικρές στήλες στην εφημερίδα! Συγκρατηθείτε συγχωριανοί μας παρόλη την κακή κριτική καλά κάνετε και καθήσατε τρισήμισι ώρες να δείτε αρχαίο δράμα. Τι διάολο δική σας κριτική ικανότητα δεν διαθέτετε; Ας λένε αυτοί, η δουλειά τους είναι.

Αυτό λοιπόν είναι όλο το καλοκαίρι βαίνει προς το τέλος του, ευτυχώς που το κονιψιώτικο πεπόνι έχει ακόμη την ίδια γεύση και ίσως και μερικά άλλα που θα μας τα πούνε άλλοι, είναι προτιμότερο να είναι νέοι, αυτών η ζωή είναι γεμάτη χαρές και καινούργιες εμπειρίες.

Εμάς φίλοι μου μας βλέπω ολοταχώς να οδεύουμε προς το Φθινόπωρο. Αρκετά μας ταλαιπώρησε κι αυτό το καλοκαίρι.

Αθήνα, Ιούλιος 2001

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Αδελφότητα Ελευθέρου, που μόλις πρόσφατα ιδρύθηκε, την Κυριακή 1/7 πραγματοποίησε την πρώτη της εκδήλωση στο εξωκλήσι των Αγ. Αναργύτων. Μετά τη Θεία Λειτουργία που την παρακολούθησαν πολλοί χωριανοί και επισκέπτες από τα χωριά της Λάκκας Αώου, προσφέρθηκε δωρεάν από την Αδελφότητα γεύμα με πρόβειο κρέας και πιλάφι συνοδευόμενο από ποτά.

Απαραίτητα, φυσικά, στην εκδήλωση, ήταν και τα όργανα που με την παραδοσιακή ορχήστρα του χωριανού μουσικοδιδάσκαλου Χρ. Οικονόμου διασκέδασαν τους παρευρισκόμενους.

Ήταν μια πετυχημένη εκδήλωση και ευχόμαστε στη νεοσύστατη Αδελφότητα να συνεχίσει τις δραστηριότητες σε όλους τους τομείς για το καλό του χωριού της.

Στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας έγινε στις 19/7 παρουσίαση του βιβλίου της κ. Ελευθερίας Τζιάλλα - Μάντζιου «Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ, ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ '40».

Την εκδήλωση άνοιξε η Νομαρχιακή Σύμβουλος κ. Ε. Παπαμιχαήλ, καιρέτησε ο Δήμαρχος κ. Πρ. Χατζνεφραϊμίδης και ο συγγραφέας Χρ. Σκανδάλης παρουσίασε το βιβλίο διαβάζοντας διάφορα αποσπάσματα.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε και ο Νομάρχης κ. Ν. Ζαρμπαλάς τιμώντας τη συγγραφέα που υπήρξε και δασκάλα του.

Η κ. Τζιάλλα που ασχολείται και με τη ζωγραφική, χάρισε έναν πίνακα που παριστάνει τις γυναίκες της Πίνδου να

μεταφέρουν πολεμοφόδια στα βουνά, στο Πολεμικό Μουσείο Καλπακίου. Η εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση στον προθάλαμο του Δημαρχείου.

Στις 20/7 έγιναν οι καθιερωμένες εκδηλώσεις στον Άϊ-Λιά Φούρκας με συμμετοχή Αρχών και Λαού.

Μετά τις ομιλίες έγινε αναπαράσταση από γυναίκες και ομάδες Στρατού κ.λ.

Στις 24/7 η «Ορχήστρα κιθαριστών» του Δήμου Νίκαιας, παρουσίασε έργα Bach-Vivaldi-Corelli και αφιέρωμα στο Μάνο Χατζιδάκι στην αίθουσα του Δημαρχείου.

Ήταν μια βραδυά «αλλοιότικη απ' τις άλλες» και τα παιδιά ευχαρίστησαν με το παίξιμό τους τους παρευρισκόμενους ακροατές οι οποίοι τα αντάμειψαν με τα χειροκροτήματά τους.

Το Σάββατο 4/8 στο Δημαρχείο Κόνιτσας η Ερασιπεχνική Ομάδα ενηλίκων του Πολιτιστικού Συλλόγου Αντίκυρας, παρουσίασε το θεατρικό έργο «Τα ρούχα του βασιλιά» για παιδιά και μεγάλους.

Διασκευή από το έργο του Άντερσεν, που σατιρίζει τη σύγχρονη εποχή μέσα από τους κλασικούς ήρωες του Άντερσεν.

Στις 13/8 πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό αμφιθέατρο εκδήλωση από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, αφιερωμένη στους Χιοναδίτες ζωγράφους, αγιογράφους.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε εισηγήσεις: Χιονιαδίτικη Λαϊκή ζωγραφική

(τοιχογραφίες , εικόνες, διακοσμήσεις, ζωγραφιστές κασέλες) από τον Κων. Σκούρτη.

Το περιοδικό “εκ Χιονιάδων” από το Βασ. Σκούρτη.

Το Μουσείο Αγιογράφων Χιονιάδων, από τον Ευριπίδη Ζωγράφο.

Το απόγευμα αναχώρησε με λεωφορείο του Δήμου για Χιονιάδες και ξενάγηση εκεί στο ναό του Αγ. Αθανασίου.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ

Μια από τις καλοκαιριάτικες εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Κόνιτσας έγινε στην Καστιάνιανη στις 4/8 το βράδυ με συμμετοχή αρκετών κατοίκων από το ίδιο το χωριό που έχει παράδοση σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, αλλά και από κατοίκους των γειτονικών χωριών και Κόνιτσας.

Την οργάνωση του μουσικού μέρους είχε ο Καστανιανίτης μαέστρος κ. Αλέκος Παπαχρήστου.

Στην αρχή απευθύνθηκε στο ακροατήριο ο συνταξιούχος δάσκαλος κ. Κων. Στεργίου καλωσορίζοντας τους παρευρισκομένους και κατόπιν απύθνησε και ρετισμό ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Μ. Μαρτσέκης. Στη συνέχεια η παρουσιάστρια κ. Πέγκυ Λάγιου διάβασε το παρακάτω κείμενο της κ. Λένας Γαλάνη για τα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ».

Η δημοτική μας ποίηση, είναι ένας γερός κορμός, απ' όπου μπορούν να πετάξουν ακόμη κλωρά βλαστάρια. Ο λαός μας, ήδη από την βυζαντινή εποχή, συνεχίζοντας την ομηρική παράδοση, έχει πλάσει αμέτρητα τραγούδια της αγάπης.

Την μέχρι σήμερα αδιάσπαστη συνέ-

χεια, μαρτυρούν και αποδεικνύουν α) η λέξη τραγούδι που έχει την έλευσή της από την αρχαία τραγωγία και σήμαινε και ΜΕΛΟΣ και β) το κύριο μέτρο των δημοτικών τραγουδιών ο ΙΑΜΒΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟΣ 15ΣΥΛΛΑΒΟΣ, που φαίνεται ότι είναι η εξέλιξη του ΙΑΜΒΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟΥ 4ΜΕΤΡΟΥ.

Το δημοτικό τραγούδι γεννιέται στο στόμα του ανώνυμου ποιητή, όταν ελευθερώνεται η γλώσσα από τη γραμματική, την ώρα που ο άνθρωπος ζει μέσα στην φύση, δεμένος σφικτά μαζί της, προσπαθώντας ν' ανακαλύψει την Κρυφή μαγική δύναμη, που θα τον κάνει να γνωρίσει τα μυστικά της και την υποτάξει.

Ξεχνάνει τις ιδέες και βλέπει εικόνες, ξαναπλάθοντας τον κόσμο μέσα σ' ένα όνειρο.

Δημιουργεί μια μυθική παράσταση με την ανεξάντλητη φαντασία, τον εκφραστικό πλούτο κι έτσι ξαναγυρίζει στη μαγική του αρχή.

Πλάθει με απaráμιλλο τρόπο τη μελωδία με τον λόγο, με γνήσια ποιητική πνοή, χάρη, ειλικρίνεια, απλότητα, βαθειά μελαγχολία και δύναμη του πάθους.

Όλες αυτές οι αρετές του ανώνυμου ποιητή, φανερώνουν το ξεχειλίσμα της ψυχής του, το ξέσματα τς λύπης ή της χαράς, το δικό του μεθύσι!

Στη μικρή κοινωνία των χωριών της Κόνιτσας, με την κλειστή οικονομία, την περιορισμένη και ομοιόμορφη πολιτιστική ανάπτυξη σε στενά γεωγραφικά πλαίσια, γεννιούνται τα τραγούδια της αγάπης που θ' ακούσουμε απόψε:

1. Αυτά τα μάτια σου Δήμο μ' τα ό-

μορφα

2. Η Βιργινάδα

3. Σ' αγαπώ Γαρουφαλιά μου

4. Κρασί μου σε πίνω για καλό

5. Ανάθεμα, ποιός μούριξε τα μάγια στο πηγάδι

6. Εγώ ήμουν το Αρχοντόπουλο.

7. Από το βουνό κατεβαίνω.

8. Κάτω στα έξι μάρμαρα, στα έξι λιθαρίτσια.

Μετά τα παραδοσιακά τραγούδια της χορωδίας που συγκίνησαν το ακροατήριο, άρχισε το β' μέρος της βραδιάς με τον "επίταφιο" του Γιάννη Ρίτσου.

Η εκτέλεση του προγράμματος, που ήταν ένας συνδυασμός παραδοσιακής και έντεχνης μουσικής έγινε άψογα από επαγγελματίες και ερασιτέχνες εκτελεστές με την διεύθυνση του ακούραστου μαέστρου Α.Παπαχρήστου και άφησε πολύ καλές εντυπώσεις σε όσους είχαν την ευκαιρία να βρισκονται εκεί.

(Συντελεστές έντεχνης μουσικής: Βύρων Καψάλης, βιολί, Μαριάνθη Καψάλη, βιολί, Κωνσταντίνος Παππάς, βιολί, Σέργιος Σγάρας, βιολί, Τζούλια Αβετιοάν, βιολί, Νικόλαος Τζομάκας, βιόλα, Απόστολος Τζομάκας, μπάσο, Έβη Παπαθανασίου, Βιολοντσέλο, Μαρίνα Αρνή, πιάνο, Μαρία Τσουμάνη, συνθεσάιζερ, Ηλέκτρα Βάργκα, τραγούδι, Ελισσάβετ Βάργκα, τραγούδι.

Στα παραδοσιακά τραγούδησαν οι κ.: Μαριάνα από την Καστάνιανη, και η Χρυσάνθη Τουφίδη από την Κόνιτσα.

Καλλιτεχνικός Δ/ντής: Αλέκος Παπαχρήστος.

Σ.Τ.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, διοργανώθηκαν από την Αδελφότητα, οι Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Αυγούστου.

Στις 12 Αυγούστου, σε συνεργασία με τον αγαπητό Φίλο κ. Τάκη Σδούκο, η χορωδία της Λυκόρραχης - Κεφαλοχωρίου, ερμήνευσε τα παραδοσιακά τραγούδια της αγάπης, της ξενιτιάς και του τραπεζιού, με απaráμιλλη ευαισθησία, λιτότητα και ευγένεια ψυχής από τις ηλικιωμένες γυναίκες και άνδρες της Λυκόρραχης.

Οι φίλοι μας καταχειροκροτήθηκαν και η Αδελφότητα τους παρέθεσε δείπνο στο καφενείο του Συλλόγου.

Στις 14-15 Αυγούστου, προσφέρθηκαν 15 αρνιά στο πανηγύρι, παραδοσιακές πίτες και όλοι οι χωριανοί και φίλοι από τα γειτονικά χωριά, διασκέδασαν και χόρεψαν κάτω από τα εκτόχρονα δροσερά πλατάνια της Ράχης.

ΕΛΕΝΗ ΓΑΛΑΝΗ
Φιλολόγος

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το πρόγραμμα της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων έγιναν και οι πιο κάτω εκδηλώσεις.

- Στις 6/8 στην Πυρσόγιαννη «Νύχτες Καλοκαιριού γεμάτες φως» με την πειραματική Ορχήστρα νέων που παρουσίασε στην Καστιάνιανη τον «Επιτάφιο».

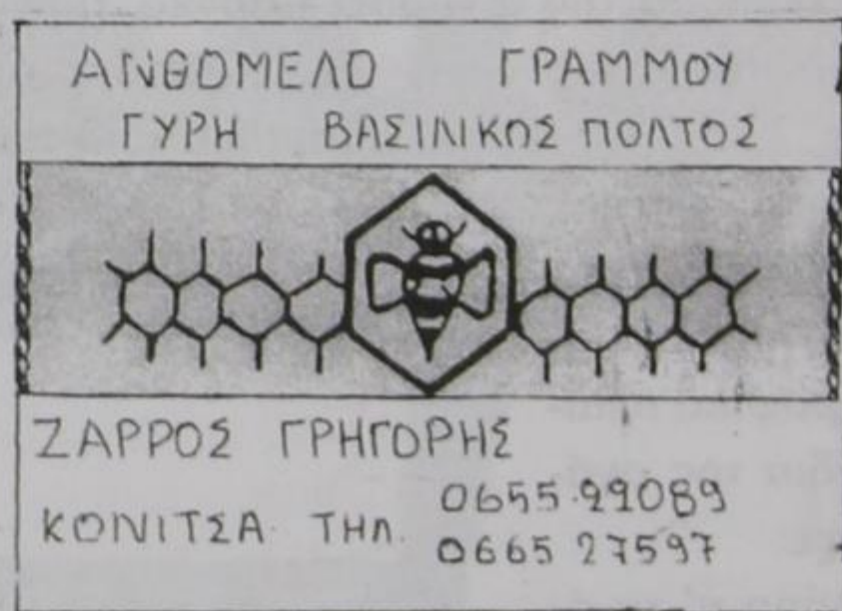
- Στις 7/8 βραδιά παραδοσιακής μουσικής στο χωριό Χιονιάδες.

- Στις 10/8 οδοιπορικό στο Φαράγγι του Βοϊδομάτη με γεύμα των οδοιπόρων στο ξενοδοχείο «Φαράγγι» με νόστιμη πέστροφα.

- Στις 11/8 θεατρική παράσταση στο Κεφαλοχώρι από το ΔΗΠΕΘΙ με το έργο «Φιλοκτήτης» του Αισχύλου.

- Στις 12/8 επίσκεψη στα χωριά Πυρσόγιαννη, Βούρμπιανη, Ασημοχώρι, Χιονιάδες, Γοργοπόταμος, Πληκάτι, Οξυά. Το απόγευμα συνάντηση - συζήτηση στο Ασημοχώρι της νεολαίας των Μαστοροχωρίων.

- Το 15/αύγουστο επιτυχημένες εκδηλώσεις έγιναν στο Δίστρατο με πολύ κόσμο.

Εκδηλώσεις Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών

Οπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος ο Σύνδεσμός μας, με απώτερο σκοπό τη συνάντηση και κατ' επέκταση τη σύσφιξη των σχέσεων, μεταξύ των Συγκωριανών μας που διαμένουν στην Αθήνα, διοργάνωσε την 20 Μαΐου 2001 μια μονοήμερη εκδρομή στη ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ-ΙΣΑΡΙ και την ΑΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ ΒΑΣΤΑΣ.

Ξεφεύγοντας λίγο από τα καθημερινά μας προβλήματα, όσοι συμμετείχαμε στην εκδρομή, αφ' ενός απολαύσαμε μια ωραία διαδρομή από ένα καταπράσινο τοπίο, με πλατάνια και κάθε λογής δένδρα καρποφόρα και μη, αναπολώντας για λίγες ώρες τη

γενέτειρά μας Βούρμπιανη και αφ' ετέρου μας δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσουμε τη μικρή θολωτή εκκλησία που χτίστηκε προς τιμή της ΑΓΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΒΑΣΤΑΣ τον 10ο αιώνα, όπου από τα θεμέλιά της αναβλύζουν άφθονα νερά και στη σκεπή της έχουν φυτρώσει πανύψηλα δένδρα.

Στη συνέχεια γευματίσαμε όλοι μαζί, στο μοναδικό και πολύ ωραίο εστιατόριο κάτω από πανύψηλα πλατάνια, όπου οι φυσικές ομορφιές συμπληρώνονταν από το κελάπημα των πουλιών, το κελάρυσμα των γάργαραν νερών που πηγάζουν από τα θεμέλια της εκκλησίας, αλλά και το θόρυβο του παραδοσιακού νερόμυλου,

όπου ορισμένοι από τους Συγχωριανούς μας είχαν την ευκαιρία να προμηθευτούν αλεύρι για να απολαύσουν λίγες πίτες με το παραδοσιακό φύλλο, από αλεύρι χωρίς την ύπαρξη των συνηθισμένων συντηρητικών.

Το απόγευμα μετά από ολιγόωρη στάση στο πανέμορφο πάρκο της Τρίπολης για καφέ και αναψυκτικό, πήραμε το δρόμο της επιστροφής, με έκδηλη την επιθυμία όλων για την διοργάνωση και άλλων εκδρομών.

Στις 30 Ιουνίου των Αγίων Αποστόλων (εορτή του Συνδέσμου μας), έγινε στον ιερό ναό Χρυσοσπηλιώτισσας στην Αθήνα η καθιερωμένη αρτοκλα-

σία. Στην τελετή παραβρέθηκαν αρκετοί Συγχωριανοί μας, οι οποίοι στη συνέχεια απόλαυσαν σε παραδοσιακό καφέ της οδού Αιόλου το αναψυκτικό τους, προσφορά του Συνδέσμου. Τη δαπάνη της τελετής αναλαμβάνει κάθε χρόνο ο Συγχωριανός μας και πρώην Πρόεδρος του Συνδέσμου μας Κος Σπυρίδων Μπάρκης.

Την ίδια ημέρα η αρτοκλασία έγινε και στο χωριό μας τη Βούρμπιανη, στην εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, όπου τη δαπάνη αναλαμβάνει κάθε χρόνο η συγχωριανή μας Κα Αικατερίνη Λύτη - Μπάρκη.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ξυλόγιστρα

Βοχαριτική & Λαϊκή Τέχνη

Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι

Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Νεόκτιστη μονοκατοικία επιφανείας 130 μ² σε οικόπεδο 3.000 μ² στην Κάτω Κόνιτσα, με πανοραμική θέα.

Τηλ. 0286-22369

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ

Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (0651)93622

Κιν.: 0945182799

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΣΚΟΥΦΙΑΣ

Δικαστικός Επιμελητής

Ν. Ζέρβα 1 Ιωάννινα

Τ.Κ. 45332

ΤΗΛ. 22554 - 20

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΦΡΟΥΡΟΥΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΜΑΣ

Υπό του Υποστρατήγου εα Ι. ΔΑΦΝΗ

Αντιπροσωπείες από τον Δήμο Φιλοθέης Αττικής και της Ενώσεως Αποστράτων Αξ/κών Στρατού (ΕΑΑΣ) καθώς επίσης και συνάδελφοι του Συνδέσμου Αποστράτων Αξ/κών Οικονομικού Σώματος Στρατού (ΣΑΑΟΣΣ) βρέθηκαν το τετραήμερο 29.6/2.7.2001 στην ακριτική

περιοχή της όμορφης Κόνιτσας και στο επιμεθόριο χωριό Μολυβδοσκεπάστο (γενέτειρα του γράφοντος), με την ευκαιρία της εορτής των Αγ. Αποστόλων κατά την οποία πανηγυρίζει ο ομώνυμος Ι. Ναός.

Επικεφαλής της πρώτης αντιπροσωπείας ήταν η Δήμαρχος Φιλοθέης κυρία

Από τα εγκαίνια του εντευκτηρίου επισκεπτών στο Φυλάκιο Μολυβδοσκεπάστου. 30-6-2001. Διακρίνονται οι Δήμαρχοι Κονίτσας και Φιλοθέης κος Π. Χατζνεφραιμίδης και κα Ε. Παναγιωτοπούλου, ο Διοικητής της VIIIης Μεραρχίας Υποστράτηγος κ. Ε. Σπαντιδάκης, ο Πρόεδρος του ΣΑΑΟΣΣ Υποστράτηγος ΕΑ κ. Α. Μακρογιάννης, ο δωρητής Υποστράτηγος Ε.Α. κ. Ι. Δάφνης, ο Διοικητής του Τάγματος και τοπικοί παράγοντες.

Ελένη Παναγιωτοπούλου κατά την διάρκεια της θητείας της οποίας πραγματοποιήθηκε αδελφοποίηση του Δήμου Φιλοθέης Αττικής με το Μολυβδοσκεπάστο και της δεύτερης ο Υποστράτηγος εα Αθ. Μακρογιάννης, Πρόεδρος του Συνδέσμου και συγχρόνως Πρόεδρος της Εταιρείας των Φίλων του πολεμικού Μουσείου, που έχει υιοθετήσει το χωριό.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Φιλοθέης με πρόταση της Δημάρχου ενέκρινε την αποστολή στην αναφερόμενη περιοχή του χορευτικού Συγκροτήματος του Δήμου για την παρουσίαση ψυχαγωγικού προγράμματος, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης και αγάπης προς τους ακρίτες μας ένστολους και μη, που αγρυπνούν ώστε εμείς ήσυχοι να επιδιδώμαστε στα ειρηνικά μας έργα και με αυτό το σκεπτικό έγινε και απονομή τιμητικών διακρίσεων προς τους αξιωματούχους της περιοχής.

Το ταξίδι έδωσε την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να επισκεφθούν τόπους ιστορικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος και όπως είναι φυσικό έμειναν καταγοπευμένοι από το φυσικό κάλλος των περιοχών, δηλαδή του Μολυβδοσκεπάστου, της Κόνιτσας, Ζαγοροχωρίων, Μεισόβου και από την επιβλητικότητα της πολιτείας των ιερών βράχων των Μετεώρων όπου τα γήινα οδηγούν στα ουράνια και συνθέτουν ένα υπέροχο συνδυασμό. Τόποι ειδικής αναφοράς και φυσικού κάλλους όπως το Μουσείο Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας Βρέλη, Σπήλαιο Περάματος και οι Ιερές Μονές Παναγίας Μολυβδοσκεπάστου

και Ταξιαρχών Αηδονοχωρίου με την παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσης κ. Ανδρέα, του Περιβαντολογικού Πάρκου Μπουραζανίου, προσήλκυσαν ζωηρά το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

Στο Ξενοδοχείο Μπουραζάνι στις όχθες του Αώου, που πραγματικά “κολυμπάει” στο πράσινο και όπου φιλοξενήθηκαν οι επισκέπτες, το χορευτικό Συγκρότημα του Δήμου Φιλοθέης παρουσίασε στο κοινό, στρατιώτες και πολίτες, με εξαιρετική επιτυχία χορευτικό πρόγραμμα με παραδοσιακούς ελληνικούς χορούς.

Μία παρόρμηση για επέκταση του ενδιαφέροντος και προς το Φυλάκιο που αποτελεί μια ενότητα με το χωριό που εκφράστηκε με πρόταση, έγινε δεκτή από την Στρατιωτική Υπηρεσία κι έτσι με δαπάνες του γράφοντος κατασκευάστηκε στον χώρο του Φυλακίου Εντευκτήριο Επισκεπτών, τα εγκαίνια του οποίου πραγματοποιήθηκαν την ημέρα της επίσκεψής μας εκεί, με την παρουσία υψηλών προσωπικοτήτων όπως του Διοικητού VIII Μεραρχίας Υποστρατήγου Ε. Σπαντιδάκη, των Δημάρχων Φιλοθέης και Κονίτσης Ε. Παναγιωτοπούλου κ. Π. Χατζνεφραιμίδη, του Διοικητού του Ταγ/τος Προκαλύψεως Αντ/χου Σ. Μπελεγράτη κ.λ.π.

Όλοι οι παρευρεθέντες στα εγκαίνια υψηλά ιστάμενοι εξήραν την σημασία της δωρεάς η οποία εκάλυψε μία αναγκαιότητα, ο δε δήμαρχος Κονίτσης αναφερόμενος στις ευεργεσίες Ηπειρωτών (Αβέρωφ, Ζάππας, Αρσάκης κλπ)

που έγιναν σε κεντρικό επίπεδο, ετόνισε ότι είναι καιρός να προκύψουν ευεργεσίες και για τις ιδιαίτερες πατρίδες των Ηπειρωτών.

Των λαμπρών αυτών εκδηλώσεων είχαν προηγηθεί πανηγυρική θεία λειτουργία στον Ι. Ναό Αγ. Αποστόλων (13ου αιώνας που δεσπόζει στα σύνορα) απόδοση τιμής προς τους πεσόντας στους πολέμους και ανταλλαγή αναμνηστικών μεταξύ των επικεφαλής των επισκεπτών και εκκλησιαστικών και τοπικών παραγόντων.

Φιλοφρονητικές χειρονομίες εκδηλώθηκαν από τους επισκέπτες προς τα στρατευμένα παιδιά της Ελλάδας και, εντυπωσιασμένοι από το όλο σκηνικό της εκδηλώσεως στο Φυλάκιο, το παράστημα και το υψηλό φρόνημα των ανδρών διεβίβασαν τα θερμά τους συχαρητήρια προς τους παρισταμένους Στρατηγό Διοικητή της Μεραρχίας και

τον Διοικητή του Τάγματος.

Ο Δήμαρχος Κονίτσης την επομένη ημέρα ανταποδίδοντας την αγάπη που δείχνουν οι συγκεκριμένοι επισκέπτες για την περιοχή δεξιώθηκε αυτούς στο Δημαρχείο της πόλεως και συγχρόνως τους παρουσίασε σύντομη ενημέρωση για τα Δημοτικά πράγματα. Ο κ. Δήμαρχος σε ανάμνηση αυτής της συνάντησης επέδωσε στην Δήμαρχο Φιλοθέης, τον Πρόεδρο της ΣΑΑΟΣΣ και στον γράφοντα μετάλλιο με το έμβλημα της πόλεως που είναι η μονότοξη παραδοσιακή γέφυρα.

Οι επισκέπτες συνεχάρηκαν την Δήμαρχο Φιλοθέης κα Ε. Παναγιωτοπούλου και τον Δήμαρχο Κονίτσης κ. Π. Χατζνεφραιμίδη για την κοινή τους εμφάνιση και δράση, ως τοπικών αρχόντων στους Δήμους τους, το συγκεκριμένο τετραήμερο στα σύνορα.

Ι. ΔΑΦΝΗΣ

ALARM SYSTEMS

Τάσος Κορτσινόγλου
ΚΙΝ.: 093664.6868

Λ. ΛΑΥΡΙΟΥ 121, ΠΑΙΑΝΙΑ
ΤΗΛ.: 664.6868
ΤΗΛ./FAX: 664.3388

Τ.Κ. 19002, ΑΤΤΙΚΗΣ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Δάφνης στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΤΟΥΣΤΟΥ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Ε.Α. Ι. ΔΑΦΝΗ

Με εξαιρετική λαμπρότητα γιορτάστηκε κι εφέτος η γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Ι. Μονή της Παναγίας Μολυβδοσκεπάστου.

Το μοναστήρι όπως είναι γνωστό κτίστηκε από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κωνσταντίνο Δ' (Πωγωνάτο) 7ο μ.Χ αιώνα με τη στέγη του καλυμμένη από φύλλα Μολύβδου εξ ου και η ονομασία του.

Το όνομα δόθηκε και στο εγγύς χωριό (πρώην Διπαλίτσα) μέσα στα όρια του οποίου βρίσκεται το Μοναστήρι, γι' αυτό οι κάτοικοί του με καμάρι το αποκαλούν δικό τους.

Από 1-15 του μηνός πλήθη προσκυνητών συρρέουν στην Ι. Μονή με αποκορύφωμα τον μέγα εσπερινό και την ολονυχτία της παραμονής 14 προς 15 Αυγούστου.

Μέχρι το 1967 ο εορτασμός είχε πανηγυρικό - λαϊκό χαρακτήρα αφού στον περιβάλλοντα χώρο και τα γύρω χωράφια αντηχούσαν οι μελωδίες και τα τραγούδια των οργάνων της γνήσιας Ηπειρωτικής μουσικής με τους πανηγυριστές να διασκεδάζουν συνεχώς και αδιάκοπα επί 24 ώρες. Ο ίδιος ο Κ. Πωγωνάτος καθιέρωσε την εμποροπανήγυρη και προφανώς οι πανηγυρισμοί κάθε 15 Αυγούστου μέχρι των ημερών μας, ήταν κατάλοιπο αυτής.

Από το 1968 και εντεύθεν το πανηγύρι έχει αποκλειστικά θρησκευτικό χαρα-

κτήρα με τα πλήθη των πιστών, συνεπικουρούντων και των μέσων μεταφοράς, να πολλαπλασιάζονται από χρόνο σε χρόνο.

Σ' αυτό συντελεί, πέραν των εργασιών αναπαλαίωσης του κυρίως ναού και η αναβάθμιση των χώρων μέσα και έξω από το Μοναστήρι με έργα εξωραϊσμού και πολιτισμού, χάρις στις δραστήριες ενέργειες του καθηγούμενου της Μονής Αρχιμανδρίτη κ. Θεοδώρου. Προηγούμενος στο μοναστήρι κυριαρχούσαν οι φυσιογνωμίες των πρωτοπρεσβύτερων Παπα-Γιάννη και Παπα-Λάμπρου.

Το χωριό μετακίνησε το λαϊκού χαρακτήρα πανηγύρι σε άλλες ημερομηνίες ενώ για την 15η Αυγούστου ανήμερα προγραμματίζει αντάμωμα των απανταχού χωριανών με γεύματα κλπ. σε πλαίσιο οικογενειακό.

Σεβόμενοι την Ιστορία και μεταφερόμενοι μερικές δεκαετίες στο παρελθόν, τότε που δεν υπήρχαν οι σημερινές ευκολίες, οφείλουμε να θυμίσουμε ότι επί δύο διαδοχικά έτη 1939 και 1940 ο φιλόπατρις, διαπρεπής και εμπνευσμένος δάσκαλος του χωριού Σταύρος Γκατσόπουλος με προσωπική εργασία των κατοίκων, κατέστησε το μονοπάτι της ποταμιάς "Μοναστήρι - Μεσογέφυρα" βατό σε τροχό κι έτσι τις δύο αυτές χρονιές είχαμε προσκυνητές από Β. Ήπειρο και Γιάννενα, που είχαν αφιχθεί με τα λεωφορεία της εποχής.

Παραμένοντας για λίγο στον όρο

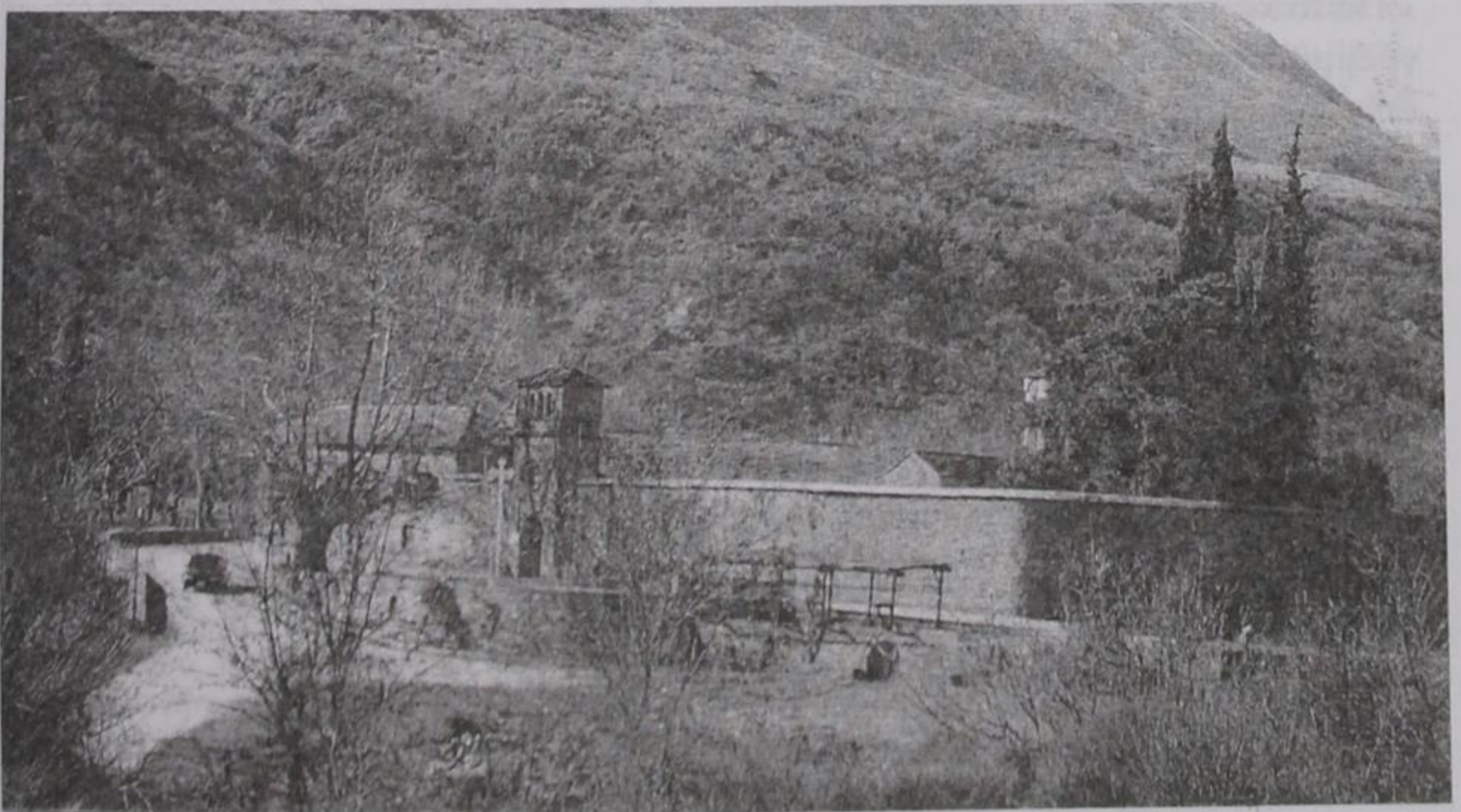
“προσωπική εργασία” των κατοίκων υπενθυμίζουμε ότι τότε, τα κατά τόπους κοινοτικά συμβούλια καθόριζαν για την κάθε οικογένεια αριθμό εργατοημερών που ήταν υποχρεωμένη η κάθε μια να προσφέρει για κοινοτικά έργα, αμισθί φυσικά και αυτός ήταν ο τρόπος που είχε χρησιμοποιηθεί το 1940 και για την κατασκευή οχυρωματικών έργων όπως οι “αποτμίσεις” στα πρανή (για να καταστούν αντιαρματικά) του χωριού Αηδονοχωρίου που παρεμπόδισαν τα τεθωρακισμένα του Μουσολίνι να προελάσουν εκτός οδού και, σε συνδυασμό με τα ενεργητικά μέσα, να καθυστερήσουν επί 4 ημέρες να φθάσουν στο Καλπάκι απ’ όπου ο στρατός μας τα επέστρεψε στα οπίσω.

Στον εφετινό εορτασμό της γιορτής της Παναγίας, παρέστησαν κατά περίπτωση το διήμερο ο Διοικητής της VIII Μεραρχίας Υποστράτηγος κ.Ε. Σπαντιδάκης, ο Δήμαρχος Κονίτσης κ.Π. Χατζνεφραιμίδης, ο πρώην Υπουργός κ.Α.

Φούσσας, ο πολίτευτής Ιωαννίνων κ.Α. Τζιάλας, ο Αντιδήμαρχος Ιωαννίνων κ.Ε. Ριστάνης, ο Εισαγγελέας του στρατοδικείου Ιωαννίνων κ.Κ. Δάφνης, ο Διοικητής της Μονάδας Προκαλύψεως, τοπικοί παράγοντες και πλήθη προσκυνητών που υπερέβησαν σε αριθμό κάθε προηγούμενη χρονιά.

Όπως κάθε χρόνο στην πανηγυρική ολονυκτία χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέας ο οποίος στο μεστό σε περιεχόμενο κήρυγμά του αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στον Βορειοπαιρωτικό Ελληνισμό που καταδυναστεύεται κάτω από τον Αλβανικό ζυγό. Αναφερόμενος στο δημοψήφισμα για τις ταυτότητες ο Σεβασμιώτατος είπε ότι από 9.500 μονίμων κατοίκων της Ι. Μητροπόλεως οι 7.900 κάτοικοι ψήφισαν υπέρ της αναγραφής του θρησκευματος.

Ι. ΔΑΦΝΗΣ

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΘΟΥΝ ΠΟΙΚΙΛΟΤΡΟΠΑ ΟΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ

Πέρασε το Δεκαπενταύγουστο και αρχίζει να κλείνει κάθε δραστηριότητα στα χωριά μας, γιατί τα παιδιά θα φύγουν. Πάντως αυτό το καλοκαίρι έκλεισε με μια πλούσια καλλιπεχνική δραστηριότητα. Φυσικά το καλό ξεκίνημα έγινε πέρυσι με καλλιπεχνικά προγράμματα που είχαν δώσει σε ορισμένα χωριά, με την προοπτική τα προγράμματα αυτά να εμπλουτισθούν.

Τα αποτελέσματα αυτού του καλού ξεκινήματος φάνηκαν. Φέτος, σχεδόν σε όλα τα χωριά δόθηκαν καλλιπεχνικά προγράμματα και μάλιστα με ανεβασμένη ποιότητα. Απ' ό,τι έχω υπόψη μου, οι εκδηλώσεις στα χωριά Ασημοχώρι, Χιονιάδες, Κεφαλοχώρι καθώς και σ' άλλα χωριά πήγαν πάρα πολύ καλά και τις παρακολούθησε πολύς κόσμος ακόμα και απ' άλλα χωριά.

Για το χωριό μου φέτος δεν ήταν προγραμματισμένη καμιά καλλιπεχνική εκδήλωση, εκτός από την επίσκεψη του Προέδρου της Ομοσπονδίας των συλλόγων Κόνιτσας κ. Μαρτσέκη που έγινε την Κυριακή 12 Αυγούστου. Είχαμε μια πολύ γόνιμη συζήτηση για τον καθοριστικό ρόλο που παίζουν και θα παίζουν οι σύλλογοι στα χωριά μας.

Αξιέπαινη ήταν η πρωτοβουλία του Προέδρου του Κ.Σ. του συλλόγου μας Κώστα Αθανασόπουλου να διοργανώσει ψυχαγωγική βραδιά στο χωριό μας, αφιερωμένη στην ψυχαγωγία της νεολαίας μας, που φέτος δεν έλειπε σχε-

δόν κανένας. Αυτή η εκδήλωση έγινε την Τρίτη το βράδυ 13/8. Ήρθε το μουσικό συγκρότημα του γνωστού μας Μιχάλη Πανουσάκου.

Βάρεσαν το πατροπαράδοτο "νουμπέτι" κι αυτό ήταν αρκετό για να ανάψει το κέφι σε όλους μας μικρούς και μεγάλους. Τα παιδιά όλα χόρεψαν και όσο ήθελαν. Μπήκαν στο κέφι και πολλοί "νιότεροι", χόρεψαν κι αυτοί και καλά έκαναν. Ήταν όλο το χωριό και ευχαριστήθηκαν όλοι. Αυτό το κέφι κράτησε ως τις τέσσερις η ώρα το πρωί. Απ' ό,τι είδα, δεν έλειπε καμιά οικογένεια και αν καμιά δεν ήρθε, έκανε λάθος αδικαιολόγητο.

Για το χωριό μας αυτή η εκδήλωση ήταν ό,τι χρειάζονταν φέτος, γιατί είχαμε κάμποσα χρόνια να διασκεδάσουμε γιατί, κάθε χρόνο μας έβρισκε και κάποιο κακό.

Στον Πρόεδρο του Κ. Σ. του συλλόγου μας αξίζει κάθε έπαινος γιαυτήν την πρωτοβουλία του. Όσο για τη νεολαία του χωριού μας την αγαπούμε και χαιρόμαστε γιατί είναι δεμένη με το χωριό και της ευχόμαστε ολόψυχα επιτυχίες σε κάθε ευγενική τους φιλοδοξία, με μια προϋπόθεση να μη ξεχνούν ποτέ τη ρίζα της καταγωγής τους, τη μικρή αλλά όμορφη ΟΞΥΑ. Και του χρόνου καλύτερα.

Οξυά, Αύγουστος 2001
Θανάσης Πορφύρης

Υ.Γ. Πολλά συγχαρητήρια σε όλους τους χωριανούς μου που βοήθησαν στην επιτυχία αυτής της πετυχημένης ψυχαγωγικής εκδήλωσης στο χωριό.
Θ.Π.

Από την Αναγνωστοπούλειο Σχολή

Την Κυριακή 1-07-01 πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα το επίσημο μνημόσυνο του ευεργέτη και ιδρυτού της Αναγνωστοπούλειου Γεωργικής Σχολής Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, ο οποίος κατήγετο από το Πάπιγκο.

Μετά το μνημόσυνο στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Κονίτσας (Μητρόπολη) τελέσθη τρισάγιο στον εντός του κτήματος της Σχολής τάφο του, όπου φυλάσσονται τα οστά του ευεργέτη.

Μετά το πέρας των θρησκευτικών εκδηλώσεων, στην αίθουσα τελετών - συγκεντρώσεων της Σχολής έγινε η βράβευση των αριστούχων αποφοίτων του σχολικού έτους 2000-2001 από το Γυμνάσιο, το Ενιαίο Λύκειο και το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Κονίτσας.

Η ενέργεια αυτή της Σχολής είναι πλέον θεσμός και καθιερώθηκε από διετίας και θα πραγματοποιείται κάθε χρόνο σαν αναγνώριση και επιβράβευση των προσπαθειών των αριστευσάντων αποφοίτων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Κονίτσας, με την ελπίδα και ευχή να συνεχίσουν να αριστεύουν και στην μετέπειτα ακαδημαϊκή ζωή τους.

Οι βραβευθέντες αριστούχοι ήταν:

α) Από το Γυμνάσιο: Γαργάλα Μαρίνα του Κων/νου, Καλλιντέρης Χρήστος του Γεωργίου, β) Από το Ενιαίο Λύκειο: Κολόκας Χρήστος του Λεωνίδα, γ) Από το Τεχν. Επ. Εκπ/ριο: Κάτσηνος Χρήστος του Γεωργίου

Τα βραβεία ήταν:

α) Εππαγή Τραπεζής στο όνομά τους αξίας 100.000 δρχ. β) Τιμητικό Δίπλωμα, γ) Το βιβλίο με τίτλο "ΕΛΛΑΔΑ" του Ν. Δεσύλλα.

Η εορταστική συγκέντρωση έγινε με την παρουσία των:

- Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως - Πωγωνιανής και Κονίτσας κ.κ. Ανδρέα

- Προέδρου του Κληροδοτήματος Μικ. Αναγνωστοπούλου (Βοστώνη ΗΠΑ) κ. κ. Βr. Botts.

- Πληρεξουσίου του Κληροδοτήματος στην Ελλάδα κ. Γεωργίου Μπασά.

- Δισ-εγγονής του ευεργέτη κυρίας Μα-

ρίας Αναγνωστοπούλου.

- Δημάρχου Κονίτσας κ. Πρόδρ. Χατζνεφραιμίδη, οι οποίοι και ομίλησαν στην συγκέντρωση αυτή. Παραβρέθηκαν επίσης: Ο Βουλευτής της Ν.Δ. κ. Σταύρος Καλογιάννης, ο Διοικητής του 583 Τ.Π. Κονίτσας, ο Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Κονίτσας, ο Διοικητής της Πυροσβ. Υπηρεσίας Κονίτσας, ο Διοικητής της Φρουράς των Συνόρων Κονίτσας, Δημοτικοί Σύμβουλοι Κονίτσας, Προϊστάμενοι Δημοσίων Υπηρεσιών της πόλεως και πλήθος κατοίκων, καθώς και οι βραβευθέντες μαθητές και φοιτητές και σπουδαστές.

Στον παριστάμενο πρόεδρο του Κληροδοτήματος η Σχολή δώρησε ασημένιο χειροτέχνημα γιαννιώτικης τέχνης και ένα βιβλίο στην αγγλική γλώσσα με θέμα την Ελλάδα.

Στην ίδια τελετή, επεδόθη από τον πληρεξούσιο του κληροδοτήματος κ. Γεώργιο Μπασά τιμητικό δίπλωμα στον πρόσφατα αποχωρήσαντα της ενεργού υπηρεσίας από την Σχολή κ. Χαρίση Καραφλιά.

Τις ομιλίες των ανωτέρω αναγεγραφομένων, ακολούθησε η ομιλία του Ειδικού Πληρεξουσίου και Διευθυντού της Σχολής γεωπόνου κ. Βασιλείου Χαβέλα, ο οποίος παρουσίασε διολίγων τις πολλές δραστηριότητες που πραγματοποίησε μέχρι τώρα η Σχολή αλλά και αυτές που προγραμματίζει για το μέλλον.

Ακολούθησε στην συνέχεια μικρή δεξίωση των παρευρεθέντων, οι οποίοι επισκέφθηκαν την έκθεση αποτελεσμάτων 25/θήμερης εκπαίδευσως γυναικών στο κέντημα με μηχανή και το Μουσείο Ενθυμημάτων από το ζωή και την δράση του ιδρυτού της Αναγνωστοπούλειου Γεωργ. Σχολής Μικ. Αναγνωστοπούλου, που εμπλουτίσθηκε με νέα στοιχεία για την δράση του ευεργέτη.

Οι τυχόντες υποτροφίας φοιτηταί και σπουδασταί του ακαδημ. έτους 1999-2000 είναι οι αναγεγραφομένοι στον συνημμένο πίνακα - κατάλογο, έλαβαν δε ως ενίσχυση το ισόποσον 1.000 δολλαρίων Η.Π.Α. με τραπεζική εππαγή στο όνομά τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ

*Επιτυχόντων του Ακαδημ. Έτους 1999-2000 στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.
από τα Λύκεια Κονίτσας, για να τύχουν της υποτροφίας
από το Κληροδότημα Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου (Βοστώνη - Η.Π.Α.)*

α/α	Επώνυμο και Όνομα	Όνομα Πατρός	Δήμος ή Κοινότητα	Σχολή Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι
1.	Βαγενά Ουρανία	Ιωάννης	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΟΝΙΟΥ
2.	Γαζώνα Χρυσουγή	Κων/νος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
3.	Γιαννούλη Δήμητρα	Βασίλειος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
4.	Ζάμπου Ευθαλία	Νικόλαος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΟΝΙΟΥ
5.	Καραφέρης Θωμάς	Δημήτριος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΑΡΤΑΣ
6.	Κίτσου Βιργινία	Παναγιώτης	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
7.	Κολόκας Γεώργιος	Λεωνίδας	Κόνιτσα	Στρα. Σχολ. ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ
8.	Κουρτσινόγλου Παντελής	Ιωάννης	Κόνιτσα	ΣΕ.Λ.Ε.ΤΕ.
9.	Κουκέσης Ηλίας	Παντελής	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΛΑΡΙΣΑΣ
10.	Κυρτσόγλου Παρθένιος	Σάββας	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΛΑΜΙΑΣ
11.	Μεχίλλης Αλέξανδρος	Νικόλαος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΠΑΤΡΩΝ
12.	Μιχαλόπουλος Βάϊος	Χαράλαμπος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
13.	Μπάρμπας Φίλιππος	Χριστόφορος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ
14.	Νίκα Ελένη	Κων/νος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΩΝ
15.	Οικονόμου Φραγκούλα	Ευάγγελος	Δίστρατο	Πανεπιστ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
16.	Πίσπα Ζωΐτσα	Δημήτριος	Παλαιοσέλι	Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
17.	Σκάρλου Αθανασία	Ιωάννης	Ιωάννινα	Πανεπιστ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
18.	Στεργίου Ευδοξία	Βασίλειος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
19.	Τζινιέρη Αριστέα	Παντελής	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ
20.	Τσάμη Αλεξάνδρα	Φώτιος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
21.	Φασούλη Μαριάνθη	Χρήστος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ
22.	Μέμου Παναγιώτα	Νικόλαος	Κόνιτσα	Πανεπιστ. ΙΟΝΙΟΥ
23.	Σπέλλα Βασιλική	Χρήστος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ

*Από την Αναγνωστοπούλειο Γεωργ. Σχολή Κονίτσας
Ο Διευθυντής της Σχολής
Βασ. Χαβέλας, Γεωπόνος*

Ένα ταξίδι στην πατρική μου γη

Εκίνησα με λεωφορείο από την Ουγγαρία. Ήταν γιομάτο τουρίστες που πήγαιναν στην Κέρκυρα. Η μόνη Ελληνίδα ήμουν εγώ και το αγκονάκι μου που έρχονταν για πρώτη φορά στο χωριό μου, την Οξυά.

Μόλις μπήκαμε στα σύνορα τα δικά μας αισθάνθηκα μια χαρά μέσα μου. Νύχτα περάσαμε από τη Βέροια και μέχρι το Επαχώρι όλοι κοιμόνταν.

Εκεί τα χαράματα έκανε στάση, τώρα λέω στο αγγόνι μου, από εδώ και πέρα θα δεις την Ήπειρο. Για μια στιγμή ξαφνιάστηκε και με ρωτάει: Γιαγιά, εδώ σε αυτά τα βουνά γεννήθηκες; Όσο να δώσω να καταλάβει ο οδηγός να κατέβω στη Λυκόρραχη, με πήγε έξω από τη Θεοτόκο. Άρχισα να δακρύζω γιατί και σε αυτό το χωριό είναι όλοι οι δικοί μας συγγενείς και φίλοι. Κατεβαίνοντας 5η ώρα το πρωί ψυχία απλωνόνταν παντού και μόνο τα πουλιά κελαηδούσαν.

Το εγγονάκι μου πρώτη φορά έβλεπε τέτοια βουνά και τον Σαραντάπορο και εγώ του εξηγούσα που βρισκόμασταν στο Κεφαλοχώρι. Ήξερα ότι το χωριό έχει ξενώνα και πήγα να ξεκουραστώ δυο βραδιές γιατί ήμουν πολύ κουρασμένη. Συγχαρητήρια στη Ναυσικά και στον Τάκη Φασούλη. Είναι πολύ ωραίος ο ξενώνας τους, πεντακάθαρος και αισθάνεσαι σε ζεστό περιβάλλον με τους τρόπους και την καλοσύνη τους. Όχι μόνον αυτοί, αλλά και όλο το χωριό είναι άνθρωποι φιλότιμοι και εξυπηρετικοί. Εμένα μου έκανε μεγάλη εντύπωση γιατί θυμάμαι το πρώτο χωριό, το Λούψικο που πηγαίναμε πριν από πενήντα χρόνια.

Τέτοιοι ξενώνες χρειάζονται στα χωριά μας γιατί είναι πεντάμορφα, αργότερα ίσως τραθήξουν και τουρισμό και για μας τους ξενιτεμένους καλά είναι να έχουμε που να σταθούμε, αφού δεν έχουμε δικά μας σπίτια.

Φτάνοντας στο χωριό μου διαπίστωσα ότι άλλαξαν πολλά: ωραίος δρόμος, δοχεία για τα σκουπίδια και πολλά άλλα. Συγχαρητήρια στους χωριανούς μου.

Αισθάνθηκα πολύ όμορφα· δέκα χρόνια ξανανιώνεις, μου είπε ο γιός μου. Η πατρίδα σου δίνει ανακούφιση και ψυχική γαλήνη. Ο κύριος σκοπός μου ήταν να κάνω εκταφή της μάνας μου. Το είχα ένα βάρος μέσα μου γιατί της άξιζε. Από τις σελίδες του περιοδικού θά 'θελα να ευχαριστήσω όλους του χωριανούς μου, τις φίλες μου και όλη τη γεπονιά μου για την συμπαράσταση και τη βοήθειά τους, καθώς και τον Αλβανό που έσκαψε το μνήμα της μάνας μου. Δεν θέλω να αναφερθώ σε ονόματα. Τους ευχαριστώ όλους από τα βάθη της καρδιάς μου δυστυχώς δεν μπόρεσα να κατέβω στην Κόνιτσα. Πολύ επιθυμούσα να δείξω στο εγγονάκι μου την πεντάμορφη πόλη μας, να αγοράζαμε και κανένα βιβλίο να διαβάζουμε. Στην μνήμη της μάνας μου και του ανηψιού μου Παύλου Παπαστεργίου που έφυγε από τη ζωή πάνω στη νιότη του στα 25 χρόνια και είναι θαμμένος στο χωριό Φούρκα, όπου λόγω συγκοινωνίας δεν μπόρεσα να πάω, προσφέρω 2.000 δραχμές στο περιοδικό "Κόνιτσα".

Μάρθα Παπαστεργίου
Ουγγαρία

Ενθυμογράφημα

... Έλα, πάρτον με ενενήντα

Ένας γύφτος, πηγαίνοντας απ' τη Βούρμπιανη στο Γοργοπόταμο, βρήκε ένα γάϊδαρο. Αφού διαπίστωσε ότι ήταν αδέσποτος, τον πήρε, με το σκεπτικό, όταν θα ανοίξει το παζάρι της Κόνιτσας, να πάει να τον πουλήσει. Πράγματι το παζάρι άνοιξε και μια ωραία πρωία ο γύφτος πήρε το γάϊδαρο και τράβηξε για το παζάρι. Στο γάϊδαρό του ο γύφτος του είχε δώσει το χαϊδευτικό όνομα "Γκάτζιος".

Εκείνο το φθινόπωρο ήταν κρύο και βροχερό και το παζάρι είχε νέκρα. Έλειπαν οι αγοραστές, φυσικά και οι μουσερίδες και για το Γκάτζιο. Καταστενοχωρημένος ο γύφτος, πήρε το Γκάτζιο, τραβήχτηκε σε μια άκρη, ξάπλωσε να κοιμηθεί και είδε στον ύπνο του ότι ένας μουσερής ήθελε να αγοράσει το Γκάτζιο, αλλά με ενενήντα λίρες και άρχισε ένας μικροκαυγάς, αυτός να ζητάει εκατό λίρες κι ο μουσερής να δίνει ενενήντα. Καμιά φορά ξύπνησε, δεν είδε κανένα μουσερή, γρήγορα ξαναξαπλώθηκε, σκεπάστηκε καλά κι άρχισε να μιλάει μόνος του και να φωνάζει λέγοντας: Έλα πάρτον και με ενενήντα...

Οξυά, Ιούνης 2001

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΟΡΦΥΡΗΣ

Ο Αγωνιστής Ηπειρώτης Συγγραφέας Λάμπρος Μάλαμας, έδωσε πρόσφατα στο αναγνωστικό κοινό 5 πρωτότυπα έργα. Οι εργασίες του γενικά ξεπέρασαν τις 200.

Λάμπρος Μάλαμας

Στη Σκιά ενός ήρωα

Λάμπρος Μάλαμας

**ΠΩΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΗΚΕ Η ΗΠΕΙΡΟΣ
ΚΑΙ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΟ 1912-13**

Λάμπρος Μάλαμας

Οδοιπορίες

Έξι χρονικά
της Εθνικής Αντίστασης

Λάμπρος Μάλαμας

**Διηγήματα
και
Νουβέλες**

Κέντρο Υγείας Κόνιτσας

Πολλές φορές γράφαμε για τις ελλείψεις που είχε το Κέντρο Υγείας σχετικά με κάποιες ειδικότητες γιατρών που ήταν απαραίτητες για τον εμπλουτισμό του.

Με χαρά είδαμε καρποφόρα αποτελέσματα σ' αυτό το θέμα διότι μια σειρά ειδικοτήτων προστέθηκε στην δύναμη του Κέντρου Υγείας.

Έτσι βλέπουμε να έρχονται εκτός των κανονικών γιατρών του Κέντρου Υγείας και πολλοί γιατροί άλλων ειδικοτήτων πολύ χρήσιμων για την περιοχή μας.

Με λίγα λόγια υπάρχουν διαθέσιμοι:

Κάθε μέρα παιδίατρος, οφθαλμίατρος κάθε πρώτη Δευτέρα του μήνα, ορθοπαιδικός δυο φορές τον μήνα, μικροβιολόγος τρεις φορές την εβδομάδα, Ακτινολόγος κάθε μέρα, Γιατρός για υπέρτασικούς 2 φορές την εβδομάδα.

Είναι γνωστό σε όλους ότι όταν κά-

ποια περιστατικά είναι δύσκολα τότε υπάρχουν τα ασθενοφόρα για την μεταφορά των ασθενών από το Κέντρο Υγείας στα δύο μεγάλα Νοσοκομεία των Ιωαννίνων Χατζηκώστα και Δουρούτη.

Επιπλέον υπάρχει και ένα κλιμάκιο γιατρών που επισκέπτεται τα ακριτικά χωριά της επαρχίας μας σε τακτά διαστήματα, με νοσηλευτικό προσωπικό που χρηματοδοτείται από τον Δήμο Κόνιτσας από Ευρωπαϊκά προγράμματα.

Από όλα αυτά βλέπουμε ότι το θέμα της υγείας, τόσο στην Κόνιτσα, όσο και στα χωριά της βρίσκεται σε καλό δρόμο.

Ευχόμαστε να συνεχίσει και στο μέλλον να προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες και τα πράγματα να πάνε ακόμη καλύτερα.

*Εζνεπίδης Λουκάς
Κόνιτσα 7-8-2001*

ΕΥΗ ΣΚΟΥΡΤΗ-ΚΑΡΑΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

έχομαι: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΡΙΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9-12 π.μ. και 5-8 μ.μ.

ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25 Τηλ.: ΙΑΤΡ. 28.25.298
ΥΚΟΒΡΥΣΗ ΟΙΚ. 28.20.644

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ι. ΛΑΖΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑΣ (RVG)

Τηλ. (0655) 22223 ΚΟΝΙΤΣΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΤΗΛ. 426.951 ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22 ΠΑΤΡΑ

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Με πρωτοβουλία της Εφημερίδας “Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ” έγινε στις 11 Ιουνίου 2001, το βράδυ μια έκθεση στα Γιάννενα στο λόφο της Ε.Η.Μ. στου Φρόντζου, στο κτίριο του Παλιού Εκθετηρίου, μια έκθεση με θέμα “ΕΝΑ ΑΓΝΩΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ”.

Σ’ αυτή την έκθεση θαύμασε κανείς, παλιές φωτογραφίες, παλιά έντυπα, υφαντά, αρχαιολογικά ευρήματα, στοιχεία του πολιτισμού του Πωγωνίου, από τα πολύ παλιά χρόνια μέχρι σήμερα, δείχνοντας έτσι το μεγάλο πολιτισμό του Πωγωνίου μας, του τόπου μας.

Αυτή η έκθεση έγινε και με τη συνεργασία και συμμετοχή των εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
6ης ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΕΡΟΠΑΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΝΤΟΥ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΜΠΡΑΤΗ
ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΣΤΑ: ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Κύριος όμως οργανωτής ήταν ο κ. Κων/νος Χ. Κωστούλας εκδότης της εφημερίδας “Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ” λάτρης του Πωγωνίου, που μεταξύ των άλλων τόνισε: “... Η προσπάθειά μας αυτή, πέραν της γενικής ενημέρωσης και πληροφόρησης για μια “ξεχα-

σμένη” επαρχία, φιλοδοξεί να παρουσιάσει και ένα άλλο Πωγώνι, το οποίο διατηρεί ακόμη αρκετά πολιτισμικά, ιστορικά, παραδοσιακά, αρχαιολογικά και περιβαλλοντικά στοιχεία, από αυτά που αναζητούν οι μελετητές και συντάκτες των διαφόρων αναπτυξιακών προγραμμάτων, τα οποία έχουν σχεδιαστεί στη λίστα των πιο φτωχών περιοχών. Ελπίζουμε να βρουν κάτι χρήσιμο και να βγει και κάτι καλό και χρήσιμο για το Πωγώνι”.

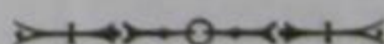
Ήταν πράγματι για όλους μας, ένα ταξίδι στους δρόμους της Ιστορίας της παράδοσης και της αρχιτεκτονικής τέχνης της περιοχής μας αλλά και της ευρύτερη περιοχής.

Πολλά συγχαρητήρια σ’ όλους που εργάστηκαν γι αυτή την έκθεση.

Τέλος κάνουμε και μια πρόταση. Η έκθεση αυτή να μεταφερθεί και στα χωριά μας, ώστε κατά τις επισκέψεις των τουριστών, αλλά κι άλλων, στις γιορτές και στα πανηγύρια να δουν και να θαυμάσουν το ΠΩΓΩΝΙ ΜΑΣ.

Η έκθεση έμεινε ανοικτή μέχρι τέλος Ιουνίου.

Γεροπλάτανος 30.6.2001
Σωκράτης Μ. Οικονόμου

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΤΑ ΑΠΟΠΑΙΔΑ

Από τις εκδόσεις "ΕΞΑΝΤΑΣ" κυκλοφόρησε το βιβλίο της Κατίνας Τέντα-Λατίφη "Τα απόπαιδα". Στις 360 σελίδες του βιβλίου η συγγραφέας του που κατάγεται από τη Φούρκα Κόνιτσας, ξετυλίγει με ακρίβεια μαγνητοφώνου το κουβάρι της μνήμης και μας περιγράφει με τις δικές της περιπέτειες τα συγκλονιστικά γεγονότα που πέρασε η γενιά της.

Μαθητριούλα τον καιρό της κατοχής, συμμετείχε κι αυτή όπως οι εκατοντάδες χιλιάδες νέοι και νέες της εποχής εκείνης στον ανεπανάληπτο αγώνα της Ρωμιοσύνης κατά των κατακτητών για εθνική απελευθέρωση, κοινωνική δικαιοσύνη, αδελφοσύνη και ειρήνη...

Το καθεστώς που επικράτησε μετά την κατοχή, με το ανελέητο κυνηγητό κάθε πατριώτη αντιστασιακού από τις ληστοσυμμορίες των Σούρληδων, Βουρλάκηδων και τόσων άλλων, αντάμειψε και την Κ.Λ. με διώξεις για την πατριωτική της δράση, αναγκάζοντάς την να καταφύγει στα βουνά με τις γνωστές συνέπειες του εμφυλίου σπαραγμού...

Είναι ένα βιβλίο που πρέπει να διαβαστεί από τους νέους της εποχής μας να δουν στις σελίδες τους ποιά ήταν τα ιδανικά της γενιάς που φεύγει και να παραδειγματιστούν.

ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ

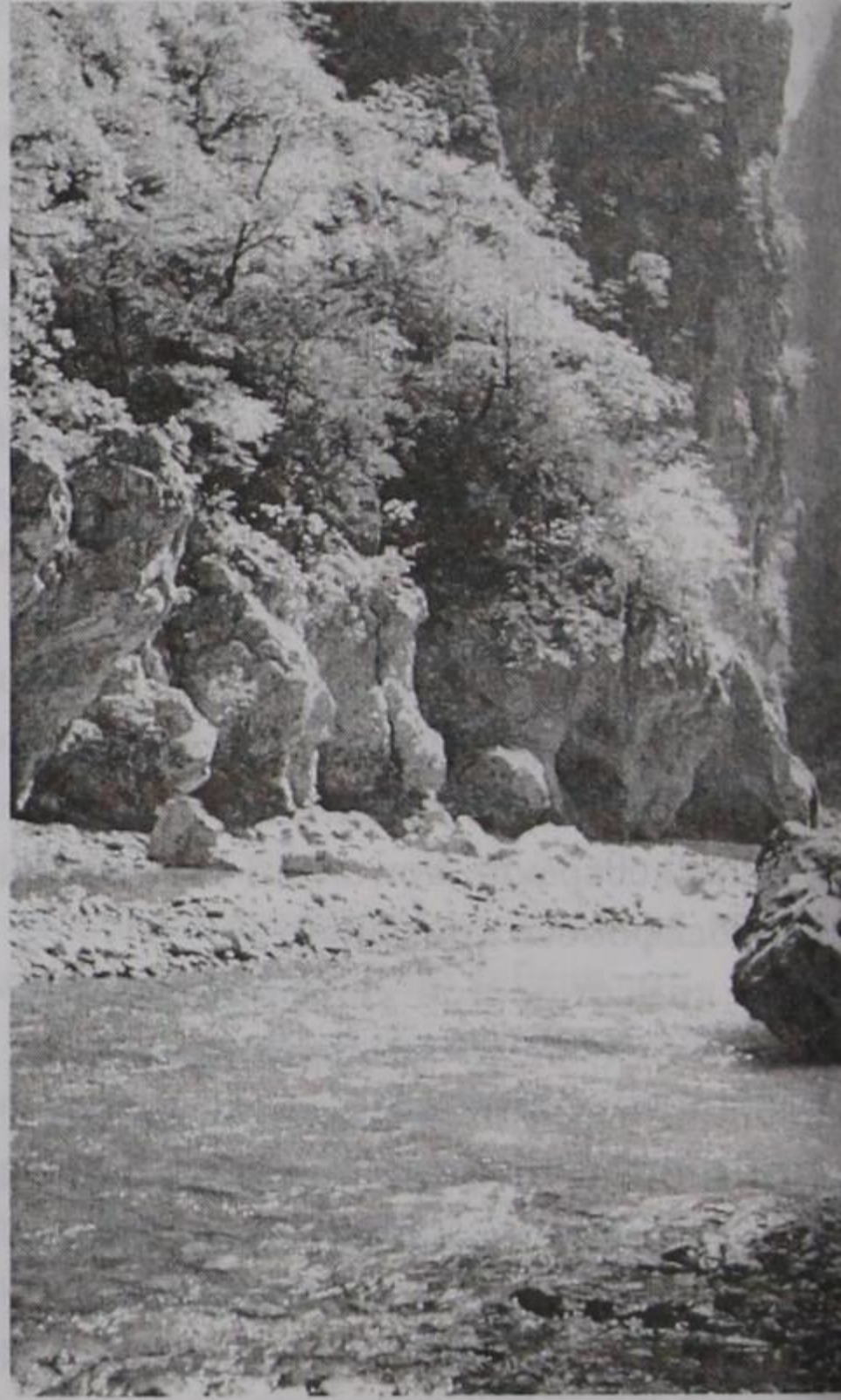
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΥ ΚΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

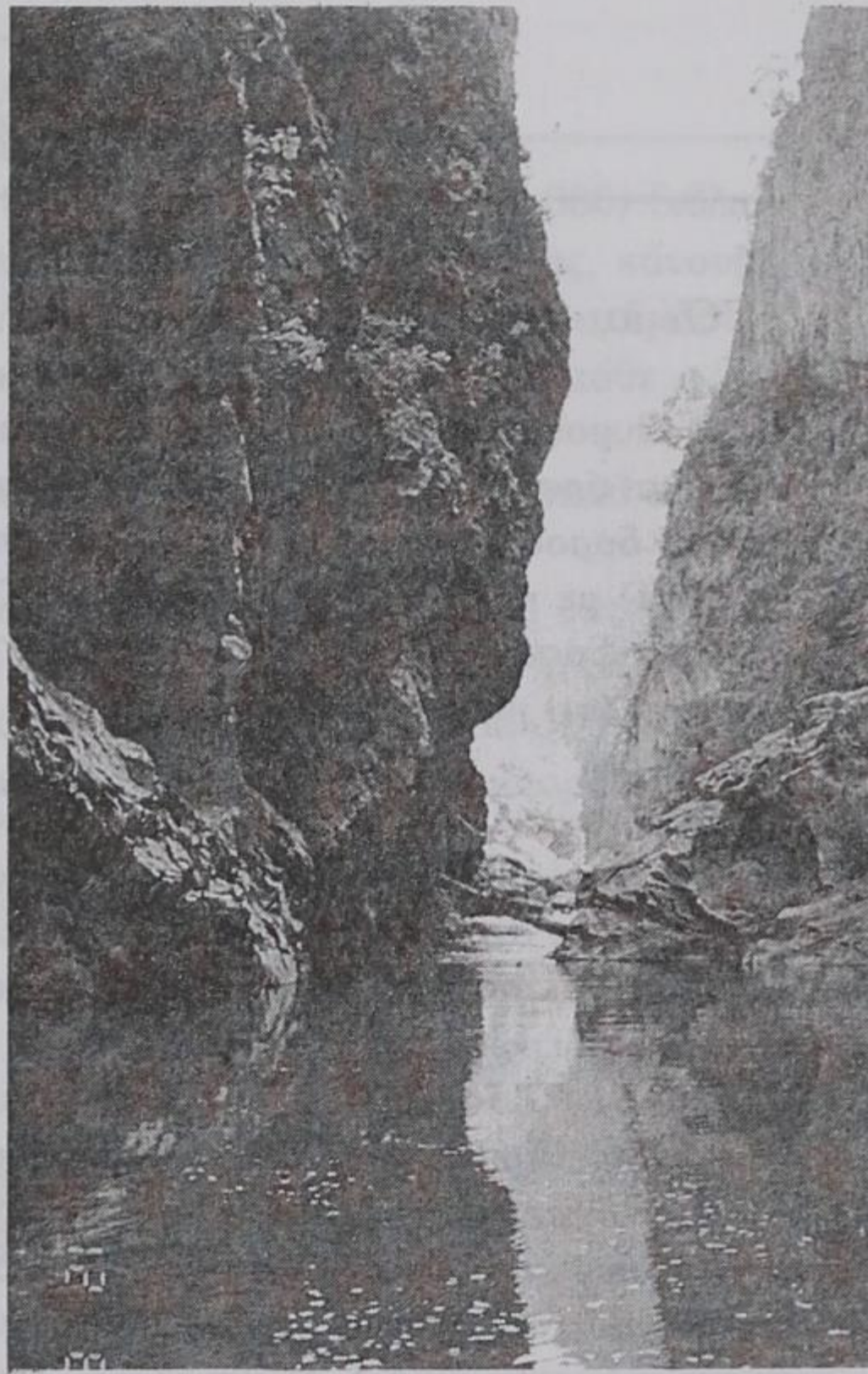
Με τον παραπάνω τίτλο, ομάδα εργασίας του γυμνασίου Βελισσαρίου Ιωαννίνων η οποία συγκροτήθηκε από τις καθηγήτριες Κων/να Φασούλη, Μαρία Ζήκου και μαθητές του σχολείου κυκλοφόρησε βιβλίο στο οποίο καταγράφονται τα επαγγέλματα μαστόρων, αγιογράφων, ταλιαδόρων, αγροτών, κτηνοτρόφων της περιοχής Κόνιτσας. Τα ήθη, έθιμα, ψυχαγωγία και γενικά ο τρόπος ζωής των κατοίκων της υπαίθρου, μιας εποχής που πέρασε και στους νεώτερος μοιάζει με παραμύθι. Το βιβλιαράκι περιλαμβάνει και αρκετές φωτογραφίες από τη ζωή των αγροτών και κτηνοτρόφων της περιοχής.

Στη συμπατριώτισσά μας κ. Φασούλη, στις άλλες καθηγήτριες και τους μαθητές εκφράζουμε τα συγχαρητήρια που καταπιάστηκαν με θέματα της παράδοσης περιγράφοντας και καταγράφοντας το παρελθόν να το ζωντανέψουν στους παλιότερους και να τ'αφήσουν παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές.

Σ.Τ.

Ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας
στα φαράγγια του Αώου 12.8.01

Ο Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας στα φαράγγια του Αώου 12.8.01

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Θέμα: Απάντηση σε δημοσίευμα

Επιθυμούμε να δημοσιεύσετε το παρακάτω κείμενο για αποκατάσταση της αλήθειας και άρση κάθε μορφής που αποδίδεται στο απελθόν Δ.Σ. του Συλλόγου μας σε σχετικό δημοσίευμα που καταχωρήθηκε στο περιοδικό σας (τεύχος Μαρτίου-Απριλίου 2001) με τίλο "Για τον Τσακάλωφ". Το Δ.Σ. του Συλλόγου Οξυάς Μαστοροχωρίων αποφάσισε να εκδόσει το Λεύκωμα "Αναμνήσεων από την Οξυά", το οποίο να περιλαμβάνει μόνο φωτογραφίες από την κοινωνική και πολιτιστική ζωή του χωριού μας.

Ζητήσαμε γι αυτό από όλα τα μέλη μας να αποστείλουν σχετικό φωτογραφικό υλικό, το οποίο και αποτυπώθηκε στην εν λόγω έκδοση. Αποφασίστηκε επίσης να μην περιληφθούν σχόλια και βιογραφικά στοιχεία για τα απεικονιζόμενα πρόσωπα.

Ο συντάκτης του δημοσιεύματος και συγχωριανός μας κ. Επαμεινώντας Παπαχρήστος, αδερφός του εκ του χωριού μας καταγομένου εκλιπόντος Παπαχρήστου Αποστόλου-"Τσακάλωφ"-ενημερώθηκε για το σκοπό και το πνεύμα του λευκώματος. Και επειδή η σχετική φωτογραφία του αδελφού του, που μας απέστειλε, τον επεικόνιζε με στρατιωτική περιβολή και πολεμική εξάρτυση και έθεσε ως όρο να περιλάβουμε στο λεύκωμα εκτενές βιογραφικό για τη ζωή και την πολεμική δράση του εκλιπόντος, πράγμα που θα αποτελούσε εξαίρεση και θα παραβίαζε το σκοπό του λευκώματος, το Δ.Σ. του συλλόγου απέρριψε το αίτημά του κι εκείνος ζήτησε να αποσυρθεί η σχετική φωτογραφία και να μην περιληφθεί στην έκδοση. Αυτά για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Ως εκ τούτου τα καταχωρηθέντα στο σχετικό κείμενο από το συγχωριανό μας, για τη στάση του τότε Δ.Σ. του συλλόγου μας, δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια και αποτελούν απαράδεκτη μορφή προς το Δ.Σ. και το εκδοθέν λεύκωμα, που όλοι οι συγχωριανοί μας το δέχτηκαν και το αγκάλιασαν με αγάπη και σιυγκίνηση.

Ευχαριστούμε για τη φιλοξενία

Οξυά, 10 - 8 - 2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΛΑΓΚΑΔΙΩΤΩΝ - ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Στην προσπάθεια να εμπλουτίσουμε με βιβλία, την νεοϊδρυθείσα (2.000) βιβλιοθήκη μας, στην ιδιαίτερη πατρίδα μας, την ακριτική Λαγκάδα-Κόνιτσας, κάνουμε θερμή παράκληση, προς: Συγγραφείς και Λόγιους της Ευάνδρου Ηπείρου, Εκδότες και βιβλιοπώλες, συνδημότες και συγχωριανούς. Κάθε Ηπειρώτη και κάθε φίλο, που θέλει να συνδράμει στην ενέργειά μας αυτή.

Όποια και αν είναι η προσφορά σας, σε βιβλία, θα συμβάλει ουσιαστικά στην επίτευξη του σκοπού μας.

Πεπεισμένοι για τα Φιλάνθρωπα, Ευγενή και Πατριωτικά αισθήματά σας ευχαριστούμε θερμά, για την ενίσχυση του Ιερού και Εθνικού αυτού σκοπού της Αδελφότητάς μας, αλλά και ενός ακριτικού χωριού της Πατρίδος μας. Καθότι οι θυσίες και οι ανάγκες, ως γνωστόν, είναι μεγάλες και απαιτούν πατριωτική συμπαράσταση όλων μας.

Μετά θερμών Ευχαριστιών, ιδιαίτερης εκτίμησης και Πατριωτικής αγάπης

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

ΜΑΝΩΛΗΣ ΔΗΜ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

ΚΟΝΙΤΣΑ: Μπλιθικιώτης Κων/νος "HOTEL AOOS"

Τηλ. (0655 - 22079) ΦΑΞ. (0655) 23079

ΑΘΗΝΑ: Μανώλης Πασχάλης

Τηλ. 0977-386411 ΦΑΞ. 01-6450884

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ιούλιος	Αύγουστος
Ελάχ. θερμ.	15 ⁰	14.6 ⁰
Μέγ. θερμ.	37 ⁰	36.2 ⁰
Σχετ. υγρ.	49%	57%
Ύψος βροχής	60.8 m.m.	28 m.m

Αφιέρωμα

Για τα εκατό χρόνια της μητέρας που ζει με υγεία και διαύγεια πνεύματος
σ' ένα ακριτικό Αιγαιοπελαγίτικο νησί

Όταν γεννήθηκες μωρό,
πολύ exάρη ο θεός.
Μα πió πολύ απ' τον Θεό,
η Ελένη κι ο Βαγγέλιος.

Λες κι ήξεραν πώς μόνο Σύ,
θάσουν η κόρη η χρυσή,
θάσουν ο μότος βοηθός,
κι ο σύντροφός τους ο καλός.

Ως τα βαθειά τους γηρατειά,
μοραδική παρηγοριά.

Αδιωχτες πίκρες μακριά,
βαλσάμωτες τη μοραζιά.

Τ' άλλα παιδιά στην ξεριπιά.
Η μοίρα του ησιού βαριά.
Και ο γαμπρός ο εκλεκτός,
προσωρινός ήταν κι αυτός.

Μεγάλωσες καλά παιδιά
με τα χεράκια τα χρυσά,
κι όλοι τη λέγατε καλή
τη Δεσποινιώτη τη συρετή.

Τώρα, τα χρόνια σου πολλά.
Αιώνα δεύτερο κιτάς.
Γιαντό και φίλοι και παιδιά,
σου εύχονται καλή υγεία.

Το απόγευμα που καθόμαστε στο κα-
ναπεδάκι της αυλής και αφού ξεκουρά-
στηκε από τη σεμνή μεσημεριανή οικο-
γενειακή γιορτή των γενεθλίων της, τη
ρώτησα: - πώς σου φάνηκε το αφιέρω-
μα που σου γράψαμε; Χάρηκες με τη
γιορτή και τις ευχές μας;

- Να σου πω, μου λέει.

Και αφού πέρασαν λίγες στιγμές και
προσάρμοσε στην περίπτωσή της τρεις
μόνο λέξεις από ένα παλιό τετράστιχο
που γνώριζε, μου απάντησε.

Στων γηρατειών τις πληγές,
ρίμες δεν ωφελούνε.
Ούτε ευχές γιατρεύουνε.
Ούτε γιορτές βοηθούνε.

Εγώ κατάλαβα μέ πόνο όλο το νόημα
της απάντησής της και εύχομαι να είναι
τα γηρατειά της απαλά και ελαφρά, να
μπορεί χωρίς οδύνες να τα σηκώσει
και να προχωρά, όσο της επιτρέψει ο
θεός.

Β.Π. Μοναστήρι, 7 Ιουλίου 2001

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Τα ξημερώματα της Κυριακής 24/6 άγνωστοι έσπασαν τα παμπρίζ τριών λεωφορείων που ήταν σταθμευμένα στην πλατεία Φριζή. Το Αστυνομικό Τμήμα Κόνιτσας ερευνά για τους δράστες.

• Την Κυριακή 1/7 τελέστηκε μνημόσυνο υπέρ του ευεργέτη Μιχ. Αναγνωστόπουλου στον Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Κόνιτσας.

• Η κατασκευαστική εταιρεία προχωράει στην κατασκευή της γέφυρας που θα ενώσει τους τελωνειακούς σταθμούς Ελλάδας - Αλβανίας, στη Μέρτζιανη. Ας ελπίσουμε ότι σύντομα θα τελειώσουν τα έργα να ανοίξει «ένα παράθυρο» από την επαρχία μας προς τον έξω κόσμο.

• Το Δ.Σ. της Κεντρικής Ένωσης Δήμου και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔ-ΚΕ) συνεδρίασε στο Δημαρχείο Κόνιτσας στις 5/7 και συζήτησε διάφορα θέματα που έχουν σχέση με την Αυτοδιοίκηση.

• Συνεχίζεται η κατασκευή του Ορειβατικού καταφυγίου του Σμόλικα και ελπίζουμε να μπει σε χρήση με τον καινούριο χρόνο.

• Ευτυχώς εφέτος είχαμε λίγες φωτιές στα δάση μας κι αυτές σβήστηκαν γρήγορα χάρη στην έγκαιρη κινητοποίηση των δυνάμεων πυρόσβεσης.

• Μια ενδιαφέρουσα έκθεση αγιογραφίας παρουσίασε στο εκθετήριο της κ. Ε. Παπαμιχαήλ (Κεντρική πλατεία Κόνιτσας) η Βαρβάρα Κωνσταντουλάκη από 12-8 έως 12-9.

• Η Συντ. Επιτροπή του Περιοδικού

μας ευχαριστεί το Σύνδεσμο Βουρμπανικών για την οικονομική ενίσχυση.

Κάθε προσφορά στο περιοδικό μας βοηθάει τη βελτίωση και τη συνέχιση της έκδοσής του.

• Αρκετός κόσμος κυκλοφόρησε στην επαρχία μας και στα πανηγύρια Ιούλιο και Αύγουστο που έγιναν με επιτυχία σ'όλα τα χωριά.

Η μεγαλύτερη κίνηση παρουσιάστηκε τις μέρες του 15 Αύγουστου με συνωστισμό στα μαγαζιά της Κόνιτσας και αδιαχώρητο από τα πολλά αυτοκίνητα.

• Στις 24/8 γιορτή του αγίου Κοσμά, όπως κέθε χρόνο, τελέστηκε η καθιερωμένη Λειτουργία και Λιτανεία της εικόνας του Αγίου ως τη Κεντρική πλατεία της πόλης με μουσική της 8ης Μεραρχίας και πλήθος κόσμου.

Παρευρέθησαν στις γιορτές και οι Μητροπολίτες Ξάνθης, Καστοριάς και Καρδίτσας. Των Ιωαννίνων απουσίαζε.

• Μετά από ένα ξερό καλοκαίρι, σποραδικές μπόρες με αστραπές και βροντές είχαμε το τελευταίο δεκαήμερο του Αυγούστου.

• Στις 24/8 η χορωδία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας έλαβε μέρος στις εκδηλώσεις που έγιναν στο θέατρο Βράχων "Μελίνα Μερκούρη, στο Δήμο Βύρωνα (Αθήνα) όπου ταξίδεψε με το λαωφορείο του Δήμου.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Στις 6 Αυγούστου έγινε το καθιερωμένο πανηγύρι μας με πολύ επιτυχία και ευρεία συμμετοχή των γύρω οικισμών και αθρόα προσέλευση φίλων από μακρυνότερα μέρη.

Τους ευχαριστούμε και χαιρόμαστε ό-

λοι οι χωριανοί που μπορούμε να προσφέρουμε τέτοιες εκδηλώσεις κάθε χρόνο, συντελούντος και του ωραίου μουσικού συγκροτήματος του Μ. Παουσάκου.

- Στις 7 Αυγούστου ο εκλεκτός Δήμαρχος της Κόνιτσας Κος Μάκης Χατζνεφραιμίδης καθώς για όλα μεριμνά στην κατάλληλη ώρα, έκανε διευθετήσεις ώστε τις ημέρες αυτές που όλοι κάνουμε τις διακοπές μας στο χωριό, να μας στείλει ένα θαυμάσιο θίασο να μας διασκεδάσει, σατιρίζοντας όλη την επικαιρότητα. Παρακολούθησαν το θέατρο όλοι ανεξαιρέτως από το Μοναστήρι και μεγάλος μέρος των κατοίκων των γεπονικών οικισμών.

Ευχαριστούμε τον κύριο Δήμαρχο και το θίασο Νοτίου Αιγαίου.

- Στις 9/8 έγιναν αρχαιρεσίες στο Σύλλογο και εκλέχτηκαν:

Παναγιώτου Στεφ. Πρόεδρος
 Παπαγεωργίου Βεατρίκη Αντι/δρος.
 Παπαλουκάς Κων. Γραμματέας
 Παναγιώτου Γεωργ. Ταμίας
 Βένος Αθαν. Μέλος

ΝΕΑ ΤΗΣ «ΤΥΜΦΗΣ» ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Μετά τις αρχαιρεσίες της 24-6-2001.

Εξελέγη νέο Δ.Σ. το οποίο συγκροτήθηκε σε Σώμα ως εξής:

Αγόρου Κώστας, Πρόεδρος
 Γκούντας Κων/νος, Αντιπρόεδρος
 Βλάχου Αμαλία, Γεν. Γραμματέας
 Γρατσούνας Βασίλειος, Γεν. Αρχηγός
 Χούσος Αιμίλιος, Ταμίας
 Χατζνεφραιμίδης Βασίλειος, Έφορος Εκδηλώσεων
 Βάκκας Ιωάννης, Έφορος Στίβου - Κλασσικού Αθλητισμού

Αναμολίδης Γεώργιος, Υπεύθ. Δημοσίων Σχέσεων

Πλουμής Νικόλαος, Μέλος

2. Πανελλήνιο Ρεκόρ σημείωσε ο αθλητής της Τοξοβολίας της «Τύμφης Κόνιτσας». Πεταλάς Βασίλειος στα 70 μ. στο σύνθετο τόξο με 325/360 καταρρίπτοντας το παλαιό των 316/360.

3. Με ευρωπαϊκές εμπειρίες επέστρεψαν οι αθλητές της Εθνικής Ανδρών Πολιτάκης Γεώργιος και Νικολόπουλος Αλέξανδρος που συμμετείχαν σε δύο Παγκόσμια Πρωταθλήματα στην Ιταλία και Σλοβενία.

4. Ικανοποιημένος δήλωσε ο προπονητής της Εθνικής Ελλάδος στο Καυακ σκλάλομ κ. Φερεκίδης από την προσπάθεια των Νέων στο Παγκόσμιο Κύπελλο στην Μπρατισλάβα. Οι αθλητές της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, Λάκκας Παναγιώτης και Μουρεχίδης Λάμπρος έδειξαν πολλά στοιχεία και απέδειξαν ότι το μέλλον τους ανήκει.

Γίνεται προσπάθεια από το Δ.Σ. του Σωματείου να συμμετάσχουν και σε άλλα Ευρωπαϊκά Κάμπ αποκομίζοντας εμπειρίες χρήσιμες για το μέλλον.

5. Για χορηγούς που θα στηρίξουν το Σωματείο εν όψει Ολυμπιάδος «Αθήνα 2004» ψάχνει και διαπραγματεύεται το Δ.Σ.

6. Προπονητικά Κάμπ Καγιάγκ Σλάλομ και Τοξοβολίας θα λειτουργήσουν τον Αύγουστο στην Κόνιτσα με πρωτοβουλία του Δ.Σ. του Σωματείου.

7. Σε έκθεση Απολογισμού Αγωνιστικού του προπονητή Στίβου κ. Παππά αναφέρεται ότι υπάρχουν πολλά ταλέντα οποία πρέπει να αξιολογηθούν, φθάνοντας ακόμη και στελεχώνοντας την Εθνική Ομάδα.

χείο Hilton και οι καλεσμένοι χόρεψαν με πολύ κέφι.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε βίο ανθόσπαρτο.

*Οι νονοί της Χριστίνας
Ανθούλα και Νώντας Κοκοβές*

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Στις 23/7 πέθανε στη Λαγκάδα ο Ευάγγελος Π. Κατσιώτας ετών 70.

- Στις 25/7 πέθανε στο Μάζι η Σοφία Ζήση ετών 83.

- Στις 26/7 πέθανε στον Πύργο Στρατιανής ο Δημήτριος Ρούσης ετών 84.

- Στις 29/7 πέθανε στην Κόνιτσα ο Στέργιος Μπαζούκης ετών 87.

- Στις 29/7 πέθανε στην Κόνιτσα η Ευανθία Δ. Ζώνη 73 ετών.

- Στις 2/8 πέθανε στην Κόνιτσα η Κασσιανή Κ. Βαγενά 62 ετών.

- Στις 7/8 πέθανε στο Αηδονοχώρι ο Νικόλαος Γκατσόπουλος 72 ετών.

- Στις 18/8 πέθανε στην Κόνιτσα η Αθηνά Κυρτσόγλου 88 ετών.

- Στην Αθήνα πέθανε πλήρης ημερών η Ελευθερία Π. Δόβα.

- Σε ηλικία 101 ετών πέθανε στο χωριό του Αρίστη ο Πέτρος Οικονόμου, ο οποίος είχε εργαστεί παλιότερα στο φαρμακείο Ρούση στην Κόνιτσα. Ο Π. Οικ. υπήρξε ανθρωπιστής σ' όλη τη ζωή του βοηθώντας πάντα τους ανθρώπους και ενισχύοντας οικονομικά κάθε προσπάθεια Συλλόγων, εκκλησίας κ.α.

Οι χωριανοί του και όσοι ευεργετήθηκαν απ' αυτόν, θα τον θυμούνται πάντα.

- Στο Παλιοσέλι στις 21/8 σκοτώθηκε απο κεραυνό ο Γεώργιος Γιαννούσης.

- Ο Φώτιος Τζιάλλας, στη μνήμη του

αδελφού του ΕΥΘΥΜΙΟΥ προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

- Ο Στέργιος Παπαγγέλης από το Ανήλιο Μεισόβου, στη μνήμη των δασκάλων του Ορφανοτροφείου Κόνιτσας προσφέρει το ποσό των 5.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

- Η Πολυξένη Νάτση, στη μνήμη του συζύγου της Αριστείδη, ένα χρόνο μετά το θάνατό του, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

- Ο Σωτήρης Νικολόπουλος (Η.Π.Α.) στη μνήμη των γονέων του προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 20 δολάρια.

- Ο Γιώργος Γιαννόπουλος, στη μνήμη του θείου του Βασίλη Γιαννόπουλου που πέθανε ξαφνικά στις 26/8 στην Κλειδωνιά σε ηλικία 77 ετών, προσφέρει στο Περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 20.000 δρχ.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

120.000 πρόσφεραν στο Γηροκομείο Κόνιτσας τα παιδιά και η σύζυγός του Απ. Τζώτζη και όχι δώδεκα χιλ. που από τυπογραφική αβλεψία γράφτηκε στο προηγούμενο τεύχος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Κώστας και η Ευαγγελία Χατζηρούμνη στην Κόνιτσα απέκτησαν στις 17/8 δίδυμα (αγόρι-κορίτσι).

ΒΑΠΤΙΣΤΗΚΑΝ:

- Στις 8/7 στο Καλπάκι ο Κώστας Τσουμάνης και η Μαργαρίτα Πάντου βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα, Χαρά.
- Στις 17/6 η Παναγιώτα Αθανασίου του Ανδρέα στην Πηγή.
- Την 1/7 ο Γεώργιος Τζίνας του Νικολάου στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 8/7 η Παναγιώτα Κουφάλα του Γεωργίου στην Κόνιτσα.
- Λουκία-Μαρία του Παναγιώτη Ρόμπολου.
- Στις 22/7 ο Βασίλειος Κυρτσόγλου του Δημητρίου στην Κόνιτσα.
- Στις 24/7 ο Μάριος-Αλέξανδρος Κίτσιος του Δημητρίου στην Κόνιτσα.
- Στις 22/7 η Θεοδώρα Στέφου του Αναστασίου στην Κόνιτσα.
- Στις 28/7 η Ευθυμία Καβελίδου του Προδρόμου στην Κόνιτσα.
- Στις 29/7 ο Παναγιώτης Γαϊτανίδης του Ευγενίου στην Κόνιτσα.
- Στις 5/8 ο Σπυρίδων Λάμπρου του Γεωργίου στην Κόνιτσα.

ΓΑΜΟΙ:

- Στις 9/6 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Νικολάου Β. Κλεισούρα και της Χριστίνας Π. Κληματά.

- Στις 30/6 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Παναγιώτη Καρακατσάνη και της Σοφίας Γάκη.

- Στις 7/7 έγιναν στο Μικρό Πάπιγκο οι γάμοι του Γιώργου Φαροκζή και της Ιωάννας Α. Αποστόλου. Το γλέντι με παραδοσιακά όργανα έγινε στο Μεγ. Πάπιγκο.

- Στις 14/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Βασίλη Βόσιου και της Αριστέας Ρούση.

- Στις 14/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Βασίλη Ι. Σπανού και της Σταυρούλας Παπανικολάου με γλέντι στο κέντρο "Πανόραμα".

- Στις 14/7 έγινε στον Αγ. Νικολάου Κόνιτσας η στέψη του Μανώλη Μανουσάκη και της Εφης Ε. Πορφυρίου. Το γλέντι με παραδοσιακά όργανα έγινε στην πλατεία του Μαυροβουνίου (χωριό της νύφης).

- Στις 21/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Χρήστου Μήτσικα και της Άννας Λέκκου.

- Στις 21/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γαβριήλ Κορτσινόγλου και της Αγγελικής Ν. Μωυσίδη.

- Στις 21/7 έγιναν στο Μέτσοβο οι γάμοι του Παύλου Μαυρογιώργου και της Ράνιας Ν. Μακαρίου από την Κόνιτσα.

- Στις 23/6 παντρεύτηκαν στην Αγριά Βόλου ο Αριστείδης Θ. Νίκου και η Αριάνδη Κανελοπούλου.

- Στο Ναό της Αγ. Σοφίας (Ψυχικού) στην Αθήνα, έγιναν στις 15/7 οι γάμοι της Χριστίνας Γ. Λέτσιου και του Αναστασίου Ν. Παπαδοπούλου. Μετά το γάμο ακολούθησε δεξίωση στο ξενοδο-

ΕΝ ΜΑΖΙΩ

Ως άλλος Δαυίδ

Εγκαταλείποντας το φράχτη που κάλυπτε την κερασιά με τα πρώιμα κεράσια, δίπλα στο πουρνάρι, στην άκρη του αμπελιού, περπατούσε με βήμα ανάλαφρο, χαρακτηριστικά όμοιο μ' αυτό του πατέρα του, για να κοντέψει στην προσκαδγιά που ήταν δίπλα σ' ένα μικρό λίσβα και που εκείνη την εποχή αρχές του Σεπτέμβρη είχε ο καρπός της ωριμάσει και για τούτο τα μικρά πουλάκια ήταν τακτικοί επισκέπτες στους κλώνους της.

Κρατούσε με δεξιοτεχνία τη σφενδόνα στα χέρια του κι όσο κόντευε στο δένδρο αλλάργευε το βήμα του για να μην τα τρομάξει ακροπατούσε. Κι αφού σίμωσε και τού'ρθε βολικά σημάψεδε με τη σφενδόνα. Ακολούθησαν τρία βήματα-πηδήματα και... ήταν μια πετυχημένη σφενδοιά.

Καθώς τον παρατηρούσα από την ταράτσα του σπιτιού μου αυθόρμητα τον συσχέτισα με το Δαυίδ και την ώρα που σηκώνονταν με το θήραμα στο χέρι, του σφύριξα. Απάντησε και με χαρά, όπως πάντα τό'κανε, με προσκάλεσε.

Ανταμώσαμε κι ήταν πολύ χαρούμενος κείνη τη μέρα. Είχε τριπλή επιτυχία. Είχε από τότε βρει τον τρόπο να στέφονται οι προσπάθειές του από επιτυχία κι ειδικά τη μέρα αυτή ήταν γεμάτος καμάρι.

Η αφήγηση και περιγραφή έγινε δίπλα σ' αμπέλι. Είχαν ήδη ωριμάσει κάποια σταφύλια, λίγα σύκα και κυρίως τ' αυγουσιέλια, στην αυγουσιελιά παρα-

πάνω απ' την καλύβα, δίπλα στο φράχτη. Στη γλύκα τους μοναδικά. Τρώγοντάς τα κολλούσαν χείλη και δάχτυλα.

Ζήσαμε και μεγαλώσαμε παιδιά μαζί. Η εικόνα αυτή όπως κι άλλες πολλές απ' αυτές που ζήσαμε παρέα, έμεινε απείρακτη στη μνήμη μου.

Μικρός το δέμας με τη σφενδόνα στα χέρια θύμιζε το Δαυίδ που μ' αυτήν αντιμετώπισε το Γολιάθ. Και τούτος κάπως έτσι θ' αντιμετώπιζε το Γολιάθ της ζωής. Για σφενδόνα του η θέληση, το ταλέντο και το γούστο με τα οποία πλουσιοπάροχα τον προίκισε η φύση.

Με τη θέληση αντιμετώπισε καρτερικά όλες τις δυσκολίες που από παιδί συνάντησε. Με το ταλέντο ξεχώριζε και πλησίαζε με άνεση την πρωτιά. Με το γούστο στόλιζε κάθε του δραστηριότητα, κοσμούσε κάθε παρέα.

Ήταν πάντα ο ή απ' τους καλύτερους των μαθητών. Τιμή των δασκάλων του, αποδοχή των συμμαθητών του, καμάρι των γονιών του.

Μετά το Δημοτικό πήγε Γυμνάσιο στην Πωγωνιανή για δύο χρόνια. Αποκριές του 64. Πρώτη εγώ Δευτέρα αυτός, ήλθαμε ποδαράτοι στο χωριό μέσω Κακόλακκου, Κεφαλοβρύσου, Βασιλικού, Αηδονοχωρίου, και Μπουραζανίου.

Σάββατο Λαζάρου της ίδιας χρονιάς επάνω στο "τριών τετάρτων" δάκρυσε κι έκλαψε καθώς πρωτάκουσε για το θάνατο της γιαγιά του της Κωσιάντως.

Μετά ήλθε το Ιεροδιδασκαλείο Βελάς. Αργότερα το στρατιωτικό. Με το απολυ-

τήριο στο χέρι η ανήσυχη φύση κι η όρεξη για περισσότερη μάθηση τον οδήγησε στο εξωτερικό στη Γερμανία.

Η αποδοχή της υποψηφιότητάς του απ' τα μεγάλα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια Δούκα των Αθηνών ήταν η καταξίωση. Τίμησε το λειπούργημα του δασκάλου.

Παράλληλα μ' αυτά ζούσε ως παιδί και ως κοινωνικό άτομο το παιγνίδι και τη ζωή. Ταλαντούχος ποδοσφαιριστής τίμησε, παίζοντας, τη φανέλα της Πίνδου Κονίτσας. Συμπαίκτες, προπονητές, παράγοντες και φίλαθλοι τον αγάπησαν για την προσφορά στην ομάδα. Αλλά και οι αντίπαλοί του τον αντιμετώπιζαν με σεβασμό. Το γούστο του ήταν απaráμιλλο. Σκαρπίνι, παντελόνι, πουκάμισο κι αργότερα, μεγάλος πια, κουστούμι και γραβάτα όλα και πάντα γουστόζικα διαλεγμένα, του ταίριαζαν απόλυτα. Με το ίδιο γούστο διάλεγε και καταστάλλαγε στις παρέες του απλές ή διαρκείας. Κι αφιέρωνε σ' αυτές ένα κομμάτι απ' τον εαυτό του, πάντα θετικά, συγκαταβατικά, δημιουργικά, χαρούμενα, απολαυστικά.

Με το ίδιο γούστο καταστάλλαξε στο γλυκό της ζωής του σύντροφο. Κι έδωσε εκεί όλο του τον εαυτό για να κάνουν σύμφωνα με το "οι δύο έσονται εις σάρκα μία" το καινούριο σπιτικό, οικογένεια υγιές κύτταρο της κοινωνίας. Γλυκός καρπός του δοσίματος αυτού ήταν δυο νέες ζωές, αγόρια και τα δύο, χαριτωμένα.

Οι χωριανοί μας, κάτοικοι των Αθηνών, τον εξέλεξαν επί σειρά ετών πρόεδρο της Αδελφότητας κι αυτός προσπάθησε τα μέγιστα για να φανεί αντάξιος

της τιμής των, καθώς ήταν πρωτεργάτης της επαναλειτουργίας της Αδελφότητας.

Μα περνούσε τόσο καλά ο καιρός που η λύπη ζήλεψε τη χαρά. Κι επειδή κάθε του διάκριση επετεύχθη με τον πήχυ ψηλά, σα μάτι βάσκανο να τον φθόνησε. "Κι ήρθε η Άνοιξη πικρή, το Καλοκαίρι μαύρο κι ο έρμος ο Χινόπωρος πικρός φαρμακωμένος". Κάπως έτσι περίπου κράτησε η μάχη που έδωσε με την επάρατο νόσο. Ήταν μια μάχη σκληρή κι άνιση και την έδωσε καρτερικά κι αδιαμαρτύρητα. Και καθώς ο Δαβίδ έμεινε αθάνατος όχι για την θανάσιμα του, αλλά για την αντιμετώπιση του Γολιάθ με τη σφενδόνα του, έτσι κι ο Ηλίας στις 14 Σεπ. του δίσεκτου 2000 άφησε την τελευταία του πνοή.

Την ίδια ώρα πένθιμα, λυπητερά χτύπησε στο Μάζι η καμπάνα, στέλνοντας το δυσάρεστο μήνυμα. Το ίδιο και το τηλέφωνο στο σπίτι μου.

Η θλιβερή είδηση μας οδήγησε όλους στο Κοιμητήριο Χαλανδρίου σ' ένα αντάμωμα πένθους όπου: Έτρεχαν τα δάκρυα απ' του Πατέρα τα μάτια για το χαμό του πρωτότοκου. Έψαχνε η λαβωμένη μάνα το Λία της, το καμάρι της και την απαντοχή της και διπλά πονούσε καθώς το τελετουργικό και της πόλης τα συνήθεια, την αποστερούσαν απ' το να σύρει το μοιρολόϊ και να το πει όπως στην Ήπειρο το λένε οι μανάδες. Έτσι όπως από τότε το λέει στο σπίτι, μπροστά στο κονοστάσι, στο κατώι και στο μαντρί, στη Γιανθούλα, στα ρόγκια και σ' αλωνάκι. Η μάνα που στο παρελθόν, στα χρόνια της ξενιτιάς λησμόνησε τη γυναίκα κι αφιερώθηκε στο ρόλο της

μάνας.

Έκλαιγαν οι δύο του αδελφές κι ο αδερφός, όλοι μικρότεροι του, γιατί ένωθαν ότι έχαναν “τον δυνατόν που τα αδύνατα των ασθενών βαστάζει”.

Έκλαιγε η κουμπάρα του τον άνδρα της, τον τρίτο της κάποτε χαρούμενης παρέας μας, που’φυγε κι αυτός χτυπημένος από την ίδια νόσο στα 48 του.

Κι η σύζυγος, που’χε περάσει μαζί του όλες τις δύσκολες στιγμές, βουβά το ξεπερνούσε θυμίζοντας “Μεγάλος αναστεναγμός απ’ την καρδιά μου βγαίνει από τα χείλια μου περνά και πάλι μέσα μπαίνει” γιατί “το πληγωμένο στήθος της δεν ήταν μαθημένο για να περάσει βάσανο και πίκρες το καημένο”.

Ζερβοδεξιά της τα δύο τους αγοράκια, 14 και 10 χρόνων τρυφερά τσαγαλόπουλα με σκοτεινιασμένα και βουρκωμένα τα φωτεινά τους μάτια κοπούσαν απορημένα.

Τριγύρω, λοιποί συγγενείς, χωριανοί, κοντοχωριανοί, φίλοι, συνάδελφοι, μαθητές μικροί και μεγάλοι ένα πλήθος κόσμου συνόδευε τον εκλιπόντα στο στερνό του ταξίδι, στον τελευταίο απο-

χαιρετισμό.

Ήταν απλανή τα βλέμματα όλων την ώρα εκείνη που ο ήλιος δύοντας φώτιζε τον Υμητό. Και τότε νιώθει κανείς να τον καταλαμβάνει ένα κενό. Γιατί αυτό που χάνεις είτε ως συγγενής είτε ως φίλος, είναι ο χρυσός άνθρωπος, είναι δώρο θεϊκό. Είναι η φωνή σου μα και μια άλλη φωνή... είναι ο καθρέπτης σου μα κι ένα άλλο είδωλο... είναι ο διάλογος και ο αντίλογος σου ... είναι η λυδία λίθος σου.

Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από τότε, μνημονεύοντας από τον Ν. ψαλμό το στίχο “Ακουτιείς μοι αγαλλίασιν και ευφροσύνην· αγαλλιάσονται οστέα τεταπεινωμένα” ταπεινά ευχόμαστε να είναι ελαφρύ, αγαππητέ Ηλία, το κώμα της Αττικής γης που σε σκεπάζει εκεί που η επιγραφή γράφει: ΡΑΠΠΟΣ Β. ΗΛΙΑΣ ετών 50.

Και για το Μάζι που είναι θλιμμένο μεν για τον πρόωρο κι απροσδόκητο χαμό σου, υπερήφανο δε για τον τρόπο που πορεύτηκες και το τίμησες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΠΕΛΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΣΚΑΛΙΣΤΗΣ (1921-2001)

Ένας πλάτανος έπεσε...

Ένα μέλος εκλεκτό της Ηπειρωτικής κοινωρίας του Αγρινίου έφυγε. Από την 2α Αυγούστου ο επιτυχημένος επιχειρηματίας - επιπλοποιός - καλλιτέχνης στα γλυπτά του ξύλου Γεώργιος Βασιλείου Σκαλιστής απουσιάζει από το κέντρο του Αγρινίου, που έδινε με το χαμόγελό του κουράγιο σε κάθε συνομιλήτή του.

Ο Γ.Σ. γεννήθηκε στον ακρικό Γοργοπόταμο Κονίτσας. Ένα από τα 6 παιδιά του άριστου ξυλογλύπτη Βασίλη Σκαλιστή πήρε το δρόμο για την ξενιτιά στα 17 του χρόνια, με τον τροβά στην πλάτη, με λίγο ψωμί μπομποτά και στην τελευταία στροφή του δρόμου του χωριού του, γύρισε και το αποχαιρέτησε αλλά ποτέ δεν το ξέχασε, παρ' όλα τα επίγεια αγαθά που στο φιλόξενο Αγρίνιο απόκτησε.

Άνοιξε από το 1946 δικό του εργαστήριο επιπλοποιίας που γρήγορα κατέκτησε την αγορά όχι μόνο του Αγρινίου, αλλά της Απωλ/νίας και της Δυτικής Ελλάδας.

Παντρεύτηκε την Γλυκερία από το ίδιο χωριό, με την οποία απέκτησε 4 παιδιά.

1) Τον Λάκη σύζυγο της Έλλης Παχή από τη Σκόπελο.

2) Την Δήμητρα σύζυγο του Ζήση Ντίσιου

3) Την Κατίνα σύζυγο του Γιώργου Θεολόγη

4) Την Μαρία σύζυγο του Γιώργου Λύτη.

Τα 4 παιδιά του του χάρισαν 12 εγγόνια, 5 αγόρια και 7 κορίτσια.

Έφυγε στα 81 του χρόνια με το μόνο παράπονο ότι δεν είδε ένα εγγόνι παντρεμένο, για να κρατήσει στην αγκαλιά του δισέγγονο.

Παρ' όλο που ήταν Αύγουστος και το Αγρίνιο άδειο στις διακοπές, στην κηδεεία του ο Άγιος Γεώργιος ήταν γεμάτος από συγγενείς - συμπατριώτες - φίλους που τον συνόδεψαν στην τελευταία του κατοικία και στο κοιμητήριο του Αγίου Γεωργίου που τώρα αναπαύεται κάτω από 2 πανύψηλα κυπαρίσσια που ο ίδιος διάλεξε.

Σύζυγος, παιδιά, εγγόνια, συγγενείς, φίλοι, συνεργάτες θα τον ενθυμούνται πάντα, διότι ήταν ένας αγνός χριστιανός και Έλληνας και άριστος για παράδειγμα οικογενειάρχης.

Σύμφωνα με το Ηπειρώτικο έθιμο πικρά καμπάνα χτύπησε λυππτερά την ημέρα της κηδείας του, για να προσευχηθούν οι χωριανοί του που ήταν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά.

Αιωνία σου η μνήμη κουμπάρε Ηπειρώτη Γιώργο Σκαλιστή.

Αντώνιος Κ. Μαστοράκης
Δάσκαλος

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΕΦΥΓΕ ΕΝΑΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΤΗΣ

Στις 6 Αυγούστου 2001 έφυγε για πάντα από κοντά μας και κηδεύτηκε στην Αθήνα όπου κατοικούσε, ο Επίτιμος Πρόεδρος του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών» Ναπολέοντας ΜΠΑΡΚΗΣ.

Γεννήθηκε στη Βούρμπιανη Ιωαννίνων, το έτος 1915 και εργάστηκε στην Αθήνα ως Δικηγόρος.

Υπήρξε ένας καλός και δραστήριος συγχωριανός, που μέσα από το Σύνδεσμο Βούρμπιανης Αθηνών και στη συνέχεια από την τριμελή διαχειριστική επιτροπή του Κληροδοτήματος Χαρ. ΖΗΚΟΥ, αγωνίστηκε με πάθος για την πρόοδο και την ανάπτυξη της αγαπημένης του Βούρμπιανης.

Δεν στάθηκε όμως εκεί. Σε δύσκολα χρόνια, συμμαριζόμενος την αγωνία πολλών συγχωριανών του, για την

επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους, βοήθησε με κάθε τρόπο για την εξασφάλιση εργασίας στο Δημόσιο αλλά και τον ιδιωτικό τομέα.

Γι' αυτές τις μεγάλες του προσφορές προς τη γενέτειρά του Βούρμπιανη, ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών τον τίμησε απονέμοντάς του εν ζωή, τον τίτλο του Επίτιμου Προέδρου.

Με το θάνατό του άφησε ένα δυσαναπλήρωτο κενό, όπως συμβαίνει με όλους του συγχωριανούς μας που εγκαταλείπουν τον μάταιο τούτο κόσμο.

Στην αγαπημένη του σύντροφο Αγνή, τα παιδιά του Ιωάννη και Ευσάθιο και στ' αδέρφια του Αικατερίνη και Σπύρο, απευθύνουμε θερμά συλλυπητήρια.

Αιωνία θα είναι η μνήμη σου καλέ Ναπολέον για τη μεγάλη σου ανιδιοτελή προσφορά, στο αγαπημένο μας χωριό τη Βούρμπιανη.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αθηναϊκής γης που σε σκεπάζει.

Σε έκτακτη συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών, ομόφωνα αποφάσισε:

1. Να παραστεί το Δ.Σ. στην κηδεία του εκλιπόντος
2. Να κατατεθεί στεφάνι στην κηδεία του.
3. Το παρόν να δημοσιευθεί στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» και την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΜΕΛΛΟΝ».

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμπρινή Ζούκη

Και πάλι βαρύ θανατηφόρο πλήγμα δέχτηκε η ΟΞΥΑ. Τρία ολόκληρα χρόνια η ΟΞΥΑ ήταν βυθισμένη σε βαρύ πένθος από προσφιλή πρόσωπα που είχε χάσει. Ακόμα και τα παιδιά μας που έρχονταν το καλοκαίρι για ψυχαγωγία ως και αυτά δεν είχαν όρεξη για τίποτε. Φέτος περάσαμε το πιο ευχάριστο και το πιο χαρούμενο Δεκαπενταύγουστο. αν και δεν ήμασταν στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα του Δήμου, ωστόσο αυτοδημιουργήσαμε μονάχοι μας και μάλιστα “μακράς διάρκειας”, μέχρι τις τέσσερις η ώρα το πρωί.

Φαίνεται ότι ο χάρος μας είδε, μας ζήλεψε, ήρθε και μας άρπαξε μεσ’ απ’ την αγκαλιά μας τη Λαμπρινή, τη γυναίκα του μακαρίτη Νάσιου Ζούκη που τον είχε αρπάξει από κοντά μας πέρυσι το Μάη.

Η Λαμπρινή δεν αισθάνονταν καλά, κατέβαινε στην Κόνιτσα να ιδεί τί έχει, το ασθενοφόρο τη μετέφερε στα Γιάννινα, αλλά το νήμα της ζωής της κόπηκε στην Ασφάκα.

Όλο το χωριό, το κάθε σπίτι, νιώθει ότι έχασε κάποιον δικό του άνθρωπο.

Στην κηδεία της, η εκκλησία μας ήταν τόσο γεμάτη που μας θύμιζε προπολεμικά χρόνια, τότε που το χωριό ήταν γεμάτο κόσμο. Ακόμα κι απ’ την Αθήνα ήρθαν να τη χαιρετήσουν.

Η Λαμπρινή ήταν θετικός χαρακτήρας πολύ εργατικά και με καλή καρδιά. Δικαιολογημένα την αγαπούσαμε και την εκτιμούσαμε όλοι.

Τα παιδιά της αν και έχουν βαρύ πόνο απ’ το χαμό της μάνας τους πρέπει νάναι περήφανα για τη μάνα που είχαν.

Η Λαμπρινή ήταν άτυχη, δεν πρόλαβε να χαρεί τα παιδιά της.

Ο πόνος είναι βαρύς, το πένθος αβάσταχτος, αλλά δεν είναι πόνος της οικογένειας, είναι πόνος όλων των χωριανών. Όλοι στο χωριό νιώθουμε ότι ο πόνος είναι και δικός μας. Ο χρόνος είναι το καλύτερο φάρμακο που θα μαλακώσει τον πόνο μας.

Ακριβή μας Λαμπρινή, καλό του ταξίδι. Δεν ήρθες σήμερα να πάρεις γάλα και όλοι μας βουβαθήκαμε. Καταλάβαμε ότι μας λείπεις.

Αιωνία σου η μνήμη Λαμπρινή μας.

Η πατρική γη θα σε δεχτεί με ανοιχτή αγκαλιά και το πατρικό χώμα που θα σε σκεπάσει, θα είναι ελαφρύ.

Αιωνία σου η μνήμη

Οξυά Αύγουστος 20001

Θανάσης Πορφύρης

Στη μνήμη της, τα παιδιά της Γιωργάκης και Τασούλης, προσφέρουν στο περιοδικό “Κόνιτσα” για να συνεχίσει το πατριωτικό του έργο, 20.000 δρχ.

Για τον ίδιο σκοπό η Ευθαλία Παπαχρήστου προσφέρει 10.000 δρχ.

Θ.Π.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δολ.	Παρασκευάς Γεωργ. Αθήνα	3.000
Γκιώκας Κώστας U.S.A.	42	Μπλιθικιώτης Νικ. Αθήνα	2.000
Γιάκκας Ευριπ. U.S.A.	60	Τόγκα Βεατρίκη Αθήνα	3.000
Δήμος Ευάγγ. Αυστραλία	80	Καπακλής Παναγ. Αθήνα	2.000
Δάψης Ευάγγ. U.S.A.	60	Σπανός Σαράντης Αθήνα	2.000
Μίσσιος Δημ. Γερμανία Μάρκα	150	Γαλάνης Νίκος Αθήνα	4.000
	Δρχ.	Μήτσης Αποστ. Αθήνα	4.000
Γαϊτανίδης Ανδρέας Γερμανία	13.000	Πεκλάρης Κων. Αθήνα	2.000
Μωυσίδης Χρ. Γερμανία	8.000	Κευγάς Θάνος Αθήνα	2.000
Κεφάλας Απόστ. Καναδάς	10.000	Πασχάλης Ελευθ. Αθήνα	2.000
Μαργαρίτης Κων. Αθήνα	10.000	Καρανίκας Αναστ. Αθήνα	2.000
Τρουμπούκης Δημ. Αθήνα	5.000	Λέτσιος Νικ. Αθήνα	5.000
Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα	2.000	Λούδας Αθαν. Αθήνα	2.500
Νάτση Πολυξένη Αθήνα	2.000	Πουλάκου Ουρανία Αθήνα	2.500
Λιάππα Ερυφίλη Αθήνα	2.000	Σακελλάρη Παρασκ. Πειραιάς	5.000
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	3.000	Εξάρχου Αλεξάνδρα Φάλληρο	2.000
Παγούνης Γεωργ. Αθήνα	2.000	Παγανιάς Στεργ. Θεσ/νίκη	2.000
Ζήκα Λουίζα Αθήνα	2.000	Χατζής Σωτ. Θεσ/νίκη	2.000
Κυριάκης Κων. Αθήνα	2.500	Δάλλας Ιωαν. Θεσ/νίκη	2.000
Κυριάκης Αναστ. Αθήνα	2.500	Σκίρτα Νίκη Θεσ/νίκη	3.000
Ζιώγας Παύλος Αθήνα	3.000	Σκίρτα Κυριακούλα, Θεσ/νίκη	2.000
Νούτσης Στεφ. Αθήνα	10.000	Γιάκκας Ιωαν. Θεσ/νίκη	2.000
Θεοδοσίου Κώστας Αθήνα	3.000	Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη	2.000
Σιούλης Αριστ. Αθήνα	2.000	Χαρίσης Νικ. Θεσ/νίκη	3.000
Οικονόμου Ειρήνη Αθήνα	10.000	Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	5.000
Μουκοβίνας Γεωργ. Αθήνα	2.000	Κεφάλας Θεοδ. Θεσ/νίκη	10.000
Τζίνας Κων. Αθήνα	5.000	Παπαναστασίου Γεωργ. Γιάννινα	8.000
Τζουμέρκας Νικ. Αθήνα	2.000	Ζαχαράκης Λαζ. Γιάννινα	5.000
Τζουμέρκας Παν. Αθήνα	2.000	Γκόγκας Χρήστος Γιάννινα	5.000
Ρήγας Κων. Αθήνα	2.000	Κίτσιος Αθαν. Γιάννινα	5.000
Σπανός Σπύρ. Αθήνα	2.000	Γαράφα Χαρά Γιάννινα	5.000
Σπανός Βασ. Αθήνα	2.000	Καφές Χριστοδ. Γιάννινα	4.000
Τιμοθέτου Γεώργ. Αθήνα	5.000	Ντέμος Ιωαν. Γιάννινα	2.000
Λάμπρου Ευθύμ. Αθήνα	2.000	Καλλιντέρης Παντ. Γιάννινα	4.000
Αθανασόπουλος Κων. Αθήνα	2.000	Καφές Βασ. Γιάννινα	4.000
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	5.000	Ρέντζος Παναγ. Γιάννινα	10.000
Νικολάου Γαβριήλ Αθήνα	2.000	Χαλκιάς Κων. Γιάννινα	2.000
Σέττα Δήμητρα Αθήνα	3.000	Καρράς Χριστοφ. Γιάννινα	2.000
Καραγιάννης Σπυρ. Αθήνα	3.000	Κίγκα Ευθαλία Γιάννινα	2.000
Κίτσιος Χριστοφ. Αθήνα	3.000	Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	2.500
Γκότζος Θωμάς Αθήνα	10.000	Τάτσης Ευαγγ. Αίγιο	8.000
Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	2.000	Τάτσης Αθαν. Αίγιο	10.000

Δήσιος Παναγ. Μέγαρα	4.000	Τσουμάνης Ηλίας Τσεπέλοβο	2.500
Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	3.000	Τσίτσος Σωτ. Πληκάτι	2.000
Ζάμπος Σπύρος Αίγινα	5.000	Λάππας Ιωαν. Μάζι	4.000
Ζήκας Αντ. Κορωπί	2.000	Στεργίου Γρηγ. Ασημοχώρι	2.000
Ευαγγέλου Δημ. Κρήτη	5.000	Μουκοβίνας Κων. Μεσοβούνι	2.000
Δάλλας Βασ. Καβάλα	2.000	Ξεφτέρης Μιχ. Μοναστήρι	2.500
Ζώης Ζήσης Φιλιάτες	2.000	Κολιός Λεων. Μάζι	2.000
Αδάμος Ιωαν. Κέρκυρα	2.000	Κατσαούνης Νικ. Γανναδιό	5.000
Νίκου Θωμάς Βόλος	4.000	Ιερ. Γιανσούλης Σπυρ. Κεράσοβο	2.000
Λάμπρου Μιχ. Δράμα	2.000	Μπαγκλής Δημ. Ελεύθερο	3.000
Κασκαβέλης Αθαν. Λάρισα	2.000	Μούρας Σωκράτης Κόνιτσα	6.000
Σπανού Ανδρομάχη Ξυλόκαστρο	2.000	Κατής Κώστας Κόνιτσα	10.000
Λέφας Αθαν. Καλαμάτα	3.000	Σπανός Γεωργ. Κόνιτσα	5.000
Ζήμουρας Γεωργ. Ρίο	5.000	Μπάρμπα Χριστίνα Κόνιτσα	2.000
Παπαχρήστου Ευάγγ. Ρίο	10.000	Μπάρμπα Γιαννούλα Κόνιτσα	2.000
Νάκος Στεφ. Κιάτο	20.000	Ζδράβου Ερμηνεία Κόνιτσα	2.000
Χανδρινός Γεωργ. Κέρκυρα	5.000	Ζδράβου Γεωργία Κόνιτσα	2.000
Τασούλα Παναγ. Τρίκαλα	2.000	Νάσιας Βασ. Κόνιτσα	2.000
Τσιλίφης Ιωαν. Αίγιο	2.500	Σέρρας Παύλος Κόνιτσα	2.000
Σερίφης Χριστόφ. Καρδίτσα	2.000	Κωνσταντινίδη Α. Κόνιτσα	2.000
Πορφυράκης Νικ. Άρτα	3.000	Πορφύρης Ευάγγ. Κόνιτσα	4.000
Ρόμπολας Σωτ. Ελεύθερο	3.000	Καβελίδης Χρ. Κόνιτσα	2.000
Σκαλωμένος Δημ. Κεράσοβο	3.000	Ράγγα Αντωνία Κόνιτσα	2.000
Πορφυριάδης Θανάσης Οξυά	2.000	Ευαγγέλου Ευαγ. Κόνιτσα	3.000
Τσιούτσιος Ιωαν. Λαγκάδα	3.000	Χούσος Αθαν. Κόνιτσα	2.000
Λέκκα Μαρία Δροσοπηγή	5.000	Πολύζου Παρασκευή Κόνιτσα	2.000
Γλυκός Ιωαν. Δίστρατο	2.000	Αντωνίου Κλεονίκη Κόνιτσα	5.000
Γώγος Σ. Γεωργ. Δίστρατο	2.000	Καφετζής Δημ. Κόνιτσα	2.000
Παπαδημητρίου Κ. Δροσοπηγή	3.000	Νίκου Βασ. Κόνιτσα	2.000
Μάντζιος Π. Ηλιόρραχη	2.000	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	3.000
Γκουντούλης Κων. Κεράσοβο	3.000	Ματσή Γεωργ. Κόνιτσα	5.000
Μπόμπολας Ιωαν. Ελεύθερο	2.000	Αγόρου Κώστας Κόνιτσα	5.000
Θεολόγου Ηλίας Πληκάτι	2.000	Τούσιας Θωμάς Κόνιτσα	2.000
Ζωγράφος Ευριπ. Χιονιάδες	5.000	Παπαβασιλείου Νικ. Κόνιτσα	2.000
Παπαδημητρίου Ιωαν. Ζέρμα	2.000	Φατές Βασ. Κόνιτσα	3.000
Κωστάκης Αθαν. Ελεύθερο	2.000	Κορτσινόγλου Ιωαν. Κόνιτσα	6.000

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ: ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΤΗΛ: ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά με ραντεβού
Πρωί 9.30-12. - Απόγευμα 5.00 - 9.30 και
Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ.

ΝΤΑΣΤΑΜΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΕΡΙΑ - ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ ΛΑΜΠΑΔΕΣ
ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΤΡΙΚΗ - ΛΙΑΝΙΚΗ

ΔΙΣΤΡΑΤΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ☎ Καταστ. 0655 24573
Κινητό: 0932 076202 - Οικίας 0651 70282

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 288

Κόνιτσα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

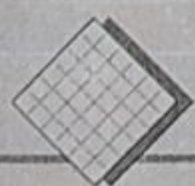
Ο. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
3 90 049
04 5118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΔΟΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 51 38315

ΕΠΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ♦ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ♦ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ

Λάμπας Μάκης
Λογιστής

Γ. Παρακειμένου 2 501 00 ΚΟΖΑΝΗ - Τηλ. (0461) 41414, Τηλ./FAX (0461) 22372

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ROOMS FOR RENT

(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065